

ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
เรื่อง คำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

ปริญญานิพนธ์
ของ
นภาลัย โลภวิทย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
กรกฎาคม 2560

ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
เรื่อง คำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
เรื่อง คำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
กรกฎาคม 2560

นภลัย โลภวิทย์. (2560). ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพัง
จากเพลงร่ำวงมาตรฐาน. ปรินญาณพนธ์ ศศ.ม.(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญาณพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับ
ชาวต่างชาติ เรื่องคำพังจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ
75/75 และนำไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาจีน วิชาเอก
ภาษาอังกฤษ-ไทย ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชิงเจนกวาสี จำนวน 20 คน โดย
วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาที่มาศึกษาในประเทศไทยตามโครงการความร่วมมือกับ
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2559

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำ
พังจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ 80.65/84.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่
กำหนดไว้ แสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้สามารถนำไปสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้ผู้เรียน
ชาวต่างชาติได้

INSTRUCTIONAL PACKAGE FOR TEACHING THAI LANGUAGE AND CULTURE TO
FOREIGNERS WITH HOMONYMS FROM RAMWONG MADTRATHAN SONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Thai Language
at Srinakharinwirot University
July 2017

Napalai Logvit. (2017). *Instructional Package for Teaching Thai Language and Culture to Foreigners with Homonyms from Ramwong Madtrathan Song*. Master's Project. M.A. (Thai Language). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor: Assistant Professor Doctor Pimpaporn Boonprasert.

The purpose of this research is the construction of an instructional package for teaching Thai language and culture to foreigners with homonyms from the Ramwong Madtrathan Song to identify the efficiency of this instructional package, based on the 75/75 criteria. Upon completion, the instructional package was used experimentally with twenty selected third-year Chinese students, majoring in the English-Thai language at Guangxi Xingjian University and those who participated with the cooperation of Kasem Bundit University in Thailand.

The results of this research revealed that the efficiency of instructional package for teaching Thai language and culture to foreigners with homonyms from the Ramwong Madtrathan Song was effective at an 80.65/84.70 significance level and proved to be effective as an instructional package for teaching Thai language and culture to foreigners.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน
ของ
นภลัย โลภวิทย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
วันที่ เดือน พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ที่ปรึกษา ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพารณ์ บุญประเสริฐ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพารณ์ บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ รอดลอย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยคามอนุเคราะห์และความกรุณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะที่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งยังให้ความรักความเมตตา ให้กำลังใจ และให้คำปรึกษากับผู้วิจัยในทุกๆ เรื่อง

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ ประธานในการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ รอดลอย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และยังให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล วิบูลยศรีน อาจารย์ ดร.วาสนา กาญจนะคุหะ และรองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจันทูล ที่กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบเครื่องมือ และชี้แนะข้อบกพร่อง เพื่อให้ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร.วาสนา กาญจนะคุหะ ที่กรุณาให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในการวิจัย ทั้งยังให้ความเมตตาและช่วยเหลือผู้วิจัยในทุกๆ ด้าน และขอขอบคุณนักศึกษาจีนที่เป็นกลุ่มทดลองทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านจากภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติแก่ผู้วิจัย และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท รหัส 56 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ และเป็นกำลังใจให้กันและกันเสมอมา โดยเฉพาะนางสาวสุริศา โสภณเลิศพงศ์ และนางสาวอรอุมา ทิพย์สุวรรณ ที่คอยอยู่เคียงข้างและร่วมทุกข์ร่วมสุขมาด้วยกัน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณรัตนา ลิขิตพัฒนา หัวหน้างานที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยจนสามารถดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ได้อย่างสะดวกราบรื่น และขอบคุณ คุณสหเวช บำเพ็ญ ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือในทุกๆ เรื่อง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยดูแลให้ความรัก และสนับสนุนให้มีกำลังใจกำลังใจ โดยเฉพาะคุณพ่อมานพ โลกวิทย์ ผู้ปลูกฝังให้ผู้วิจัยมีความพากเพียรในการเรียน และคอยให้กำลังใจผู้วิจัยอยู่เสมอจากบนสวรรค์

นภาลัย โลกวิทย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน	9
ชุดการสอนและกิจกรรมการสอนภาษา.....	9
การสอนภาษาและวัฒนธรรมแก่ชาวต่างชาติ.....	21
คำพ้องและร่ำวงมาตรฐาน.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
คุณภาพของชุดการสอนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ.....	46
คุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ.....	48
ประสิทธิภาพของกระบวนการ E1.....	48
ประสิทธิภาพของกระบวนการ E2.....	50
ประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน E1/E2.....	51
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	53
ความสำคัญของการวิจัย.....	53
ขอบเขตของการวิจัย.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การดำเนินการวิจัย.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก	70
ภาคผนวก ข	74
ภาคผนวก ค	81
ภาคผนวก ง	83
ประวัติย่อผู้วิจัย	111

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการประเมินคุณภาพของชุดการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	46
2 แสดงการประเมินคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	48
3 แสดงคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบของชุดการสอนจำนวน 10 ชุด.....	49
4 แสดงคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	50
5 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน E1/E2.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษสู่คนรุ่นหลัง การศึกษาด้านภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านวิทยาการต่างๆ ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ดังคำกล่าวของ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย (2538: 3) ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือศึกษาและแสวงหาความรู้ในสรรพวิทยาการสาขาต่างๆ เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพทุกสาขา ผู้ที่มีความรู้ทางภาษาสูงเมื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องสื่อความรู้ความคิดได้ดีก็จะประสบความสำเร็จในชีวิต

ในปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำให้ความต้องการในการเรียนรู้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษาเป็นสิ่งที่ต้องการและทำให้ประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมากขึ้น ดังที่แครเชน (Krashen, 1982: 32-56) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนภาษาที่สองว่า มนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอื่น เพื่อจุดประสงค์ในการติดต่อสื่อสารทางการเมือง ศิลปวัฒนธรรม การค้า ฯลฯ ดังนั้น การเรียนภาษาที่สองจึงมีความสำคัญมากในการที่จะใช้พัฒนาตนเองและสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ในปัจจุบันถึงแม้ว่าภาษาไทยจะมีใช้ภาษาสากล แต่ภาษาไทยก็มีบทบาทสำคัญและมีชาวต่างชาติให้ความสนใจเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น ดังที่ สมพงศ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์ (2549: 3) กล่าวว่า แต่เดิมภาษาไทยมีฐานะเป็นภาษาประจำชาติ เป็นภาษาราชการ มีหน้าที่และบทบาทในการใช้สื่อสารกันระหว่างคนในชาติ มาในวันนี้ฐานะและบทบาทของภาษาไทยเปลี่ยนไป มีชาวต่างชาติสนใจเรียนกันอย่างจริงจังและเป็นทางการมากขึ้น ผู้สนใจเรียนภาษาไทยไม่ได้จำกัดแต่ชาวตะวันตกเท่านั้น แต่ยังมีชาวตะวันออกและประเทศเพื่อนบ้านของไทยจำนวนไม่น้อยที่ต่างสนใจเรียนภาษาไทยกันเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกระทรวงต่างประเทศที่พบว่า มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วโลกเปิดหลักสูตรภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและหลักสูตรไทยศึกษาขึ้นทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรป ออสเตรเลีย และอเมริกา รวมประมาณ 114 สถาบัน โดยไม่รวมศูนย์สอนภาษา และโรงเรียนสอนภาษาที่จัดสอนในเชิงธุรกิจ และในอนาคตมีแนวโน้มว่าจะขยายตัวต่อไปเรื่อยๆ (ศรีวิไล พลมณี, 2545: 15)

การเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศนั้น การอ่านและการเขียนภาษาไทยให้ถูกต้องตรงกับความหมาย เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องใส่ใจการใช้ภาษาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเรื่องคำพ้อง ซึ่งผู้เรียนชาวต่างชาติมักจะสับสนในการอ่านออกเสียง การเขียนสะกดคำ และการใช้คำให้ถูกต้องตามความหมายของบริบทหรือคำแวดล้อม เพราะภาษาไทยมีพยัญชนะ 44 รูป แต่มี

เสียงเพียง 21 เสียง ดังนั้นคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกันจึงมีจำนวนมาก รวมถึงการยืมคำมาจากภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต เขมร และการผันวรรณยุกต์ของอักษรสูงกับอักษรต่ำก็ทำให้มีคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน ผู้เรียนชาวต่างชาติไม่สามารถแยกแยะได้ว่า ควรเขียนคำคำนั้นอย่างไรจึงจะถูกต้อง ฤดี กมลสวัสดิ์ (2554: 2) กล่าวถึงปัญหาเรื่องคำพ้องว่า ผู้เรียนชาวต่างชาติมักเกิดความสับสนในการเลือกใช้คำพ้องเสียง เพราะไม่ทราบความแตกต่างของคำพ้องเสียง ทำให้สะกดคำผิด เลือกใช้คำบริบทที่ผิด และทำให้การสื่อสารผิดพลาด ซึ่งสอดคล้องกับ ผะอบ โปษะภุชณะ (2532: 65) ที่กล่าวว่าภาษาไทยมีคำพ้องเสียงมากต้องสนใจเขียนให้ถูก ไม่ใช่ว่าเขียนให้อ่านออกเสียงเหมือนกันก็ใช้ได้ เพราะการสะกดคำผิดนอกจากทำให้สื่อความหมายที่เข้าใจกันไม่ได้ ยังแสดงระดับความรู้ของผู้เขียนด้วย

อนงค์ เชยโพธิ์ (2553: 2) ยังกล่าวถึงปัญหาเรื่องคำพ้องว่า คำที่ใช้ในภาษาไทยมีความหลากหลาย ทั้งคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำบุพบท คำวิเศษณ์ คำสันธาน คำอุทาน เป็นต้น แต่ยังมีคำอีกชนิดหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับบริบทของการสื่อสาร เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่ผู้เรียนไม่เข้าใจในหน้าที่และชนิดของคำเหล่านั้น จึงทำให้ไม่ทราบความหมายของคำ เพียงแต่อ่านได้ เขียนถูก แต่ไม่สามารถแปลความหมายของข้อความเหล่านั้นได้ จึงทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนรู้ภาษาไทย นั่นคือ คำพ้อง ทั้งนี้เพราะลักษณะของภาษาไทย คำไทยแต่ละคำไม่มีเครื่องหมายบอกว่าเป็นคำชนิดใด คำเดียวกัน มีรูปแบบเดียวกัน อ่านเหมือนกัน เขียนเหมือนกัน มีความหมายได้หลายอย่าง เช่น ชัน เป็นคำนาม หมายถึงภาชนะสำหรับตักน้ำ เป็นคำกริยา หมายถึงทำให้ตึงให้แน่น หรือ อาการร้องของไก่ นก เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง น่าขบขัน น่าหัวเราะ ทั้งนี้ความหมายของคำและความสัมพันธ์กับคำอื่นจะขึ้นอยู่กับบริบทหรือคำแวดล้อม หากผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ ผู้เรียนก็จะไม่เข้าใจความหมายของคำนั้นๆ

คำพ้องความ คำพ้องความหมาย หรือ คำไวพจน์ คือ คำที่อ่านและเขียนต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันมาก ถือเป็นลักษณะของภาษาไทยอย่างหนึ่ง กล่าวคือภาษาไทยมีระดับของภาษา เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาทางการ ภาษากึ่งทางการ ภาษาสุภาพ เป็นต้น และยังมีคำราชาศัพท์และคำที่ใช้เฉพาะกับพระภิกษุ เช่น เสวย ฉันทน์ รับประทาน กิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการรับคำในภาษาต่างประเทศมาใช้ เพื่อให้คำศัพท์ในภาษาไทยแตกต่างออกไปได้หลายคำ ถือเป็นประโยชน์และข้อได้เปรียบในการเลือกคำมาใช้ในบทประพันธ์ เพื่อให้ได้รับอิทธิพลและมีความงดงามทั้งเสียงและความหมาย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคำพ้องความหมายจะมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน แต่ก็ไม่สามารถใช้แทนกันได้ทุกคำ ผู้เรียนชาวต่างชาติต้องเลือกใช้คำให้เหมาะกับบริบทและโอกาสที่ใช้ตามความเหมาะสม เช่น คนทั่วไปสามารถใช้คำว่า ฉันทน์กินข้าว ฉันทน์ทานข้าว ฉันทน์รับประทานอาหารได้ แต่จะไม่ใช้คำว่า ฉันทน์เสวยข้าว เพราะคำว่า เสวย เป็น คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระเจ้าแผ่นดินและเชื้อพระวงศ์เท่านั้น ดังนั้น ผู้เรียนชาวต่างชาติต้องทำจดจำว่าคำไวพจน์ที่มีความหมายเหมือนกันคือคำใดบ้าง และต้องทำความเข้าใจเรื่องระดับภาษาเพื่อจะได้เลือกใช้คำได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จะเห็นได้ว่าคำพ้องแต่ละประเภทมีทั้งลักษณะที่เหมือนและต่างกัน “ความเป็นเอกลักษณ์ทางภาษาของคำพ้องทำให้ภาษาไทยน่าสนใจ แต่ก็ก็เป็นปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน” (อนงค์ เชยโพธิ์: 2553: 36) คำพ้องจึงเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญที่ผู้เรียนชาวต่างชาติมักไม่ชัดเจนในความแตกต่างทั้งในความหมายและวิธีการใช้คำเหล่านั้น จนทำให้เกิดความผิดพลาดในการเลือกใช้คำที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องคำพ้อง โดยแบ่งคำพ้องออกเป็น 4 ประเภท ตามการแบ่งประเภทของคำพ้องในภาษาไทยของ วิเชียร เกษประทุม (2557: 157-169) ได้แก่ คำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องรูปพ้องเสียง และคำพ้องความหมาย เพื่อให้ครอบคลุมลักษณะของคำพ้องทั้งหมด การเรียนรู้เรื่องคำพ้องมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างชาติอย่างยิ่ง เพราะการเลือกใช้คำที่ถูกต้อง จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้ใช้ภาษา และทำให้สื่อสารได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการด้านภาษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาต้องเรียนควบคู่กับวัฒนธรรมเสมอ ดังที่ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 15) กล่าวว่า การสอนวัฒนธรรมมีความจำเป็นในการสอนภาษา เพราะถ้าหากไม่สอนวัฒนธรรมควบคู่ไปด้วยแล้วก็จะเหมือนกับเราสอนสัญลักษณ์ที่ไม่มีความหมาย เช่นเดียวกับ นวลทิพย์ เพิ่มเกษร (2547: 268) ที่กล่าวว่า ภาษาเป็นผลผลิตของวัฒนธรรมและเป็นเครื่องหมายแสดงวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้น การศึกษาภาษาของชาติใดก็ตามย่อมเป็นการศึกษาวัฒนธรรมของเจ้าของชาตินั้นด้วย การเรียนเรื่องคำพ้อง จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงลักษณะของภาษาไทยและการใช้คำในภาษาไทยให้ถูกต้อง หากผู้สอนเสริมความรู้เรื่องวัฒนธรรมเข้าไปด้วย จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบริบททางสังคมและช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้น ดังที่ สร้อยนภา อัมสมบุญ (2542: 52-53) กล่าวว่า การสอนวัฒนธรรมในชั้นเรียนทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนสนุกสนาน น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อหน่าย เนื่องจากการเรียนเรื่องคำพ้องต้องใช้การท่องจำเป็นสำคัญ จึงอาจเป็นเรื่องที่ยากและน่าเบื่อสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ผู้สอนจึงต้องมีเทคนิคที่น่าสนใจในการบูรณาการความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ผู้วิจัยเห็นว่า รำวงมาตรฐาน เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยได้อย่างสนุกสนาน จึงสนใจนำเพลงรำวงมาตรฐานมาใช้ในกิจกรรมการสอนเรื่องคำพ้องให้กับชาวต่างชาติ

พระยาอนุนาทรราชชน (2531: 50) กล่าวว่า วัฒนธรรมแบ่งกว้างๆ ได้เป็น 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมทางจิตใจ วัฒนธรรมทางจิตใจหมายถึงสิ่งที่ทำให้ปัญญาและจิตใจมีความเจริญงอกงาม ได้แก่ การศึกษาความรู้อันบำรุงความคิดทางปัญญา และศาสนาและจรรยา ศิลปะ และวรรณคดี กฎหมายและประเพณี ซึ่งส่งเสริมความรู้สึกทางจิตใจให้งอกงามหรือสบายใจ เพลงรำวงมาตรฐานจึงถือเป็นวัฒนธรรมทางจิตใจ เพราะเพลงจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกเพลิดเพลิน ยกระดับความคิดและจิตใจ เนื้อเพลงรำวงมาตรฐานยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ค่านิยม และบอกเล่าเรื่องราวทางสังคมในสมัยนั้น ดังที่ ศิริวัฒน์ ฉัตรเมธี (2547: 2) กล่าวว่า เพลงรำวงเป็นศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของไทยมาช้านาน ได้รับความนิยมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และยังมีการพัฒนาแนวเพลงรำวงเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเป็นแนวเพลงที่เป็นเอกลักษณ์สามารถเข้าถึงอารมณ์ของผู้ที่ได้ยินและได้ฟัง นอกจากนี้ เรณู โกศินานนท์ (2519: 8) ยังกล่าวถึงเพลง

ร่างมาตรฐานว่า เพลงร่างมาตรฐานเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสุภาพ ใช้คำง่าย ๆ สะดวกแก่การร้อง มุ่งให้เห็นวัฒนธรรมของชาติเป็นส่วนใหญ่ บางเพลงมีเนื้อร้องยกย่องความสามารถของนักรบไทย เช่น เพลงบุชานักรบ บางเพลงให้เห็นลักษณะของหญิงไทย มีทั้งความชำนาญและความสามารถ เช่น เพลงหญิงไทยใจงาม ร่างมาตรฐานยังเป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย กับวัฒนธรรมสากล สืบเนื่องมาจากนโยบายสร้างชาติในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ต้องการยกระดับการเล่นของไทยให้ชาวต่างชาติได้เห็นถึงการแสดงที่งดงาม และยังได้รับเกียรติให้เป็น การแสดงประจำชาติไทยในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองคนสำคัญของประเทศ ร่างมาตรฐานจึง เป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ที่เป็นที่ยอมรับของคนไทยและคนต่างชาติ (ชูวงศ์ กลิ่นเลขา. 2548: 21-25) นอกจากนี้การเสริมกิจกรรมร่างมาตรฐานในการสอนเรื่องคำพ้องยังสามารถ เผยแพร่ให้ชาติอื่นได้เห็นลีลาท่าร่าที่อ่อนช้อยสวยงามผ่านบทเพลงหรือท่วงทำนองอันไพเราะ สื่อความเป็นไทย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาษาและวัฒนธรรมไทยได้อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกนำเพลงร่างมาตรฐานมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง คำพ้องให้กับผู้เรียนชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทย ยิ่งไป กว่านั้น เมื่อพิจารณาเนื้อเพลงร่างมาตรฐาน ยังพบคำพ้องทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ คำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องทั้งรูปและเสียง และคำพ้องความหมาย ปรากฏอยู่ในเนื้อเพลงร่างมาตรฐาน ทั้ง 10 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำพ้องรูป คำว่า “พลี” จากเพลงบุชานักรบ (กาญจนา อินทรสุนานนท์ และ รุจี ศรีสมบัติ. 2547: 57) ซึ่งปรากฏอยู่ในเนื้อเพลงว่า

“น้องรักรักบุชาพี่ ที่รักชาติที่รักชาติยิ่งชีวิต
เลือดเนื้อพี่พลีอุทิศ ชาติยังอยู่อยู่อยู่คู่พิภพ”

จากเนื้อเพลงท่อนนี้ สามารถเชื่อมโยงในการสอนคำพ้องรูปคำว่า “พลี” และเพิ่มเติม คำพ้องเสียงคำอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องคำพ้องรูปมากขึ้น

คำพ้องเสียง คำว่า “ชาติ” จากเพลงดอกไม้ของชาติ (กาญจนา อินทรสุนานนท์ และ รุจี ศรีสมบัติ. 2547: 35) ซึ่งปรากฏอยู่ในเนื้อเพลงว่า

“ขวัญใจดอกไม้ของชาติ งามวิลาสนวยนาตราयर่า”

จากเนื้อเพลงดอกไม้ของชาติข้างต้น สามารถเชื่อมโยงในการสอนคำพ้องเสียงคำว่า “ชาติ” ซึ่งพ้องเสียงกับคำว่า “ชาติ” และคำพ้องเสียงอื่นๆ ที่อยู่ในเพลงดอกไม้ของชาติ นอกจาก ความรู้ทางวัฒนธรรมเรื่องเพลงดอกไม้ของชาติแล้ว ยังสามารถสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับชื่อเรียกสี ของไทย เช่น สีแดงชาด สีดินแดง สีแดงลิ้นจี่ สีหงสบาท เป็นต้น

คำพ้องทั้งรูปและเสียง คำว่า “เย็น” จากเพลงคืนเดือนหงาย (กาญจนา อินทรสุนานนท์ และ รุจี ศรีสมบัติ. 2547: 25) ซึ่งปรากฏอยู่ในเนื้อเพลงที่ว่า

“เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต เท่าเย็นผูกมิตรไม่เบื่อบระอา
เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า เย็นย้งน้ำฟ้ามาประพรมเอย”

จากเนื้อเพลงคืนเดือนหงายข้างต้น สามารถเชื่อมโยงในการสอนคำพ้องทั้งรูปและเสียง คำว่า “เย็น” เพราะคำว่า “เย็น” นอกจากแปลว่า หนาวเย็น แล้ว ยังแปลว่า เวลาใกล้ค่ำ ได้อีกด้วย ความหมายของคำขึ้นอยู่กับบริบทในประโยค และคำพ้องทั้งรูปและเสียงอื่นๆ ที่อยู่ในเพลงคืนเดือนหงายด้วย

คำพ้องความหมาย คำว่า “นภา” จากเพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (กาญจนา อินทรสุนานนท์ และ รุจี ศรีสมบัติ. 2547: 28) ซึ่งปรากฏอยู่ในเนื้อเพลงที่ว่า

“ดวงจันทร์วันเพ็ญ ลอยเด่นอยู่ในนภา
ทรงกลดสดสี รัศมีทอแสงงามตา”

จากเนื้อเพลงดวงจันทร์วันเพ็ญข้างต้น สามารถเชื่อมโยงในการสอนคำพ้องความหมาย ของคำว่าท้องฟ้า จากคำว่า “นภา” ในเนื้อเพลง ผู้สอนเพิ่มวงศ์ศัพท์ว่ามีคำใดบ้างที่เป็นคำพ้อง ความหมายของคำว่าท้องฟ้า และเพิ่มคำพ้องความหมายอื่นๆ ที่ปรากฏในเนื้อเพลงดวงจันทร์วันเพ็ญได้อีกด้วย

จะเห็นได้ว่า การสอนเรื่องคำพ้องจากเพลงรางวัลมาตรฐานดังตัวอย่างข้างต้น จะทำให้ ผู้เรียนชาวต่างชาติได้รับความรู้ทางภาษาไทยเรื่องคำพ้อง และความรู้ทางวัฒนธรรมไทยจากร่าง มาตรฐาน ผู้เรียนจะเรียนรู้อย่างสนุกสนานกับกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย ที่จะช่วยพัฒนาทักษะ ทางภาษา และช่วยให้ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยด้วย

การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมจะมีส่วนช่วยให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศิริพงศ์ พยอมแย้ม (2533: 151) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อว่า ในการพิจารณา เลือกใช้สื่อการสอน เราไม่สามารถบอกได้ว่าสื่อใดจะมีคุณค่าสูงกว่าสื่อใด ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับ จุดประสงค์ของการเรียนการสอน ประสบการณ์ของผู้เรียน ตลอดจนความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา เป็นสำคัญ ดังนั้น “ในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลที่สุดควรจะเป็นในลักษณะของสื่อประสม” ชุดการสอนจึงเป็นสื่อประสมที่น่าสนใจประเภทหนึ่ง เพราะชุดการสอนเป็นการรวมจุดแข็งของสื่อ หลายๆ ประเภทเข้าไว้ด้วยกัน ชุดการสอนยังเป็นเครื่องมือทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การ เรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะชุดการสอนเป็นบทเรียนที่เหมือนกับจำลอง สถานการณ์การเรียนการสอนมาไว้ในรูปของวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งทำหน้าที่เสมือนครู เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนทำกิจกรรมในบทเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง และทราบผลสะท้อนกลับได้ ทันที จึงมีส่วนช่วยในการทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์

(2521: 191) ได้กล่าวว่า ชุดการสอนมีความสำคัญ คือช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้กับผู้สอน เพราะได้เตรียมเนื้อหา กิจกรรม แบบทดสอบ และสื่อการสอนไว้ในชุดการสอนโดยสมบูรณ์ ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากอารมณ์และความสามารถในการสอนของผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แสดงความคิดเห็น และรับผิดชอบตนเอง ดังนั้นชุดการสอนจึงถือเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้ชาวต่างชาติ เพราะจะทำให้ผู้สอนมีความพร้อมและเกิดความมั่นใจในการสอน มีสื่อการสอนที่ครบถ้วน ซึ่งมีส่วนช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเรื่องการใช้คำพ้องที่ผู้เรียนชาวต่างชาติจะต้องใส่ใจในการอ่านออกเสียง เขียนสะกดคำ และเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามบริบท รวมทั้งเอกลักษณ์ของเพลงร่ำวงมาตรฐานที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ค่านิยม และประวัติศาสตร์ไทย ตลอดจนความสำคัญของชุดการสอนซึ่งเป็นสื่อประสมที่รวมจุดแข็งของสื่อหลายประเภทไว้ด้วยกัน ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน เพื่อใช้ในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้ชาวต่างชาติ เพราะการเรียนเรื่องคำพ้องต้องใช้การท่องจำเป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ การนำเพลงร่ำวงมาตรฐานมาใช้ในการสอนเรื่องคำพ้อง จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และจดจำเรื่องคำพ้องได้อย่างเพลิดเพลิน สนุกสนาน และได้ฝึกทักษะการอ่านจากความรู้ทางด้านวัฒนธรรมที่ได้เพิ่มเติมในแต่ละชุดการสอน ซึ่งทำให้รับความรู้ทางภาษา สนุกสนานกับกิจกรรมการสอน และได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยไปพร้อมๆ กัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 75/75

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียนชาวต่างชาติ และทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาด้านภาษาไทย คือ เรื่องคำพ้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามการแบ่งของ วิเชียร เกษประทุม (2557: 157-169) ได้แก่ คำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องรูปพ้องเสียง และ คำพ้องความหมาย

เนื้อหาด้านวัฒนธรรมไทย เรื่องราวมาตรฐาน กรมศิลปากร (2514: 7-9) กำหนดไว้ทั้งสิ้น 10 เพลง ได้แก่ เพลงงามแสงเดือน เพลงชาวไทย เพลงรำซิมารำ เพลงคืนเดือนหงาย เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ เพลงดอกไม้ของชาติ เพลงหญิงไทยใจงาม เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า เพลงยอดชายใจหาญ และเพลงบุษานักรบ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาจีน ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 49 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาจีนของมหาวิทยาลัยชิงเจินกวงสี ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ-ไทย ที่มาแลกเปลี่ยนเรียนที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลง รำวงมาตรฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ 10 ชุดการสอน ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้	ชุดการสอน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มารู้จักคำพ้อง	ชุดการสอนที่ 1 เพลงรำซิมารำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คำพ้องรูป	ชุดการสอนที่ 2 เพลงบุษานักรบ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คำพ้องเสียง	ชุดการสอนที่ 3 เพลงดอกไม้ของชาติ
	ชุดการสอนที่ 4 เพลงชาวไทย
	ชุดการสอนที่ 5 เพลงยอดชายใจหาญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 คำพ้องทั้งรูปและเสียง	ชุดการสอนที่ 6 เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า
	ชุดการสอนที่ 7 เพลงคืนเดือนหงาย

หน่วยการเรียนรู้	ชุดการสอน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 คำพ้องความหมาย	ชุดการสอนที่ 8 เพลงหญิงไทยใจงาม
	ชุดการสอนที่ 9 เพลงงามแสงเดือน
	ชุดการสอนที่ 10 เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

3. แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอนและแบบประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดการสอน หมายถึง ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ 10 ชุดการสอน ตามที่ระบุไว้ในขอบเขตการวิจัย

ชาวต่างชาติ หมายถึง นักศึกษาชาวจีน ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่มีความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยระดับกลาง สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยได้

คำพ้อง หมายถึง คำที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งเหมือนกัน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนสะกดเหมือนกัน อ่านออกเสียงต่างกันและความหมายต่างกัน 2) คำพ้องเสียง คือ คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน เขียนสะกดต่างกันและความหมายต่างกัน 3) คำพ้องทั้งรูปและเสียง คือ คำที่ทั้งเขียนสะกดและอ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน 4) คำพ้องความหมาย คือ คำที่ทั้งเขียนสะกดและอ่านออกเสียงต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

คำพ้องนับเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญที่ผู้เรียนชาวต่างชาติมักไม่ชัดเจนในความแตกต่างทั้งความหมายและวิธีการใช้คำเหล่านั้น จนทำให้เกิดความผิดพลาดในการเลือกใช้คำที่เหมาะสม การศึกษาเรื่องคำพ้องช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจลักษณะของคำพ้องประเภทต่างๆ และสามารถเลือกใช้คำได้ถูกต้องตามความหมายในบริบทนั้นๆ ทั้งยังได้พัฒนาทักษะเรื่องการอ่านออกเสียงและการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องด้วย การวิจัยครั้งนี้มุ่งให้ความรู้เรื่องคำพ้องแก่ผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยนำคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐานมาสร้างเป็นชุดการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยไปพร้อมๆ กัน ผ่านสื่อการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. ชุดการสอนและกิจกรรมการสอนการสอนภาษา
2. การสอนภาษาและวัฒนธรรมแก่ชาวต่างชาติ
3. คำพ้องและร่ำวงมาตรฐาน

1. ชุดการสอนและกิจกรรมการสอนภาษา

ในการสอนเรื่องคำพ้อง สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งคือการสร้างสื่อการสอนและการออกแบบกิจกรรมการสอน เพราะสื่อการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่ยากและซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาที่เร็วขึ้น และสื่อการสอนยังช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน และเรียนรู้ได้อย่างเพลิดเพลิน ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ผู้วิจัยได้เลือกใช้ชุดการสอนเป็นสื่อที่ใช้ในการสอนและยังออกแบบกิจกรรมการสอนให้สนุกและน่าสนใจ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การสร้างชุดการสอน และการออกแบบกิจกรรมการสอนภาษา

1.1 การสร้างชุดการสอน

การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมจะมีส่วนช่วยให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศิริพงศ์ พยอมแย้ม (2533: 151) กล่าวว่า “ในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลที่สุดควรจะเป็นในลักษณะของสื่อประสม” ชุดการสอนจึงเป็นสื่อประสมที่น่าสนใจประเภทหนึ่ง เพราะชุดการสอนเป็นการรวมจุดแข็งของสื่อหลายๆ ประเภทเข้าไว้ด้วยกัน เช่นเดียวกับ ลัดดา ศุขปรดี (2523) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนอย่างเชื่อถือได้

เพราะชุดการสอนผลิตขึ้นด้วยวิธีการเข้าสู่ระบบ (System Approach) โดยมีการทดลองใช้และปรับปรุงจนกระทั่งแน่ใจว่าเป็นชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ชุดการสอนเป็นสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนเรื่องคำพ้องให้กับผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอน ได้แก่ ความหมายของชุดการสอน ประเภทของชุดการสอน องค์ประกอบของชุดการสอน การสร้างชุดการสอน และประโยชน์ของชุดการสอน

1.1.1 ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนและเป็นเครื่องมือช่วยสอนของครู ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้อย่างต่าง ๆ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 32) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอนเป็นสื่อประสมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่สอน โดยมีระบบการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ชม ภูมิภาค (2528: 98) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้ครูทุกคนได้ดำเนินการที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน ประหยัดเวลา การดำเนินการสอนมุ่งจุดหมายเดียวกัน ด้วยวิธีการอย่างเดียวกัน และวิธีการนั้นได้วางแผนอย่างดีจากความชำนาญและได้ผ่านการทดลอง ประสิทธิภาพแล้ว

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530: 66-67) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multi-media) ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ แต่ละหน่วยต้องการให้ผู้เรียนได้รับ โดยจัดเอาไว้เป็นชุดๆ บรรจุอยู่ในซอง กล่อง หรือกระเป๋า ทั้งนี้เพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และช่วยให้การสอนของครูดำเนินไปโดยสะดวกและมีประสิทธิภาพ

อรนุช ลิ้มศิริ (2551: 168) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง การนำสื่อการสอนหลายชนิดรวมเข้าไว้ด้วยกัน โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของชุดการสอนข้างต้นจะเห็นได้ว่าชุดการสอนมีความหมายสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนในรูปของสื่อประสม (multimedia) ที่เกิดจากการนำสื่อหลายชนิด เช่น รูปภาพ เพลง สไลด์ เครื่องมือทดลอง ฯลฯ มาใช้ร่วมกันให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียน โดยสื่อทั้งหมดจะจัดเป็นชุดอยู่ภายในกล่อง ซอง หรือกระเป๋า เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน และช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนแต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายในการใช้แตกต่างกัน ดังที่ บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2530: 69-71) และ อรุณช ลิ้มศิริ (2551: 169-170) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ชุดการสอนแบ่งเป็น 3 ประเภทตามลักษณะการใช้งานดังนี้

1. ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ชุดการสอนสำหรับครู เป็นชุดการสอนสำหรับใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน ชุดการสอนนี้ใช้ประกอบคำบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้น้อยลง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้นจากสื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดการสอน ซึ่งอาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2. ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการสอนสำหรับผู้เรียนที่เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5-7 คน โดยสื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดการสอนแต่ละชุดจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนกิจกรรมกลุ่มจะประกอบด้วยชุดการสอนย่อย ที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น สื่อการเรียนอาจจัดในรูปแบบของการเรียนรายบุคคลหรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มอาจต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หลังจากเคยชินกับวิธีการใช้แล้ว ผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ เมื่อจบการเรียนรู้แต่ละศูนย์แล้ว ผู้เรียนอาจสนใจการเรียนรู้เสริมเพื่อเจาะลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้อีกจากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้ เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาที่ต้องรอคอยบุคคลอื่น

3. ชุดการสอนแบบรายบุคคลหรือชุดการสอนตามเอกัตภาพ เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถ และความสนใจของตนเอง เมื่อศึกษาจบแล้วจะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าและศึกษาชุดต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันได้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้แนะแนวทางการเรียน ชุดการสอนแบบนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปจนสุดขีดความสามารถ โดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น ชุดการสอนนี้อาจเรียกว่า บทเรียนโมดูล (instructional module) ก็ได้

จากประเภทของชุดการสอนข้างต้นสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของชุดการสอนเป็นการแบ่งตามลักษณะของการใช้งาน ได้แก่ ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย ซึ่งเหมาะสำหรับการสอนผู้เรียนกลุ่มใหญ่ ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เหมาะกับการสอนผู้เรียนในกลุ่มย่อย และชุดการสอนรายบุคคล ที่เหมาะสำหรับการเรียนด้วยตนเอง ผู้สอนควรเลือกใช้ชุดการสอนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนและความสะดวกในการนำไปใช้ด้วย สำหรับชุดการสอน

ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ผู้วิจัยเลือกชุดการสอนประกอบคำบรรยาย หรือที่เรียกว่า ชุดการสอนสำหรับครู ในการทำวิจัยครั้งนี้

1.1.3 องค์ประกอบของชุดการสอน

ในการสร้างชุดการสอน ผู้สร้างต้องมีเค้าโครงรายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการผลิตชุดการสอนนั้น เพราะชุดการสอนจะต้องมีองค์ประกอบหลายส่วน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล (2520: 105-106) มีความเห็นสอดคล้องกับบุญเกื้อ ควรหาเวช (2530: 71-72) ในการจำแนกส่วนประกอบของชุดการสอนไว้ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดการสอน โดยชี้แจงวิธีการใช้ชุดการสอนอย่างละเอียด อาจทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้
2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ เป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้ผู้เรียน ประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการกิจกรรม

2.3 การสรุปบทเรียนอาจใช้การอภิปรายหรือตอบคำถาม

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะอยู่ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ และกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามบัตรคำสั่งที่กำหนดให้

4. การประเมินผล เป็นการประเมินของ “กระบวนกร” ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้า ฯลฯ และ “ผล” ของการเรียนรู้ในรูปแบบของแบบสอบถามต่างๆ

ส่วนประกอบข้างต้นนี้จะบรรจุอยู่ในกล่องหรือซอง จัดไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการนำไปใช้ นิยมแยกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

1. กล่อง หรือ ซอง
2. สื่อการสอนและบัตรบอกชนิดของสื่อการสอนเรียงตามลำดับการใช้
3. บันทึกการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้
 - 3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับวิชาและหน่วยการสอน
 - 3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียน
 - 3.3 เวลา จำนวนชั่วโมง
 - 3.4 วัตถุประสงค์ทั่วไป
 - 3.5 วัตถุประสงค์เฉพาะ
 - 3.6 เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
 - 3.7 กิจกรรมและสื่อการสอนประกอบวิธีสอน
 - 3.8 การประเมินผล วัดผล การทดสอบก่อนและหลังเรียน
4. อุปกรณ์อื่นๆ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักของชุดการสอน ประกอบด้วย คู่มือครู บัตรคำสั่ง เนื้อหาสาระและสื่อการสอน และแบบประเมินผล ซึ่งผู้สร้างชุดการสอนต้องออกแบบให้สอดคล้องกับผู้เรียน และสะดวกต่อการใช้งาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้

1.1.4 การสร้างชุดการสอน

การสร้างชุดการสอน มีขั้นตอนหลัก คือ การวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดเรื่องที่ต้องการทำชุดการสอน กำหนดจุดประสงค์ และเนื้อหาการเรียนรู้ มีการสร้างสื่อการสอนให้เหมาะสมกับหัวข้อ และสร้างแบบประเมินผล จากนั้นนำชุดการสอนไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้น นำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้ในชั้นเรียน สำหรับงานวิจัยเรื่องชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ผู้วิจัยสร้างชุดการสอนตามขั้นตอนของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 102-105) ซึ่งมีทั้งหมด 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยย่อยลงไปจนถึงหน่วยระดับบทเรียน ซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้สอนได้แต่ละครั้ง สิ่งที่ต้องทำในการวิเคราะห์เนื้อหา คือ

1. กำหนดหน่วย หมายถึง การนำวิชาหรือหน่วยการเรียนมากำหนดหน่วยระดับบทเรียน
2. กำหนดเรื่อง หมายถึง การนำแต่ละหน่วยมากำหนดหัวเรื่องย่อยลงไปอีก
3. กำหนดมโนทัศน์ หมายถึง การกำหนดข้อความหรือเป้าหมายที่สรุปรวบยอดเนื้อหาสาระให้ตรงกับหัวเรื่อง

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการสอน เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า เมื่อครูเริ่มสอนโดยใช้กิจกรรมการสอนจะต้องทำอะไรบ้างตามลำดับก่อนหลัง ได้แก่

1. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง
2. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. กำหนดแบบประเมินให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้ทราบว่านักเรียนได้เปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ขั้นตอนที่ 3 ผลิตสื่อการสอน เป็นการผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ ตามที่กำหนดเอาไว้ โดยเลือกผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ใส่กล่องเตรียมไว้ก่อนแล้วจึงไปหาประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 4 ทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนด้วยการนำชุดกิจกรรมการสอนไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จะเห็นได้ว่าขั้นตอนการสร้างชุดการสอนข้างต้น มีกระบวนการสร้างที่ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน กล่าวคือ มีการวิเคราะห์เนื้อหาที่ต้องการสอน กำหนดหน่วยการเรียนรู้ และ

หัวเรื่อง มีการวางแผนการสอน โดยกำหนดรายละเอียดต่างๆ เช่น จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ดำเนินการผลิตสื่อการสอนให้เหมาะกับหัวข้อ จากนั้นนำชุดการสอนไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจึงนำไปใช้ในชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงเลือกขั้นตอนการสร้างดังกล่าวข้างต้น ในการสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

1.1.5 ประโยชน์ของชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมในบทเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530: 84) และ อรุณข ลิมตศิริ (2551: 175) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนสอดคล้องกันว่า ชุดการสอนมีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการดำเนินการเรียนการสอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที ช่วยลดเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า
2. ช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนครู ชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย
3. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้วัดผลการเรียนรู้ได้ตรงตามความมุ่งหมาย
4. ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างกัน
5. ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม
6. ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนนักเรียนได้ทุกเวลาและสถานที่

สรุปได้ว่า การใช้ชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามระดับความสามารถและความสนใจ และเป็นการลดภาระในเรื่องของการเตรียมการสอนให้กับครูผู้สอนได้เป็นอย่างมาก เพราะครูสามารถจะดำเนินการสอนตามคำแนะนำในการใช้ ง่ายต่อการเตรียมการสอน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้นด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการสอนมีหลายเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ฟาง จื่อหวี (2552) วิจัยเรื่อง ชุดการสอนทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับนักศึกษาจีน เพื่อสร้างชุดการสอนทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับนักศึกษาจีน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มทดลองที่ใช้ได้แก่ นักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยยูนนานนอร์มอล วิทยาลัยศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดการสอนทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับนักศึกษาจีน แบบประเมินทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรมก่อนและหลังการทดลอง และแบบประเมินคุณภาพชุดการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยมีขั้นตอนในการสร้างชุดการสอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา โดยวิเคราะห์หลักสูตร 3+1 ปี ของวิชาภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยยูนนานนอร์มอล ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการสอน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการสอน แบบฝึก สื่อการสอน และแบบประเมินทักษะการพูด ขั้นตอนที่ 3 สร้างชุดการสอน ประกอบด้วยชุดการสอนทั้งหมด 10 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย รายการส่วนประกอบของชุดการสอน แผนการสอน ใบกิจกรรม ใบคำศัพท์และวลี ใบความรู้ ใบแบบฝึก ใบประเมินการพูดสำหรับผู้เรียนและผู้สอน รวมทั้งสร้างคู่มือการใช้ชุดการสอน ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพชุดการสอน โดยการนำชุดการสอนที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ และยังได้นำไปทดลองกับกลุ่มทดลองก่อนการนำไปใช้จริง

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.2/90 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนนี้มีความก้าวหน้าด้านทักษะการพูดภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากชุดการสอนนี้ได้ศึกษาและดำเนินการสร้างอย่างเป็นระบบ และยังได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างดีตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และได้ทำการทดลองย่อยกับกลุ่มทดลองก่อนการนำไปใช้จริง ซึ่งส่งผลให้ชุดการสอนนี้มีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างในการสร้างชุดการสอนสำหรับงานวิจัยอื่นๆ ต่อไปได้

เสาวภา นิสกโกมล (2553) วิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนคำศัพท์ภาษาไทยระดับต้นสำหรับชาวต่างประเทศ เพื่อสร้างชุดการสอนคำศัพท์ภาษาไทยระดับต้นสำหรับชาวต่างประเทศ และเพื่อหาประสิทธิภาพของคำศัพท์ภาษาไทยระดับต้นสำหรับชาวต่างประเทศ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชาวต่างประเทศโรงเรียนภาษาและศิลปการประกอบอาหารไทยเสาวภา ระดับ B1 (ระดับต้น) จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบชุดการสอนคำศัพท์ภาษาไทยระดับต้นสำหรับชาวต่างประเทศจำนวน 13 ชุด โดย

เลือกคำศัพท์ที่นำมาสร้างชุดการสอนจากบัญชีคำศัพท์พื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2529-2531 นำมาสร้างชุดการสอน คำศัพท์ภาษาไทยระดับต้นสำหรับชาวต่างประเทศ เพื่อช่วยให้นักเรียนจำคำศัพท์หมวดต่างๆ สามารถอ่านได้ เขียนได้ และรู้ความหมายของคำศัพท์

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์สูงกว่าคะแนนประสิทธิภาพของ กระบวนการ และค่าคะแนนทั้งสองส่วนสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นั่นคือ 92.45/94.64 แสดงว่าชุด การสอนคำศัพท์ภาษาไทยระดับต้นสำหรับชาวต่างประเทศนี้มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้นักเรียน จำคำศัพท์หมวดต่างๆ สามารถอ่านได้ เขียนได้ และรู้ความหมายของคำศัพท์ เป็นการเสริมทักษะ ความรู้เรื่องคำศัพท์เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

จิตติมา งามโซคสมุท (2555) วิจัยเรื่อง ชุดการสอนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้น เพื่อการทำงานสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศในบริษัทอินโดรามา โพลีเมอร์ส จำกัด (มหาชน) เพื่อสร้างชุดการสอนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นเพื่อการทำงานสำหรับผู้เรียนชาว ต่างประเทศในบริษัท อินโดรามา โพลีเมอร์ส จำกัด (มหาชน) และเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการ สอนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ที่ทำงานอยู่ใน บริษัท อินโดรามา โพลีเมอร์ส จำกัด (มหาชน) จำนวน 10 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการสอนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นเพื่อการทำงานสำหรับผู้เรียน ชาวต่างประเทศในบริษัท อินโดรามา โพลีเมอร์ส จำกัด (มหาชน) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบวัดผล สมฤทธิ์หลังการเรียน โดยสร้างชุดการสอนที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามสภาพจริงทั้ง ในการดำรงชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังได้เพิ่มเนื้อหาวัฒนธรรมการใช้ภาษาใน แต่ละชุดการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้อ่านและศึกษาวิถีชีวิตของคนไทย เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์กับชาวไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นเพื่อการทำงานสำหรับผู้เรียน ชาวต่างประเทศในบริษัท อินโดรามา โพลีเมอร์ส จำกัด (มหาชน) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มาตรฐาน 86.60/84.20 สามารถนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้ ถึงแม้ว่าชุดการสอนนี้จะ สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนการสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นเพื่อการทำงานสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศที่ ทำงานในบริษัทอินโดรามา โพลีเมอร์ส จำกัด (มหาชน) ก็ตาม แต่ชุดการสอนนี้ก็ยังสามารถนำไป ปรับสอนชาวต่างประเทศทั่วไปที่สนใจหรือต้องการเรียนสนทนาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในระดับ เบื้องต้นได้อีกด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนแสดงให้เห็นว่า ชุดการสอนเป็นสื่อ ประสมที่มีขั้นตอนในการสร้างที่เป็นระบบและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็น อย่างดี ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ชุดการสอนในการสอนเรื่องคำพ้องให้กับผู้เรียนชาวต่างชาติ เพราะชุดการ

สอนเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในชุดการสอนแต่ละชุดจะมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนที่ชัดเจน มีเนื้อหาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีสื่อการสอนที่ครบถ้วน และยังมีบทบาทของครูและนักเรียนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนกำหนดการวัดและประเมินผลเพื่อให้รู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุจุดมุ่งหมายเพียงใด ถือว่าเป็นการสอนที่ครบทั้งระบบในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ขั้นตอนและวิธีการในการสร้างชุดการสอนยังได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบ มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และยังได้ผ่านการทดลองประสิทธิภาพก่อนการนำมาใช้จริง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ชุดการสอนเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการนำมาเป็นสื่อการสอนเรื่องคำพ้องสำหรับชาวต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง

1.2 การออกแบบกิจกรรมการสอนภาษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนข้างต้นจะเห็นได้ว่า ชุดการสอนเป็นสื่อการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนร่วมทำกิจกรรม ดังนั้น การออกแบบกิจกรรมการสอนที่สนุกสนานจะช่วยเสริมการเรียนรู้เรื่องคำพ้อง และยังช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาให้กับผู้เรียนได้ด้วย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสอน แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเพลงกับการสอนภาษา

1.2.1 ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน คือ การปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นกิจกรรมการสอนจึงมีความสำคัญ ดังที่ ชันธชัย อธิเกียรติ (2551: 6-7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถสรุปได้ต่อไปนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เป็นกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้สมบูรณ์
3. เป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และงานสอนของครู
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดวิสัยทัศน์และนโยบายของโรงเรียน
5. เป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน ครู และชุมชน

การจัดกิจกรรมการสอนภาษาที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ผู้สอนควรมีความรู้และความเข้าใจ หลักการจัดกิจกรรมการสอนภาษา ดังที่ ราตรี เจริญพานิช (2547: 16-18) ได้กล่าวถึงหลักการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยไว้ว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย ต้องจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนตามหลักสูตรหรือบทเรียนนั้นๆ และต้องจัดอย่างมีลำดับขั้นตอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ จึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว ดังนั้น กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะทาง

ภาษาไทย ควรเป็นกิจกรรมที่เรียงลำดับจากง่ายไปสู่สิ่งที่ยากและซับซ้อนขึ้น จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปสิ่งที่ไกลตัว และจากสิ่งที่ป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่ป็นนามธรรม เป็นต้น การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย ควรจัดให้สอดคล้องกับวัย ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียนด้วย และต้องใช้เวลาเหมาะสม ไม่นานเกินไป เพราะผู้เรียนอาจมีช่วงความสนใจสั้น และไม่ควรรใช้กิจกรรมซ้ำกันบ่อย เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง และควรจัดให้อยู่ในรูปของทักษะสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างสอดคล้องกัน

สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา ครูสามารถจัดกิจกรรมการสอนภาษาได้ทุกขั้นตอนของการสอน ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2525: 63-65) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา ดังนี้

1. กิจกรรมเตรียมความพร้อม ควรเป็นกิจกรรมสั้นๆ และเร้าความสนใจของผู้เรียนให้หันมาสนใจบทเรียนที่กำลังจะเริ่มขึ้น เช่น ให้ดูภาพแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ ร้องเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน แสดงบทบาทสมมติ ใช้สถานการณ์จำลอง ทายปริศนาคำทาย ชมสไลด์ วิดีทัศน์ เป็นต้น

2. กิจกรรมระหว่างการดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน และได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อาจเน้นฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งหรือหลายทักษะก็ได้ กิจกรรมระหว่างการดำเนินการสอนนี้ ผู้สอนควรใช้เวลาผู้เรียนในการทำกิจกรรมนานกว่าขั้นอื่นๆ หรืออาจต้องนำกลับไปทำเป็นการบ้าน หรือมาทำต่อในคาบต่อไป เช่น การอภิปราย การแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้า การแต่งคำประพันธ์ การเล่าประสบการณ์ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

3. กิจกรรมในการสรุปบทเรียน เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนรวบรวมความคิดเกี่ยวกับบทเรียนนั้นๆ ได้ เช่น การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร การร้องเพลง การโต้ว่าที่ในหัวข้อต่างๆ การทำสมุดรวบรวมสำนวนโวหารที่ไพเราะ เป็นต้น

จากศึกษาเรื่องความสำคัญของกิจกรรมการสอนภาษาข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมการสอนภาษาช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ และบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ กิจกรรมการสอนภาษาสามารถจัดได้ทุกระยะของการเรียนการสอน ตั้งแต่ นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปบทเรียน โดยผู้สอนต้องเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับขั้นตอนการสอนและระดับความสามารถของผู้เรียนด้วย

1.2.2 กิจกรรมเพลงกับการสอนภาษา

การสอนภาษาไทยให้มีคุณภาพจะต้องสอนให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน เพื่อส่งผลให้เกิดความชอบและรักในภาษาไทย กิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจคือ “เพลง” การใช้เพลงประกอบการสอนสามารถใช้ได้ในทุกขั้นตอนของการสอน ขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าจะออกแบบการ

จัดการเรียนการสอนแบบใด ลักษณะ อินทจักร (2538: 66-85) ได้เสนอการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. **ขั้นเตรียม** ครูควรทำความเข้าใจเนื้อหาที่จะสอนอย่างถ่องแท้ว่าจะสอนเนื้อหาใด และให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องใด และควรพิจารณาเลือกเพลงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน

2. **ขั้นสอน** แบ่งออกเป็น ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินการสอน ขั้นสรุปบทเรียน ขั้นฝึก ขั้นประเมินผล และขั้นเสริมประกอบบทเรียน ดังนี้

2.1 **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** เป็นการจูงใจหรือสร้างความสนใจของบทเรียนที่กำลังจะสอน เช่น การเปิดเพลงแล้วให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาเนื้อหาเพลงว่ากล่าวถึงเรื่องใด

2.2 **ขั้นดำเนินการสอน** เป็นการสอนเนื้อหาโดยตรง ดังนั้นหากครูใช้เพลงเป็นสื่อการสอน ต้องพิจารณาเลือกเนื้อเพลงที่ตรงกับเนื้อหา เป็นการบอกกล่าวถึงเรื่องที่เรียนอย่างชัดเจน

2.3 **ขั้นสรุปบทเรียน** เมื่อครูสอนจบแล้วอาจใช้กิจกรรมเพลงสรุปบทเรียนเพื่อให้นักเรียนจำได้ง่าย หรืออาจจะให้ครูและนักเรียนช่วยกันแต่งเพลงก็ได้ แต่ครูควรระมัดระวังในเรื่องความสามารถของนักเรียนด้วยว่าแต่งได้หรือไม่ ไม่ควรบังคับให้นักเรียนทำหากนักเรียนมีความสามารถไม่เพียงพอ

2.4 **ขั้นฝึก** ครูสามารถใช้เพลงในการฝึกภาษาไทยได้เป็นอย่างดี เช่น หากครูพบปัญหานักเรียนพูด ร ล หรือคำควบกล้ำไม่ชัด ก็อาจให้นักเรียนฝึกร้องเพลงที่ใช้สำหรับฝึกการออกเสียง ร ล โดยเฉพาะ เพื่อแก้ปัญหการออกเสียงของนักเรียน

2.5 **ขั้นประเมินผล** หลังจากสอนเสร็จแล้ว ครูอาจใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผล เช่น สอนเรื่องมาตราตัวสะกดจบแล้ว ครูอาจเปิดเพลงให้ฟังแล้วให้นักเรียนพิจารณาว่ามีมาตราตัวสะกดอะไรบ้าง

2.6 **ขั้นเสริมประกอบบทเรียน** เป็นการใช้เพลงเพื่อเสริมตอนท้ายของบทเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสุขสนทน และเป็นการย้ำเนื้อหาที่เรียนไปด้วยในขณะเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าการนำเพลงมาใช้ประกอบกิจกรรมการสอน สามารถใช้ได้ในทุกขั้นตอนของการสอน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดี และสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับการเรียน สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบกิจกรรมการสอนมีหลายเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นวภัทร สมานพันธ์ และ สิทธิพล อาจอินทร์ (2555: 23-30) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือและเพลง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นบทความวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือและเพลง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และพัฒนาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนโดยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหัวเอน จังหวัดนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือและเพลง จำนวน 9 แผน แบบบันทึกที่ผลหลังการสอน แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของครู แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบทดสอบย่อยท้ายวงจร และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือและเพลง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน 1) ขั้นตอนการอ่าน 2) ขั้นตอนอ่าน 3) ขั้นตอนหลังการอ่าน นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในการอ่านและการเขียน ทำให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำได้เร็วขึ้น จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือและเพลง ทำให้นักเรียนเกิดการกระตือรือร้นในการเรียน ไม่เบื่อหน่ายเนื้อหาวิชาภาษาไทย ได้พัฒนาทักษะทั้งการอ่านและการเขียนคำในภาษาไทย รวมไปถึงได้เรียนรู้การปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอีกด้วย 2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือและเพลง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 22.95 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.50 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 86.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ประสิทธิ์ชัย สำเภาทอง (2555) วิจัยเรื่อง **ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องนำเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ** เพื่อสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องนำเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนฝรั่งเศสนานาชาติที่มีความรู้ภาษาไทยระดับสูงจำนวน 12 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องนำเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ และแบบประเมินคุณภาพชุดการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยสร้างชุดการสอนที่ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 6 บท ได้แก่ เกาะรัตนโกสินทร์ พระบรมมหาราชวัง พระอารามหลวง ศาสนสถาน อนุสรณ์สถานและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และแหล่งการค้าและการพาณิชย์ จากนั้นนำไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องนำเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ มีประสิทธิภาพ 86.66/88.61 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติได้ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษา และเข้าใจวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

ฤดี เชยเดช (2557) วิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทย โดยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเรียนปนเล่น เพื่อพัฒนาทักษะการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทย โดยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเรียนปนเล่นในการพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี และ 2. เปรียบเทียบทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สาระภาษาไทย โดยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเรียนปนเล่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยแนวคิดแบบเรียนปนเล่น และแบบประเมินทักษะการอ่าน

ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ สาระภาษาไทย โดยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเรียนปนเล่นที่สร้างขึ้น มีดัชนีความสอดคล้องในภาพรวมของแผนเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 และสามารถพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียนได้ โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยของการประเมินทักษะการอ่านสะกดคำเท่ากับ 14.9 คะแนน และผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียน ระหว่างก่อนและหลังใช้แผนการจัดการเรียนรู้พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนภาษาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการสอนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะกิจกรรมจากเพลง สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจนำเพลงร่วมาจัดกิจกรรมการสอนเรื่องคำพ้อง เนื่องจากการเรียนเรื่องคำพ้องเป็นเรื่องที่ยากและน่าเบื่อ การนำกิจกรรมเพลงร่วมาจัดเรียนมาใช้ก็จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้แม่นยำ ประหยัดเวลาในการอธิบายเรื่องยากๆ และยังสร้างความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ถ้าผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงทำรำประกอบเพลงร่วมาจัดเรียน ก็จะช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเรียนรู้วัฒนธรรมไทยไปพร้อมๆ กันด้วย ผู้วิจัยจะนำความรู้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างงานวิจัยของตนเองต่อไป

2. การสอนภาษาและวัฒนธรรมแก่ชาวต่างชาติ

การเรียนรู้วัฒนธรรมเจ้าของภาษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ เพราะการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของผู้พูด ย่อมต้องอาศัยความเข้าใจในวัฒนธรรมทั้งสิ้น ในการศึกษาเรื่องการสอนภาษาและวัฒนธรรมแก่ชาวต่างชาติ ผู้วิจัยได้แบ่ง

ประเด็นในการศึกษาไว้ 3 ประเด็น คือ ความหมายของวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม และเทคนิคและวิธีการสอนภาษาและวัฒนธรรม

2.1 ความหมายของวัฒนธรรม

คำว่า วัฒนธรรม (Culture) เป็นศัพท์บัญญัติที่พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ทรงบัญญัติศัพท์จากภาษาอังกฤษสำหรับใช้ในภาคภาษาไทย จนเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย (ประกาศรี สหอำไพ. 2532: 2) มีผู้ให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรม ดังนี้

พระยาอนุมานราชธน (2531: 45-46) อธิบายความหมายของวัฒนธรรม โดยอ้างอิงจากบทนิยามของคำว่า Culture ไว้ดังนี้

วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มีมนุษย์เปลี่ยนแปลงปรับปรุงหรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม ที่ถ่ายทอดกันได้เอาอย่างกันได้

วัฒนธรรม คือ สิ่งอันเป็นผลผลิตของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อน สืบต่อเป็นประเพณีกันมา

วัฒนธรรม คือ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความประพฤติและกิริยาอาการ หรือการกระทำใดๆ ของมนุษย์ในส่วนรวม ลงรูปพิมพ์เดียวกัน และสำแดงออกมาให้ปรากฏเป็นภาษา ศิลปะ ความเชื่อ ระเบียบ ประเพณี เป็นต้น

วัฒนธรรม คือ มรดกแห่งสังคม ซึ่งรับและรักษาไว้ให้เจริญงอกงาม

จำนงค์ ทองประเสริฐ (2526: 60-61) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมเป็นคำไทยที่เกิดจากคำว่า “วัฒน” กับ “กรรม” มาเข้าสมาสกัน แปลตามรูปศัพท์ว่า “กรรมเป็นเหตุให้เจริญ” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มิใช่มีลักษณะอยู่คงที่ จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องเป็นไปในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ สิ่งใดที่อยู่กับที่ สิ่งนั้นไม่ชื่อว่า “วัฒน” คือ “เจริญ” วัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแก่กาลเวลาอยู่เสมอ ผู้ที่มีวัฒนธรรมจึงถือว่าเป็นคนทันสมัย ไม่ล้าหลัง แต่ก็ไม่ใช่ล้าหน้าเสียจนไม่มีหลัก จนกลายเป็น “หายนะ” คือ “ความเสียหาย” หรือ “ความเสื่อม” ไป

ประกาศรี สหอำไพ (2532: 7) กล่าวว่า วัฒนธรรม มีความหมายตามรูปศัพท์ คือสภาพอันเป็นความเจริญงอกงาม วัฒน แปลว่า ความเจริญงอกงาม ธรรม คือ คุณความดี ความชอบ และสภาพ เมื่อรวมกันได้ว่า สภาพอันเป็นความเจริญงอกงามหรือคุณความดีที่เจริญงอกงาม ส่วนความหมายที่แท้จริง หมายถึง ความเจริญทุกชนิดที่เกี่ยวกับมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นความเจริญสมัยแรก หรือปัจจุบัน เป็นส่วนประกอบที่แทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตของมนุษย์ มนุษย์เกิดในวัฒนธรรมและอยู่ในวัฒนธรรม ในทางนิรนัย หมายถึง ความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทางพฤตินัย หมายถึง สภาพอันเป็นความเจริญทั้งรูปธรรมและนามธรรม เป็นความเจริญในวิชาความรู้ ก่อให้เกิดการกระทำที่ดีขึ้น มีความเจริญงอกงาม ทั้งในด้านกิจการงานด้าน

วัตถุและทางจิตใจของมนุษย์ และลักษณะของวัฒนธรรม มีจุดเด่นที่ควรมองคือ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เรียนรู้ และถ่ายทอดสู่สังคมอย่างเหมาะสมกับวิถีทางการดำเนินชีวิต

จากความหมายของวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วัฒนธรรมหมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์ซึ่งเป็นสมาชิกในสังคมถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาอย่างมีแบบแผน มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา เพื่อให้เจริญงอกงามในทางที่ดีขึ้น แสดงออกมาให้เห็นเป็น ภาษา ศิลปะ ความเชื่อ ระเบียบ ประเพณี เป็นต้น

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม นักวิชาการเชื่อว่าวัฒนธรรมจะอยู่ไม่ได้ถ้าไม่มีภาษา เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการสะท้อนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ถ่ายทอด ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นผลผลิตของวัฒนธรรมนั่นเอง สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 15) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมว่า ความรู้ทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาเป็นอย่างยิ่ง และในการที่ครูสอนภาษาต้องสนใจการศึกษาวัฒนธรรมไม่ใช่เพราะเราต้องการสอนวัฒนธรรมของชนชาติอื่น แต่เพราะมีความจำเป็นในการสอนภาษา ถ้าหากไม่สอนวัฒนธรรมควบคู่ไปด้วยแล้วก็เหมือนกับเราสอนสัญลักษณ์ที่ไม่มีความหมาย นอกจากนี้ ทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2535: 10-16) กล่าวเพิ่มเติมว่า ภาษาเป็นผลผลิตของวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และสามารถดัดแปลงแก้ไขให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มนุษย์ต้องใช้ภาษาในการถ่ายทอดวัฒนธรรม และเป็นสื่อที่ใช้ในการสื่อสารกันระหว่างคนในกลุ่มสังคมเดียวกัน เราจะเห็นภาพสะท้อนวัฒนธรรมของกลุ่มชนได้จากการศึกษาถ้อยคำสำนวนในภาษา ดังนั้น ภาษากับวัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ กล่าวคือ ภาษาช่วยถ่ายทอดวัฒนธรรมไว้มิให้สูญหายและเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนในชาติซึ่งบันทึกไว้ในวรรณกรรมลายลักษณ์และวรรณกรรมมุขปาฐะ ภาษายังแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละสังคมตามลำดับ เช่น พ่อขุนรามคำแหงประดิษฐ์อักษรไทยเมื่อ พ.ศ. 1826 และวิวัฒนาการมาเป็นตัวหนังสืออย่างที่ใช้กันทุกวันนี้ นอกจากนี้ ภาษาเป็นเอกลักษณ์ของชาติซึ่งยึดเหนี่ยวคนทั้งชาติให้คำนึงถึงความเป็นชาติเดียวกัน ถ้าชาติใดรักษาวัฒนธรรมทางภาษาของตนไว้ไม่ได้ ภาษาถูกทำลายก็เหมือนชาติถูกทำลาย เช่น ประเทศมอญ ซึ่งเคยเป็นชาติที่รุ่งเรืองในอดีต ปัจจุบันมอญใช้ภาษาและขนบธรรมเนียมอย่างพม่า เพราะภาษามอญเกือบสูญไปแล้ว

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม สามารถสรุปได้ว่า ภาษามีความสัมพันธ์กลมกลืนกับวัฒนธรรมอย่างแยกกันไม่ได้ กล่าวคือ ภาษาเป็นเครื่องมือในการสะท้อนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ถ่ายทอด ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นผลผลิตของวัฒนธรรมนั่นเอง ดังนั้น ผู้ที่ศึกษาภาษา ก็ย่อมเป็นการศึกษาวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย

2.3 เทคนิคและวิธีการสอนภาษาและวัฒนธรรม

ในการสอนภาษาและวัฒนธรรม ผู้สอนต้องมีเทคนิคและวิธีการสอนที่น่าสนใจ ในการสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ในการเรียนรู้การสอน เพราะเมื่อผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรม ก็จะเข้าใจวิถีคิด การกระทำ ตลอดจนทัศนคติของเจ้าของภาษา ดังนั้น ผู้สอนจะต้องมีเทคนิคและวิธีการสอนภาษา และวัฒนธรรมดังต่อไปนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 36-46) กล่าวถึง ข้อควรคำนึงในการสอนภาษา และวัฒนธรรม สามารถสรุปได้ว่า การสอนภาษาควบคู่กับวัฒนธรรม ผู้สอนต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การตั้งจุดประสงค์ ถ้าผู้สอนเน้นความสามารถทางภาษาศาสตร์ (linguistic competence) ผู้เรียนก็จะใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว แต่การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการสื่อความหมาย (communicative competence) ด้วย ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องเพิ่มการพัฒนาความรู้ความสามารถทางสังคมศาสตร์ (socio-linguistic competence) ไว้ในจุดประสงค์ของการเรียนการสอนด้วย

2. การสอนองค์ประกอบของภาษา ในการเรียนการสอนภาษาผู้สอนควรสอน การใช้ศัพท์ รูปประโยค และสำนวน ไม่ควรสอนแบบแปลคำต่อคำ แต่ควรใช้บริบททางวัฒนธรรม (cultural context) มาช่วย เพราะคำศัพท์ต่างๆ อาจมีหลายความหมายขึ้นอยู่กับการใช้คำนั้นๆ ในบริบทต่างๆ

3. การเลือกหนังสือเรียน ผู้สอนควรเลือกหนังสือเรียนที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรม มากๆ แทนหนังสือเรียนที่เน้นกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ผู้เรียนจึงจะได้ความรู้ทางวัฒนธรรมไปพร้อมกับทักษะทางภาษา เพราะจะได้ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

4. การเลือกหัวข้อวัฒนธรรม ผู้สอนอาจทำได้ 2 วิธี คือ ใช้เนื้อหาทางวัฒนธรรม ที่มีในหนังสือเรียนแล้วเสริมตามความเหมาะสม หรือรวบรวมเนื้อหาที่มีอยู่ให้เป็นหน่วยเดียวกัน แล้วปรับให้เหมาะสมกับระดับชั้น ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทางภาษาศาสตร์และทาง วัฒนธรรมที่กำหนดไว้

5. การจัดสภาพแวดล้อม การผสมผสานวัฒนธรรมสามารถทำได้ทั้งทางตรงและ ทางอ้อม ทางตรงคือการสอนวัฒนธรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนทางอ้อมผู้สอนอาจจัดบรรยากาศทาง วัฒนธรรมทั้งในและนอกห้องเรียน คือพยายามสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนรู้สึกว่าได้สัมผัสสิ่งๆ ที่เกี่ยวกับเจ้าของภาษา โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น จัดภาพสีสวยๆ ศิลปะต่างๆ ของชาติเจ้าของภาษา นิติสาร หนังสือพิมพ์ เทป วีดีโอ สไลด์ ภาพยนตร์เกี่ยวกับประเทศเจ้าของภาษา เป็นต้น

6. การดำเนินการสอน ผู้สอนควรระมัดระวังไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดหรืออคติ เกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา ไม่ควรนำวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามาเปรียบเทียบกับเห็นข้อดี ข้อเสีย แต่ควรศึกษาความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างสองวัฒนธรรมเพื่อเป็นการส่งเสริม ให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเท่านั้น

นวลทิพย์ เพิ่มเกษร (2547: 274-278) กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการสอดแทรกวัฒนธรรมในการสอนภาษาไทยแก่ชาวต่างชาติว่ามีข้อควรคำนึงดังนี้

1. วิธีการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่ชาวต่างชาติ ในการสอนไม่ควรสอนแยกทีละเรื่อง แต่ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้วัฒนธรรมไปพร้อมๆ กับการฝึกทักษะทางภาษา
2. การจัดสภาพแวดล้อมในการสอน ควรจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้บรรยากาศทางวัฒนธรรม เช่น ใช้รูปภาพ วิดิทัศน์ สไลด์ ภาพยนตร์ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น หากเป็นไปได้ควรจำลองบรรยากาศทางวัฒนธรรม เช่น จัดงานลอยกระทง หรือการปฏิบัติจริง เช่น ทำอาหารและรับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น
3. ความรู้สึกในเรื่องวัฒนธรรม ควรระมัดระวังอย่าให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกต่อต้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา โดยเฉพาะไม่เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของวัฒนธรรมของผู้เรียนและวัฒนธรรมเจ้าของภาษา แต่ควรชี้ให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างกัน เพื่อเสริมความเข้าใจในการเรียนรู้

จะเห็นได้ว่าทั้งสองท่านมีความเห็นสอดคล้องกัน คือ การสอนภาษาและวัฒนธรรมให้ชาวต่างชาติ จะต้องสอนควบคู่กันไป ไม่ควรสอนแยกทีละเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการทั้งความสามารถทางภาษาศาสตร์ (linguistic competence) ความสามารถในการสื่อความหมาย (communicative competence) และความสามารถทางสังคมศาสตร์ (socio-linguistic competence) ควบคู่กันไป และควรจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้บรรยากาศทางวัฒนธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การแสดงศิลปะ การใช้วิทยุหรือภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับประเทศเจ้าของภาษา การจัดงานวันลอยกระทง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้สอนควรระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกทางวัฒนธรรมไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดหรืออคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา ไม่ควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของวัฒนธรรมของผู้เรียนและวัฒนธรรมเจ้าของภาษา แต่ควรชี้ให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างกัน เพื่อเสริมความเข้าใจในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมแก่ชาวต่างชาติมีหลายเรื่องดังตัวอย่างต่อไปนี้

ซาจิโกะ ซาไก (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยของนักศึกษาญี่ปุ่นที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โดยใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักศึกษาชาวญี่ปุ่นที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โดยใช้วัฒนธรรมไทยเป็นสื่อพัฒนาการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวญี่ปุ่นที่อยู่ในกรุงเทพฯ มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 28 คน โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพเป็นเครื่องมือวัดความสามารถภาษาไทย ทำการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบวัด

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน แล้วจึงสอนอ่านโดยใช้วัฒนธรรมไทยจำนวน 10 ครั้ง จากนั้นทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบชุดเดิม

ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านนี้เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้พัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาญี่ปุ่น เนื่องจากได้นำเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมาสร้างเป็นแบบฝึก ซึ่งเนื้อหาตรงกับความสนใจของชาวญี่ปุ่นที่อาศัยในประเทศไทย มีความยากง่ายตรงกับระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, และ 6 ทำให้ได้แบบฝึกการอ่านที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านก่อนเรียนกับหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกลุ่ม ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ คือ คะแนนการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันโดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการฝึกทักษะการอ่านโดยใช้วัฒนธรรมไทยเป็นสื่อ นั้น ถ้านักศึกษาญี่ปุ่นได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้องและสามารถปฏิบัติตนได้ตามลำดับขั้นตอนการอ่านแล้ว นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มก็จะมีพัฒนาการในการอ่านสูงขึ้น

เล เจิ่น หมาก ขาย (2553) วิจัยเรื่อง การสร้างแบบเรียนความรู้ทางวัฒนธรรมไทย เรื่อง ศิลปะไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม เพื่อสร้างแบบเรียนความรู้ทางวัฒนธรรมไทย เรื่อง ศิลปะไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม และนำไปหาประสิทธิภาพแบบเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาชาวเวียดนาม ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติโฮจิมินห์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบเรียนความรู้ทางวัฒนธรรมไทย เรื่อง ศิลปะไทย ประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ได้แก่ มวยไทย เครื่องดนตรีไทย การแสดงหุ่นละครเล็ก การร้อยมาลัยดอกไม้สด และการแกะสลักผักและผลไม้ จากนั้นนำแบบเรียนไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนความรู้ทางวัฒนธรรมไทย เรื่อง ศิลปะไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มีค่าประสิทธิภาพ 92.2/92.4 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากประเทศไทยและประเทศเวียดนามเป็นประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เหมือนกัน ดังนั้นวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมเวียดนามจึงมีบางส่วนคล้ายคลึงกัน เช่น หุ่นละครเล็กของไทยกับหุ่นกระบอกน้ำของเวียดนาม เป็นต้น

ธัญญรัตน์ พูลสวัสดิ์ (2554) ศึกษาเรื่อง ชุดการสอนภาษาสำหรับครูเรื่อง ภาษาและวัฒนธรรมไทยในการละเล่นของเด็กไทยสำหรับชาวต่างชาติ เพื่อสร้างชุดการสอนภาษาสำหรับครูเรื่อง ภาษาและวัฒนธรรมไทยในการละเล่นของเด็กไทยสำหรับชาวต่างชาติ และเพื่อศึกษาความเข้าใจการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของผู้เรียนที่มีต่อชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชาวต่างชาติระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2553 จำนวน 10 คน โดยวิธีคัดเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนทั้งหมด 5 ชุด ได้แก่ โฟงพาง มอญซอณผ้า จำจีผลไม้ วีริข้าวสาร และงูกินหาง

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนภาษาสำหรับครูเรื่อง ภาษาและวัฒนธรรมไทยในการละเล่นของเด็กไทยสำหรับชาวต่างชาติทั้ง 5 ชุด มีค่าเฉลี่ยคะแนนทำบัตรกิจกรรมร้อยละ 90 และค่าเฉลี่ยแบบทดสอบหลังเรียนร้อยละ 92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรู้และความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมข้างต้น สรุปได้ว่าการสอนภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญในการสอนภาษาต่างประเทศ เพราะการรู้วัฒนธรรมจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจความคิด ความเชื่อ และทัศนคติของเจ้าของภาษา ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีแก่กันและกัน นอกจากนี้การวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาษาและวัฒนธรรมยังชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาดังนั้นผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนภาษาควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรมเจ้าของภาษาอยู่เสมอ

3. คำพ้องและร่วางมาตรฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกเรื่องคำพ้อง และร่วางมาตรฐานเป็นเนื้อหาในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เนื่องจากคำพ้องเป็นเรื่องที่ชาวต่างชาติควรให้ความสนใจในการเลือกใช้คำให้ถูกต้อง เพื่อให้การสื่อสารนั้นสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การเรียนรู้เรื่องคำพ้องอาจจะเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและน่าเบื่อ เพราะต้องใช้การท่องจำเป็นสำคัญ ผู้วิจัยเห็นว่า การนำกิจกรรมจากเพลงร่วางมาตรฐานมาใช้ในการสอนเรื่องคำพ้อง จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และจดจำเรื่องคำพ้องได้อย่างเพลิดเพลินสนุกสนาน และยังได้รับทั้งความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยควบคู่กัน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำพ้องและร่วางมาตรฐาน คือความรู้เรื่องคำพ้อง และความรู้เรื่องร่วางมาตรฐาน

3.1 ความรู้เรื่องคำพ้อง

การเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศนั้น การเขียนและการอ่านภาษาไทยให้ถูกต้องตรงกับความหมาย เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องใส่ใจการใช้ภาษาเป็นพิเศษ เพราะคำในภาษาไทยมีลักษณะเฉพาะที่ทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติใช้ผิดได้ง่าย เช่น คำบางคำออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนสะกดต่างกัน บางคำเขียนเหมือนกันแต่ออกเสียงต่างกัน หรือบางคำอาจมีความหมายเดียวกัน แต่ใช้ได้หลายคำ ดังนั้น การเลือกใช้คำให้ถูกต้อง ผู้เรียนจะต้องเข้าใจความหมายของคำแต่ละคำว่าหมายถึงอะไร และบริบทในการใช้คำเหล่านั้น จึงจะสามารถเลือกใช้คำได้ถูกต้องและเหมาะสม

“พ้อง” แปลว่า เหมือน ดังนั้นคำพ้อง จึงหมายถึงคำที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งเหมือนกัน อาจเป็นรูปเขียน เสียงอ่าน หรือความหมายก็ได้ เช่น มีรูปเหมือนกันแต่มีเสียงและความหมายต่างกัน มีเสียงเหมือนกันแต่รูปและความหมายต่างกัน เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 114-120) กล่าวถึงคำพ้องว่าเป็นประเภทหนึ่งของการเล่นคำในภาษาไทย ได้แก่ การเล่นคำพ้องรูป เช่น แต่งโคลง เรื่องโคลงเรือ เรือจึงโคลง เพราะโคลงเรือ การเล่นคำพ้องเสียง เช่น “คุณชอบบรอะไรครับ” “อ้อ ชอบบรถุญโรปะคะ” และการเล่นคำพ้องรูปพ้องเสียง เช่น หากคนมาช่วยคนชนมส์สักคนเถอะ ผมหวีผมของผม เป็นต้น สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งคำพ้องออกเป็น 4 ประเภท ตามความเห็นของ วิเชียร เกษประทุม (2557: 157-169) ดังนี้

1. คำพ้องรูป หมายถึง คำที่เขียนเหมือนกัน แต่อ่านต่างกัน และมีความหมายต่างกัน การอ่านคำพ้องรูป ต้องสังเกตคำแวดล้อมและความหมายของคำ เช่น

กรี อ่านว่า กุรี แปลว่า กระตุกแหลมที่หัวกุ้ง
 กรี อ่านว่า กะ-รี แปลว่า ช้าง
 เผลา อ่านว่า เพลา แปลว่า แกนสำหรับสวมสิ่งที่ยึด
 เผลา อ่านว่า เพ-ลา แปลว่า เวลา, กาล, คราว

2. คำพ้องเสียง หมายถึง คำที่เขียนต่างกัน แต่อ่านออกเสียงเหมือนกัน เช่น

ข้า แปลว่า ฉัน, ข้าพเจ้า
 คำ แปลว่า ราคา
 ฆ่า แปลว่า ทำให้ตาย, ทำลาย

3. คำพ้องรูปพ้องเสียง หมายถึง คำที่เขียนเหมือนกัน และออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน เช่น

กัน แปลว่า ฉัน, ข้าพเจ้า
 กัน แปลว่า ห้าม, ปิด, บัง
 กัน แปลว่า โกงให้เสมอกัน

ในงานวิจัยนี้จะใช้คำว่า คำพ้องทั้งรูปและเสียง เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น

4. คำพ้องความหมาย หมายถึง คำที่เขียนต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันมาก อาจเรียกว่า “คำไวพจน์” ก็ได้ เช่น

ดอกไม้ = ผกา ผบุ บุปผา มาลา มาลี บุหงา บุหงัน บุษบา
 น้ำ = ชล วารี อุทก
 เมือง = พารา ธานี นคร บุรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนคำพ้องมีหลายเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สุพรรณิ ทรัพย์เจริญ (2534) วิจัยเรื่อง **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องคำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา** เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องคำพ้องเสียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องคำพ้องเสียง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม 5 เล่ม แต่งด้วยบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 และมีรูปภาพประกอบซึ่งช่วยสร้างความสนใจจากผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพ 89.32/84.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ 80/80 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำพ้องเสียงมากขึ้น เหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนเพิ่มเติมเรื่องคำพ้องเสียง

ฤดี กมลสวัสดิ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง **การสร้างแบบเรียนเรื่องคำพ้องเสียง สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ เกรด 6** เพื่อสร้างแบบเรียนเรื่องคำพ้องเสียง สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ เกรด 6 และเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนเรื่องคำพ้องเสียงสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ เกรด 6 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ เกรด 6 ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 10 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบเรียนเรื่องคำพ้องเสียง และแบบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน เนื่องจากผู้วิจัยพบปัญหาว่า ผู้เรียนชาวต่างชาติมักจะเขียนสะกดคำผิด ซึ่งสรุปได้ 3 ลักษณะ คือ 1) เขียนผิดที่พยัญชนะต้น เช่น เท้าเทียม ชี้เถ้า ผู้เฒ่า 2) เขียนผิดที่ตัวสะกด เช่น อากาศ ผักกาด โอภาส 3) เขียนผิดที่สระ ไอ โอ และ อัย เช่น ใต้ฝุ่น ทิศใต้ เทียนไข อายุชัย จึงได้สร้างแบบเรียนเรื่องคำพ้องเสียงเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการเขียนคำพ้องในภาษาไทยให้กับนักเรียนชาวต่างชาติ

ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.20/85.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากได้ดำเนินการสร้างแบบเรียนตามกระบวนการและขั้นตอน แบ่งบทเนื้อหาอย่างเป็นระบบ มีการเรียบเรียงคำตามพจนานุกรมและมีภาพประกอบที่สวยงาม ทั้งยังได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จึงได้แบบเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาเรื่องคำพ้องเสียงของผู้เรียนชาวต่างชาติได้

อนงค์ เชยโพธิ์ (2553) ศึกษาเรื่อง **ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เรื่องคำพ้อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6** เพื่อพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เรื่องคำพ้อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตาม

เกณฑ์ 80/80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิมายสามัคคี 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจ

ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เรื่องคำพ้อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 84.44/82.81 และมีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7402 คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เรื่องคำพ้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

ชมพูนุท เพชรทับ (2556) วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง คำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อสร้างและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องคำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง คำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง คำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 80 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มา 3 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง คำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนและหลังเรียน เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และแบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง คำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.15/85.76 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง คำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมแล้วรายด้านอยู่ในระดับดีมาก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำพ้องพบว่า คำพ้องเป็นปัญหาทั้งกับผู้เรียนชาวไทยและชาวต่างชาติ การสอนเรื่องคำพ้องจึงมีประโยชน์เพื่อพัฒนาด้านการอ่านและการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ตลอดจนการเลือกใช้คำให้ถูกต้องเหมาะสมตามบริบทด้วย

2.2 ความรู้เรื่องร่ายมาตรฐาน

ร่ายมาตรฐานเป็นศิลปวัฒนธรรมที่มีการกำหนดแบบแผนในการแสดงไว้อย่างชัดเจนว่า เพลงใดจะต้องใช้ทำรำใด เช่น เพลงงามแสงเดือน ใช้ทำรำสอดสร้อยมาลา เพลงชาวไทย ใช้ทำรำชักแบ่งผัดหน้า เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากร่ายทั่วไป คือ ร่ายทั่วไปผู้แสดงจะรำทำใดก็ได้ ไม่ได้กำหนดเพลงและทำรำไว้อย่างชัดเจน ร่ายมาตรฐานยังเป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมและวัฒนธรรมสากล สืบเนื่องมาจากนโยบายสร้างชาติในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ต้องการยกระดับการเล่นของไทย ให้ชาวต่างชาติได้เห็นถึงการแสดงที่งดงามของไทย ร่ายมาตรฐานจึงเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ที่เป็นที่ชื่นชอบทั้งของคนไทยและคนต่างชาติในยุคสมัยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาความรู้เรื่องร่ายมาตรฐาน โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ ประวัติร่ายมาตรฐาน และเพลงร่ายมาตรฐาน

2.2.1 ประวัติร่ายมาตรฐาน

ร่ายมาตรฐาน เป็นการละเล่นที่มีมาช้านาน ตามที่ กรมศิลปากร (2514: 7-9) ให้ความหมายของร่ายมาตรฐานว่า “ร่าย” แต่เดิมเรียก รำโชน ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นเมืองอย่างหนึ่งของคนไทยที่นิยมเล่นในฤดูเทศกาลของท้องถิ่นบางจังหวัด คำว่า “รำโชน” สันนิษฐานว่าเรียกชื่อจากการเลียนแบบเสียงตามเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่ใช้เป็นหลัก คือ โทน ซึ่งดีเป็นสำเนียงเสียง “ปะ โทน ปะ โทน ปะ โทน โทน” ลักษณะรำโชนนั้น เป็นการรำคู่ระหว่างชายกับหญิงให้เข้ากับจังหวะ โดยไม่มีทำรำกำหนดเป็นแบบแผนตายตัว

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 รำโชนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จึงมีผู้นำเพลงและบทร้องประกอบการรำขึ้น นิยมนำไปเล่นกันอย่างแพร่หลายตามจังหวัดอื่นๆ บทร้องอาจมีหลายลักษณะ เริ่มตั้งแต่บทชมโฉม เกี้ยวพาราสี บทสัพยอกหยอกเย้า และพบพรอดพรัลล่าจากกัน

ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2484-2489) ประชาชนในจังหวัดพระนครและธนบุรี ปัจจุบันคือกรุงเทพมหานคร พากันเล่นรำโชนโดยทั่วไป รัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงครามได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเชิดชูการเล่นรำโชนให้มีระเบียบแบบแผนอันดี จึงมอบให้กรมศิลปากรพิจารณาปรับปรุงการเล่นรำโชน เพื่อให้ประชาชนได้รำกันอย่างแพร่หลายและมีแบบแผนอันเดียวกัน กรมศิลปากรจึงได้เรียกชื่อการรำนี้ว่า “ร่ายมาตรฐาน”

เรณู โกศินานนท์ (2543: 132) ได้กล่าวถึงประวัติร่างมาตรฐานไว้อรรถกถากับ กาญจนา อินทรสุณานนท์ และ รุจี ศรีสมบัติ (2547: 1-7) ว่า ในสมัยก่อนนั้น คำว่า “ร่างมาตรฐาน” ยังไม่ได้มีใช้กัน มีเพียงคำว่า “ร่าง” ต่อมาเมื่อได้มีการกำหนดทำรำ บทร้อง และดนตรีขึ้นอย่างมีแบบแผน จึงเรียกกันว่า “ร่างมาตรฐาน” เพื่อจะได้ใช้เป็นแบบอย่างต่อไป

ร่างเป็นการละเล่นอย่างหนึ่งของชาวบ้านที่เล่นกันเพื่อความสนุกสนาน และความสามัคคี นิยมเล่นกันในระหว่าง พ.ศ. 2484-2488 ร่างนั้นแต่เดิมเรียกว่า “รำโทน” อันเป็น ศิลปะที่เกิดมาจากพื้นบ้าน มีเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการรำโทน คือ โทน ฉิ่ง ฉาบ และรับ ส่วนเพลงที่นิยมกันอย่างแพร่หลายก็คือ โกล่เข้าไปอีกนิด ซอมาลี ตามองตา ยวนยาเหล เป็นต้น

ในช่วง พ.ศ. 2484 นั้นอยู่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นได้เจรจาขอตั้งฐาน ทပ်ในประเทศไทย เพื่อเป็นทางผ่านสำหรับลำเลียงเสบียง อาวุธ และกำลังพล เพื่อต่อสู้กับฝ่าย สัมพันธมิตร โดยยกพลขึ้นที่ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484 ประเทศไทยซึ่งในขณะนั้นมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี จำเป็นต้องยอมให้ทหาร ญี่ปุ่นตั้งฐานทပ် มิฉะนั้นก็จะถูกฝ่ายอักษะ ซึ่งมีประเทศญี่ปุ่นรวมอยู่ด้วยนั้นปราบปราม ด้วยเหตุ ที่ญี่ปุ่นตั้งฐานทပ်อยู่ในประเทศไทย จึงเป็นเป้าหมายให้ฝ่ายสัมพันธมิตรโจมตี โดยเข้ามารุกราน ทางอากาศ ส่งเครื่องบินมาทิ้งระเบิดทำลาย ทำให้ชีวิตผู้คน บ้านเรือน ทรัพย์สินเสียหาย โดยเฉพาะที่ตั้งอยู่ใกล้ฐานทပ်ญี่ปุ่น ส่วนใหญ่แล้วฝ่ายพันธมิตรจะส่งเครื่องบินมารุกรานจุด ยุทธศาสตร์ในเวลาที่เป็นคืนเดือนหงาย เพราะจะมองเห็นจุดยุทธศาสตร์ได้ง่าย ในภาวะสงคราม ชาวไทยจึงมีความหวาดกลัวและความตึงเครียด จึงได้ชักชวนกันเล่นรำโทนซึ่งเป็นเพลงพื้นเมือง ที่ชอบเข้าไปนาน เพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนานและผ่อนคลายอารมณ์ตึงเครียดลงบ้าง การเล่นรำ โทนนั้น ใช้ภาษาที่เรียบง่าย เนื้อร้องเป็นเชิงเย้าแหย่ หยอกล้อ เกี้ยวพาราสีกันระหว่างหนุ่มสาว ทำนองเพลง การร้อง ทำรำ การแต่งกาย ก็เรียบง่าย มุ่งความสนุกสนาน เพื่อผ่อนคลายความ ทุกข์ไปได้บ้างเท่านั้น มิได้ประณีตแต่อย่างใด จอมพล ป. พิบูลสงคราม เกรงว่าชาวต่างชาติที่ได้ พบเห็นจะเข้าใจว่า ศิลปะการฟ้อนรำของไทยมิได้ประณีตงดงาม มิได้แสดงออกว่าเป็นชาติที่มี วัฒนธรรม จึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากรพัฒนาการรำโทนขึ้นใหม่ให้มีแบบแผน ประณีตงดงาม ทั้งทำรำ คำร้อง ทำนองเพลงและเครื่องดนตรีที่ใช้ ตลอดจนการแต่งกายที่ใช้ในการแสดง จน กลายเป็น “ร่างมาตรฐาน” ที่ได้สืบทอดมาถึงปัจจุบัน

2.2.2 เพลงร่างมาตรฐาน

ร่างมาตรฐาน ประกอบด้วยเพลงทั้งหมด 10 เพลง กรมศิลปากรแต่งเนื้อร้อง จำนวน 4 เพลง คือ เพลงงามแสงเดือน เพลงชาวไทย เพลงรำซิมารำ เพลงคืนเดือนหงาย ต่อมาท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม แต่งเนื้อร้องเพิ่มอีก 6 เพลง คือ เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ เพลงดอกไม้ของชาติ เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า เพลงหญิงไทยใจงาม เพลงบุษานักรบ และ เพลง ยอดชายใจหาญ ดังนี้

1. เพลงงามแสงเดือน

งามแสงเดือนมาเยือนสองหล้า	งามใบหน้าเมื่ออยู่วงรำ (ซ้ำ)
เราเล่นเพื่อสนุก	เปลื้องทุกข์วายระกำ
ขอให้เล่นพอรำ	เพื่อสามัคคีเอย

2. เพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย	ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
การที่เราได้เล่นสนุก	เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
เพราะชาติเราได้เสรี	มีเอกราชสมบูรณ์
เราจึงควรช่วยชาติ	ให้เกรงกมลเจิดจำรูญ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน	ของชาวไทยเราเอย

3. เพลงรำชิมารำ

รำมาชิมารำ	เรingersำกันให้สนุก
ยามงานเราทำงานจริงจัง	ไม่ละไม่ทิ้งจะเกิดเขี้ยวขลุ่ย
ถึงยามว่างเราจึงรำเล่น	ตามเชิงเช่นเพื่อให้สร้างทุกข์
ตามเยี่ยงอย่างตามยุค	เล่นสนุกอย่างวัฒนธรรม
เล่นอะไรให้มีระเบียบ	ให้งามให้เรียบร้อยจะคมขำ
มาชิมมาเจ้าเอ๋ยมาพอรำ	มาเล่นระบำของไทยเราเอย

4. เพลงคืนเดือนหงาย

ยามกลางคืนเดือนหงาย	เย็นพระพายโบกพรวิปลิวมา
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต	เท่าเย็นผูกมิตรไม่เบื่อบระอา
เย็นร่มธงไทยปกไปทั่วหล้า	เย็นยิ่งน้ำฟ้ามาประพรมเอย

5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

ดวงจันทร์วันเพ็ญ	ลอยเด่นอยู่ในนภา
ทรงกลดสดสี	รัศมีทอแสงงามตา
แสงจันทร์อร่าม	ฉายงามส่องฟ้า
ไม่งามเท่าหน้า	นวลน้อมยองไย
งามเอยแสนงาม	งามจริงยอดหญิงชาติไทย
งามวงพักตร์ยิ่งดวงจันทร์รา	จริตกีรยามีนวลละไม
วากังวาน	อ่อนหวานจับใจ
รูปทรงสมส่วนย้วยวนหทัย	สมเป็นดอกไม้ขวัญใจชาติเอย

6. เพลงดอกไม้ของชาติ

(สร้อย) ขวัญใจดอกไม้ของชาติ	งามวิลาสขนาดร่ายรำ (ซ้ำ)
เอื้องค้ออ่อนงาม	ตามแบบนาฏศิลป์
ชีชาติไทยเนาว์ถิ่น	เจริญวัฒนธรรม

(สร้อย)

งานทุกสิ่งสามารถ	สร้างชาติช่วยชาย
ดำเนินตามนโยบาย	สู้ทนเหนียวยากตรากตรำ

(สร้อย)

7. เพลงหญิงไทยใจงาม

เดือนพราวดาวแวววาวระยับ	แสงดาวประดับส่องให้เดือนงามเด่น
ดวงหน้าโสกาเพียงเดือนเพ็ญ	คุณความดีที่เห็นเสริมให้เด่นเลิศงาม
ขวัญใจหญิงไทยส่งศรีชาติ	รูปงามวิลาสใจกล้าหาญเรื่องนาม
เกียรติยศก้องปรากฏทั่วคาม	หญิงไทยใจงามยิ่งเดือนดาวพราวแพรว

8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

ดวงจันทร์ขวัญฟ้า	ชื่นชีวาวขวัญฟ้า
จันทร์ประจำราตรี	แต่ขวัญฟ้าประจำใจ
ที่เทิดทูนคือชาติ	เอกราชอธิปไตย
ถนอมแนบสนิทใน	คือขวัญใจฟ้าเอย

9. เพลงยอดชายใจหาญ

ไฉ้ยอดชายใจหาญ	ขอสมานไมตรี
น้องขอร่วมชีวี	กอบการณ์ยิ่งใหญ่
แม้สุดยากลำบาก	ไม่ขอเว้นเดินตาม
น้องจักสู้พยายาม	ทำเต็มความสามารถ

10. เพลงบุชานักรบ

น้องรักรักบุชาพี	ที่มันคงที่มันคงกล้าหาญ
เป็นนักสู้เชี่ยวชาญ	สมศักดิ์ชาตินักรบ
น้องรักรักบุชาพี	ที่มานะที่มานะอดทน
หนักแสนหนักฝ่าผจญ	เกียรติพีชจรจบ
น้องรักรักบุชาพี	ที่ยันที่ขยันกิจการ
บากบั่นสร้างหลักฐาน	ทำทุกด้านทำทุกด้านครบ

น้องรักรักบุญชาติ
เลือดเนื้อพี่พลีอุทิศ

ที่รักชาติที่รักชาติยิ่งชีวิต
ชาติยังอยู่ยังอยู่คู่พิภพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับร่างมาตรฐานมีหลายเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สุทธิรา แก้วมณี (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพเทปวีดิทัศน์ การสอนวิชานาฏศิลป์เรื่อง ร่างมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อสร้างเทปวีดิทัศน์การสอนนาฏศิลป์เรื่อง ร่างมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เทปวีดิทัศน์กับการสอนปกติ และเพื่อเปรียบเทียบความสนใจการเรียนนาฏศิลป์ เรื่องร่างมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทปวีดิทัศน์กับการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ จำนวน 2 ห้องเรียน จากการสุ่มตัวอย่าง โดยสร้างเทปวีดิทัศน์การสอนนาฏศิลป์เรื่องร่างมาตรฐาน ดำเนินการวิจัยโดยให้กลุ่มทดลองเรียนวิชานาฏศิลป์เรื่องร่างมาตรฐาน โดยใช้เทปวีดิทัศน์ และให้กลุ่มควบคุมเรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบต่อกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า การเรียนวิชานาฏศิลป์เรื่องร่างมาตรฐาน ของนักเรียนที่สอนโดยใช้เทปวีดิทัศน์กับการสอนปกติแตกต่างกันที่ระดับ .001 และความสนใจในการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่องร่างมาตรฐานของนักเรียนที่สอนโดยใช้เทปวีดิทัศน์กับการสอนแบบปกติแตกต่างกันที่ระดับ .001 แสดงว่า เทปวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

ศิริวัฒน์ นัตรเมธี (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เพลงร่างมาตรฐาน เพื่อศึกษาถึงลักษณะทำนองและพัฒนาการของเพลงร่างมาตรฐาน ระหว่างปี พ.ศ. 2481-พ.ศ. 2487 เป็นช่วงระยะที่จอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เพื่อศึกษาพัฒนาการของเพลงร่าง ในส่วนของทำนองใช้วิธีวิเคราะห์ทำนองจากหนังสือร่าง ของกรมศิลปากร โดยใช้ทฤษฎีทางด้าน Musicology ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทำนองเพลงได้จากการประพันธ์ในแบบดนตรีไทย โดยเริ่มแรกของการประพันธ์เพลงใช้วิธีการขยายทำนองจากเพลงไทย (เพลงแขกบรเทศ 2 ชั้น เป็นเพลงงามแสงเดือน) นำมาเรียบเรียงใหม่ในรูปแบบของเพลงร่างมาตรฐาน ในระยะที่ 2 เป็นการประพันธ์ขึ้นใหม่โดยใช้หลักการทางด้านดนตรีไทยประพันธ์ทำนอง จากการวิเคราะห์ลักษณะทำนองเพลงร่างมาตรฐาน พบว่า องค์ประกอบของเพลงร่างมีเนื้อร้องที่สั้น จังหวะกระชับ จึงเหมาะในการนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเข้าจังหวะและยังสามารถนำมาเป็นแบบฝึกพื้นฐานในการทำความเข้าใจลักษณะของการประพันธ์เพลงไทย

พัชนีพงศ์ คล่องนาวา (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการ รวบรวมมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องรวบรวมมาตรฐาน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อศึกษาความสามารถในการรวบรวมมาตรฐาน โดยใช้วิธีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 22 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียน เทศบาล 3 (เทศบาลสงเคราะห์) จังหวัดราชบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องรวบรวมมาตรฐาน โดยใช้วิธีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบ ประเมินความสามารถในการรวบรวมมาตรฐาน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้โดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ที่ผู้วิจัยใช้สร้างแผนการจัดการ เรียนรู้ เรื่องรวบรวมมาตรฐานโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ประเภทกิจกรรมเกม กิจกรรมบทบาท สมมติ กิจกรรมเพลง และกิจกรรมแสดงท่าประกอบเพลง จำนวน 5 แผนการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่องรวบรวมมาตรฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดย ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนักเรียนมีผลการเรียนรู้หลัง ทำกิจกรรมสูงกว่าก่อนทำกิจกรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการรวบรวม มาตรฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี คือ มีความพร้อมเพรียงในการรำ มีความกล้าแสดงออก การ เคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของดนตรี และแสดงลีลาตามแบบนาฏศิลป์ไทย นอกจากนี้นักเรียนยังมีความเห็นว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทำให้รู้สึกอยากร่วมกิจกรรม และทำให้นักเรียนมีความสุขและสนุกในการร่วมกิจกรรม

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับรวบรวมมาตรฐานกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย ข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าเพลงและการรวบรวมมาตรฐานเหมาะกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับ ผู้เรียนชาวต่างชาติ เพราะนอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยแล้ว ผู้เรียน ยังได้สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอน และยังสามารถสอดแทรกการฝึกทักษะการปฏิบัติที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก และมีความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียน ผู้วิจัยจึงได้ เลือกเพลงรวบรวมมาตรฐานเป็นเนื้อหาในการสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมในงานวิจัยนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐานนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง ที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเรื่อง ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาจีน ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 49 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาจีนของมหาวิทยาลัยชิงเจินกวงสือ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ-ไทย ที่มาแลกเปลี่ยนเรียนที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1 ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยผู้วิจัยวางแผนในการสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ตามขั้นตอนการสร้างชุดการสอนของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 102-105) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรม คำพ้อง รวบรวมมาตรฐาน การสร้างชุดการสอน และการออกแบบกิจกรรมการสอน

2. วิเคราะห์เนื้อหาของชุดการสอน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาทางภาษาไทย ได้แก่ เรื่องคำพ้อง และเนื้อหาทางวัฒนธรรมไทย ได้แก่ เรื่องรวบรวมมาตรฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เนื้อหาเรื่องคำพ้อง ผู้วิจัยแบ่งคำพ้องออกเป็น 4 ประเภท ตามการแบ่งประเภทคำพ้องของ วิเชียร เกษประทุม (2557: 157-169) ได้แก่ คำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องทั้งรูปและเสียง และคำพ้องความหมาย

2.2 เนื้อหาเรื่องเพลงรวบรวมมาตรฐาน ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงตามที่ กรมศิลปากร (2514: 7-9) กำหนดเพลงรวบรวมมาตรฐาน 10 เพลง คือ เพลงงามแสงเดือน เพลงชาวไทย เพลงรำขิมมร่า เพลงคืนเดือนหงาย เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ เพลงดอกไม้ของชาติ เพลงหญิงไทยใจงาม เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า เพลงยอดชายใจหาญ และ เพลงบุษานักรบ

จากนั้นผู้วิจัยได้นำเนื้อเพลงรวบรวมมาตรฐานทั้ง 10 เพลง มาวิเคราะห์เพื่อหาคำพ้องที่ปรากฏในเนื้อเพลงแต่ละเพลง โดยวิเคราะห์คำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องทั้งรูปและเสียงจาก **คลังคำพ้อง** ของ โสภี สุขเกษม (2549) และวิเคราะห์คำพ้องความหมายจาก **คลังคำ** ของ นววรรณ พันธุเมธา (2555) และจัดกลุ่มตามจำนวนคำพ้องที่ปรากฏมากที่สุดในแต่ละเพลง โดยยึดประเภทของคำพ้องเป็นหลัก แต่เนื่องจากคำพ้องรูปพบเพียง 1 คำ คือคำว่า “พลี” ในเพลงบุษานักรบ ผู้วิจัยจึงนำเพลงบุษานักรบมาสอนเรื่องคำพ้องรูป ถึงแม้ว่าเพลงบุษานักรบจะมีคำพ้องทั้งรูปและเสียงมากที่สุดก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างคำพ้องที่อยู่ในเนื้อเพลงครบทั้ง 4 ประเภทของคำพ้อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเลือกเพลงรำขิมมร่า ในการสอนเรื่องมารู้จักคำพ้อง เนื่องจากความหมายของเพลงเป็นการเชิญชวนให้มาร้อง จึงเหมาะกับการนำมาสอนเป็นเรื่องแรก เพื่อให้ผู้เรียนทำความรู้จักเรื่องรวบรวมมาตรฐาน เรียนรู้ประวัติรวบรวมมาตรฐาน และได้ลองปฏิบัติทำรวบรวมมาตรฐานง่าย ๆ ได้แก่ ทำรำส่ายที่ใช้รำในเพลงรำขิมมร่า โดยได้เรียงลำดับชุดการสอนตามประเภทของคำพ้อง ดังนี้

เรื่องคำพ้อง	เรื่องรวบรวมมาตรฐาน	คำพ้องที่ปรากฏในเพลง
มารู้จักคำพ้อง	เพลงรำขิมมร่า	ไม่ รำ งาม เผลา*
คำพ้องรูป	เพลงบุษานักรบ	พลี กรี* เขมา* ปรัก* ปักเป้า* เผลา* สมาธิ* สระ* เสมา* แหน*
คำพ้องเสียง	เพลงดอกไม้ของชาติ	ชาติ วิลาส นาด องค์กร์ ทุก สู้ ทน
คำพ้องเสียง	เพลงชาวไทย	การ ไทย อย่า ทำ ทุกข์ ชาติ สุข
คำพ้องเสียง	เพลงยอดชายใจหาญ	จัก ใจ หาญ ชาติ ไม่ สู้ ทำ

เรื่องคำพ้อง	เรื่องราวมาตรฐาน	คำพ้องที่ปรากฏในเพลง
คำพ้องทั้งรูปและเสียง	เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	จันทร์ ขวัญ ฟ้า ที่ ชาติ สนิท
คำพ้องทั้งรูปและเสียง	เพลงคืนเดือนหงาย	ยาม เดือน เียน ร่ม ปก ฟ้า พรหม
คำพ้องความหมาย	เพลงหญิงไทยใจงาม	พระจันทร์ ผู้หญิง สวย ดี
คำพ้องความหมาย	เพลงงามแสงเดือน	พระจันทร์ สวย ล้ำปาก แผ่นดิน
คำพ้องความหมาย	เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	พระจันทร์ ผู้หญิง สวย ท้องฟ้า ดวงใจ คำพูด

*หมายถึงคำพ้องที่ไม่ได้ปรากฏอยู่ในเนื้อเพลง

อย่างไรก็ตาม เพลงราวมาตรฐานเป็นเพลงที่แต่งขึ้นในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ตั้งแต่ พ.ศ. 2484 ภาษาที่ใช้ในสมัยนั้นอาจเป็นภาษาที่เก่าแล้ว ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าคำพ้องที่ปรากฏในเพลงราวมาตรฐานบางคำก็ไม่นิยมใช้ในปัจจุบัน ดังนั้น ในการสอนเรื่องคำพ้องจากเพลงราวมาตรฐาน ผู้วิจัยจะต้องแจ้งข้อตกลงเบื้องต้นกับผู้เรียนเกี่ยวกับข้อจำกัดของเพลงราวมาตรฐาน ว่าคำบางคำเป็นคำเก่า อาจจะไม่ได้ใช้แล้วในปัจจุบัน แต่ก็ถือเป็นประโยชน์ในการชี้ให้ผู้เรียนได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา ว่าภาษามีการเปลี่ยนแปลงตามบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป คำที่นิยมใช้ในยุคนั้นหนึ่ง อาจจะไม่นิยมในสมัยปัจจุบันแล้วก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการสอน

- กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหัวข้อในแต่ละชุดการสอน
- กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยควบคู่กัน
- กำหนดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับหัวข้อและกิจกรรมในแต่ละชุดการสอน โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาได้ 5 หน่วยการเรียนรู้ 10 ชุดการสอน ที่มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้	ชุดการสอน	กิจกรรมจากเพลง	เนื้อหาทางภาษา	ความรู้เพิ่มเติม
1. มารู้จักคำพ้อง	1. ราชมาร่า	ราวท่าร่าส่าย	มารู้จักคำพ้อง	รำไทย
2. คำพ้องรูป	2. บุชานกรบ	เขียนคำอ่านจากเนื้อเพลง	คำพ้องรูป	ฝึกอ่านคำพ้องรูป
3. คำพ้องเสียง	3. ดอกไม้ของชาติ	ร้องเพลงดอกไม้ของชาติ	คำพ้องเสียง	สีแดงชาติ
	4. ชาวไทย	ราวท่าชักแป้งผัดหน้า	คำพ้องเสียง	ความเป็นไทย

หน่วยการเรียนรู้	ชุดการสอน	กิจกรรมจากเพลง	เนื้อหาทางภาษา	ความรู้เพิ่มเติม
	5. ยอดชายใจหาญ	เดิมคำศัพท์ที่หายไป	คำพ้องเสียง	เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
4. คำพ้องทั้งรูปและเสียง	6. ดวงจันทร์ขวัญฟ้า	เรียงลำดับเนื้อเพลง	คำพ้องทั้งรูปและเสียง	“ขวัญ” ในภาษาไทย
	7. คีนเดือนหงาย	ร่ายทำสอด้สร้อยมาลาแปลง	คำพ้องทั้งรูปและเสียง	ยามเย็นลมพัดเย็น
5. คำพ้องความหมาย	8. หุญไทยใจงาม	ร้องเพลงหุญไทยใจงาม	คำพ้องความหมาย	หุญงามในวรรณคดี
	9. งามแสงเดือน	ร่ายทำสอด้สร้อยมาลา	คำพ้องความหมาย	งามหรือไม่งาม
	10. ดวงจันทร์วันเพ็ญ	เดิมคำศัพท์ที่หายไป	คำพ้องความหมาย	พระจันทร์ในวันธรรมดา

ขั้นตอนที่ 3 สร้างชุดการสอน

1. สร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ายมาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วยชุดการสอนจำนวน 10 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วยรายการส่วนประกอบของชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ใบกิจกรรม ใบคำศัพท์ ใบความรู้ ใบงาน ใบเฉลยใบงาน แบบทดสอบ ใบเฉลยแบบทดสอบ และใบความรู้เพิ่มเติม (สำหรับให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองนอกห้องเรียน)

2. สร้างคู่มือการใช้ชุดการสอน ซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญ คือ วัตถุประสงค์ของการใช้ชุดการสอน ส่วนประกอบของชุดการสอน และคำแนะนำสำหรับผู้สอน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพชุดการสอน

1. นำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ายมาตรฐาน ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบคุณภาพแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2. นำชุดการสอนที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และประเมินคุณภาพของชุดการสอน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือมี 3 ท่าน ได้แก่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล วิบูลยศรีน ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอนภาษาไทย และการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ จากภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

อาจารย์ ดร.วาสนา กาญจนะคุหะ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ จากสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจันทูล ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จาก
ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ชื่อชุดการสอนแต่ละชุดเป็นชื่อเพลง ซึ่งถือเป็นชื่อเฉพาะ ควรใส่
เครื่องหมายัญประกาศที่ชื่อหรือระบุคำว่า “เพลง” นำหน้าชื่อ เช่น “รำซิมารำ” หรือ เพลงรำซิมารำ
2. ระบุรายละเอียดของสื่อการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน เช่น
ชื่อใบความรู้ ชื่อกิจกรรม และเรียงตามลำดับการใช้ก่อน-หลัง
3. ควรจัดสรรเวลาในแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน ไม่มากเกินไป
หรือน้อยเกินไป
4. กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเรียงลำดับเนื้อเพลง ควรเพิ่มแผนผังคำสัมผัส
เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตได้ง่ายขึ้น รวมทั้งแบบฝึกหัดที่มีคำประพันธ์ก็ควรเพิ่มแผนผังหรือโยงสัมผัสเข้า
ไปด้วย
5. ควรใช้พินทุในคำอ่านคำพ้องรูป เช่น พลิ แหน แหน และอธิบาย
วิธีการอ่านออกเสียงคำที่มีเครื่องหมายพินทุด้วย
6. ควรนำคำพ้องที่อยู่ในเพลงมาอธิบายก่อน จึงอธิบายความหมายของคำ
พ้อง เช่น ไทย-ไท ชาติ-ชาติ เป็นต้น
7. เพิ่มรูปภาพประกอบคำศัพท์ยาก เพื่อผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น รูป
จักรเย็บผ้า
8. แก้ไขการสะกดคำให้ถูกต้อง เช่น ปรากฏ และแก้ไขคำอ่านให้ถูกต้อง
เช่น สร้าง อ่านว่า ส่าง
9. ควรอ้างอิงที่มาของข้อมูลให้ชัดเจน

จากนั้นผู้วิจัยได้แก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ชุดการ
สอนที่สมบูรณ์ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

3. นำชุดการสอนที่ถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปทดลองกับกลุ่มทดลอง และกลุ่ม
ตัวอย่าง ดังนี้

3.1 นำชุดการสอนไปทดลองกับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน
4 คน เพื่อนำข้อบกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองอีกครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 นำชุดการสอนไปทดลองกับกลุ่มทดลอง จำนวน 1 คน ได้แก่
นักศึกษาจีน วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต หลังจาก
ทดลองแล้วผู้วิจัยได้ปรับคำและประโยคให้เข้าใจง่ายขึ้น และเพิ่มการอธิบายความหมายของคำพ้อง
โดยการขยายความและยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ครั้งที่ 2 นำชุดการสอนไปทดลองกับกลุ่มทดลอง จำนวน 3 คน ได้แก่ นักศึกษาจีน วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต หลังจากทดลองแล้วผู้วิจัยได้ปรับปรุงกรรมการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการสอน เช่น ตัดตัวอย่างกลอนคำพ้อง ที่ใช้นำเข้าสู่บทเรียนเรื่องคำพ้องแต่ละประเภท เพราะใช้เวลาในการอธิบายนาน และไม่เชื่อมโยงกับเพลงรางวัลมาตรฐาน

3.2 นำชุดการสอนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ที่ได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ นักศึกษาจีนของมหาวิทยาลัยชิงเจินกวางซี ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ-ไทย ที่มาแลกเปลี่ยนเรียนที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์หลังจากเรียนด้วยชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงรางวัลมาตรฐาน ครบทั้ง 10 ชุด โดยผู้วิจัยวางแผนดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาเรื่องการวัดและประเมินผล

2.2.2 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบเลือกตอบ (multiple choice) ที่มี 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งหมด 60 ข้อดังนี้

- รางวัลมาตรฐาน	12 ข้อ
- คำพ้องรูป	12 ข้อ
- คำพ้องเสียง	12 ข้อ
- คำพ้องทั้งรูปและเสียง	12 ข้อ
- คำพ้องความหมาย	12 ข้อ

แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.2.3 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ซึ่งสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. เกณฑ์ที่ใช้ในการออกข้อสอบต้องชัดเจน
2. พยายามหลีกเลี่ยงตัวเลือก “ถูกทุกข้อ”
3. ในคำถามหรือตัวเลือก ควรมีการขีดเส้นใต้หรือเน้นคำเพื่อให้ผู้เรียนสังเกตได้ชัดเจน เช่น ข้อใดไม่ใช่คำพ้องเสียง เป็นต้น

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เหลือ 50 ข้อ (หัวข้อละ 10 ข้อ) โดยเลือกจากดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2.3 แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยวางแผนดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาคุณลักษณะที่ดีของชุดการสอนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำมากำหนดเป็นรายการประเมิน

2.3.2 สร้างแบบประเมิน โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 กำหนดความหมายของคะแนนตัวเลือกในแบบสอบถามแต่ละข้อดังนี้

5	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก
4	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับดี
3	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้
2	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุง
1	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับใช้ไม่ได้

2.3.3 นำแบบประเมินคุณภาพชุดการสอนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินคุณภาพชุดการสอน

2.3.4 นำแบบประเมินที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

2.3.5 นำผลการประเมินคุณภาพมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับใช้ไม่ได้

เกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดว่าชุดการสอนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัย ดังนี้

3.1 ติดต่อทางคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย

3.2 วางแผนการทดลอง โดยกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

3.3 ดำเนินการทดลอง โดยกำหนดการทดลอง 3 ครั้ง ดังนี้

ทดลองครั้งที่ 1 นำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองกับกลุ่มทดลองจำนวน 1 คน ได้แก่ นักศึกษาจีน วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ระหว่างวันที่ 20-25 ธันวาคม พ.ศ.2559

ทดลองครั้งที่ 2 นำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองกับกลุ่มทดลองจำนวน 3 คน ได้แก่ นักศึกษาจีน วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ระหว่างวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ.2559 – 3 มกราคม พ.ศ.2560

ทดลองครั้งที่ 3 นำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ได้แก่ นักศึกษาจีนของมหาวิทยาลัยชิงเจินกวงสี ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ-ไทย ที่มาแลกเปลี่ยนเรียนที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ระหว่างวันที่ 16 มกราคม – 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2560 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ดังนี้

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	ชุดการสอน	วันที่เก็บข้อมูล	เวลา
1	มารู้จักคำพ้อง	เพลงรำขิมารำ	16 ม.ค. 2560	120 นาที
2	คำพ้องรูป	เพลงบุษานักรบ	23 ม.ค. 2560	120 นาที
3	คำพ้องเสียง	เพลงดอกไม้ของชาติ	23 ม.ค. 2560	120 นาที
4	คำพ้องเสียง	เพลงชาวไทย	30 ม.ค. 2560	120 นาที
5	คำพ้องเสียง	เพลงยอดชายใจหาญ	6 ก.พ. 2560	120 นาที
6	คำพ้องทั้งรูปและเสียง	เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	6 ก.พ. 2560	120 นาที
7	คำพ้องทั้งรูปและเสียง	เพลงคืนเดือนหงาย	13 ก.พ. 2560	120 นาที
8	คำพ้องความหมาย	เพลงหญิงไทยใจงาม	13 ก.พ. 2560	120 นาที
9	คำพ้องความหมาย	เพลงงามแสงเดือน	20 ก.พ. 2560	120 นาที
10	คำพ้องความหมาย	เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	20 ก.พ. 2560	120 นาที
11	การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	27 ก.พ. 2560	120 นาที

4. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ได้แก่ E1/E2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์; สมเชาว์ เนตรประเสริฐ; และ สุดา สิ้นสกุล. 2520: 495-496) โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$E1 = \left(\frac{\frac{\Sigma X}{N}}{A} \right) \times 100$$

$$E2 = \left(\frac{\frac{\Sigma F}{N}}{B} \right) \times 100$$

- E1 = ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่ผู้เรียนได้รับ โดยเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดและประกอบกิจกรรม
- E2 = ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่ผู้เรียนได้รับ โดยเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียน
- ΣX = คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกหัดและ/หรือการประกอบกิจกรรมการเรียน
- ΣF = คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทดสอบหลังเรียนและ/หรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน
- N = จำนวนผู้เรียน
- A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและ/หรือกิจกรรมการเรียน
- B = คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนและ/หรือกิจกรรมหลังเรียน

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงจากดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรของโรวินลลีและแฮมเบลตัน (Rovinelli and Hambleton) (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539: 249)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

- เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
- ΣR แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
- N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คุณภาพของชุดการสอนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ
2. คุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ
3. ประสิทธิภาพของกระบวนการ E1
4. ประสิทธิภาพของกระบวนการ E2
5. ประสิทธิภาพของชุดการสอน ตามเกณฑ์มาตรฐาน E1/E2

1. คุณภาพของชุดการสอนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของชุดการสอน วิเคราะห์จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการประเมินคุณภาพของชุดการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1.	ด้านรูปเล่ม	3.93	ดี
	การออกแบบหน้าปก	4.00	ดี
	ขนาดรูปเล่ม	3.67	ดี
	ขนาดตัวอักษร	4.33	ดี
	รูปภาพประกอบ	3.67	ดี
	ความสะดวกต่อการนำไปใช้งาน	4.00	ดี
2.	ด้านเนื้อหา	4.07	ดี
	เนื้อหาถูกต้อง เหมาะสม	4.33	ดี
	เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	ดี
	ระดับความยากง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน	4.00	ดี

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
	การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน	3.67	ดี
	แบบทดสอบสอดคล้องและเหมาะสม	4.33	ดี
3.	ด้านกิจกรรมการสอน	4.07	ดี
	ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน	4.00	ดี
	เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	4.00	ดี
	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.33	ดี
	เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน	3.67	ดี
	ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.33	ดี
4.	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.33	ดี
	ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาไทยของผู้เรียน		
	โดยเน้นทักษะการอ่าน	4.33	ดี
	เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเรื่องคำพ้อง		
	ให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ	4.00	ดี
	ช่วยเป็นสื่อในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย		
	ให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ	4.67	ดีมาก
	รวมเฉลี่ย	4.10	ดี

จากตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงรำวงมาตรฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่าด้านรูปเล่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับดี ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับดี ด้านกิจกรรมการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับดี และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับดี และเมื่อเฉลี่ยรวมรายการประเมินคุณภาพของชุดการสอนทั้งหมด ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ชุดการสอนมีคุณภาพโดยรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับดี ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 ขึ้นไป

2. คุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์จากผล การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการประเมินคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง
แบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00
แบบทดสอบมีความเป็นปรนัย	1.00
แบบทดสอบมีความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้เรียน	0.67
คำถามและคำตอบมีความชัดเจน ตรงจุด	0.67
ข้อคำถามในแบบทดสอบมีจำนวนเหมาะสม	0.67
แบบทดสอบนี้เหมาะสมที่จะนำไปใช้จริง	0.67
รวมเฉลี่ย	0.78

จากตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และแบบทดสอบมีความเป็นปรนัย มีระดับความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนแบบทดสอบมีความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้เรียน คำถามและคำตอบมีความชัดเจนตรงจุด ข้อคำถามในแบบทดสอบมีจำนวนเหมาะสม และแบบทดสอบนี้เหมาะสมที่จะนำไปใช้จริง มีระดับความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 เมื่อเฉลี่ยรวมรายการประเมินคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า มีระดับความสอดคล้องเท่ากับ 0.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือกำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3. ประสิทธิภาพของกระบวนการ E1

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากการทำแบบทดสอบของชุดการสอนแต่ละชุด จำนวน 10 ชุด เพื่อใช้ในการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ E1 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบของชุดการสอนแต่ละชุด จำนวน 10 ชุด

คนที่ N=20	ชุดการสอนที่ / คะแนนเต็ม 10 คะแนน									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	10	9	8	9	10	8	8	8	9	8
2	9	10	9	8	9	8	10	8	8	10
3	10	9	10	9	8	9	9	9	9	8
4	9	9	8	10	9	9	8	10	8	8
5	9	8	7	8	7	8	7	8	9	8
6	9	9	10	9	8	10	9	10	9	8
7	9	9	7	8	7	9	9	8	8	8
8	9	10	9	9	8	7	9	8	9	8
9	7	9	8	9	7	8	9	8	9	8
10	9	10	9	7	8	8	10	8	9	8
11	8	9	9	9	7	7	9	7	8	8
12	10	8	9	9	10	9	10	8	8	8
13	9	7	9	5	9	8	7	8	9	6
14	9	9	8	9	8	8	7	8	8	8
15	8	9	10	8	9	9	9	8	8	10
16	10	8	9	9	8	8	8	10	9	8
17	9	8	9	10	10	9	9	9	10	10
18	10	9	9	9	8	10	9	9	8	10
19	7	8	9	8	9	8	6	8	7	8
20	8	7	8	7	9	6	7	9	8	8
ΣX	178	174	174	154	168	152	156	152	155	150
$\bar{X}$	8.90	8.70	8.70	7.70	8.40	7.60	7.8	7.6	7.75	7.50
E1	89.00	87.00	87.00	77.00	84.00	76.00	78.00	76.00	77.50	75.00
ค่าเฉลี่ย E1						80.65				

จากตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบในแต่ละชุดการสอน จำนวน 10 ชุด อยู่ระหว่าง 75.00 – 89.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานประสิทธิภาพของกระบวนการที่กำหนดไว้ $E1 = 75$ โดยชุดการสอนแต่ละชุดมีประสิทธิภาพดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มารู้จักคำร้อง

ชุดการสอนที่ 1 เพลงรำซิมารำ ประสิทธิภาพร้อยละ 89.00

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คำร้องรูป

ชุดการสอนที่ 2 เพลงบุษานักรบ ประสิทธิภาพร้อยละ 87.00

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คำร้องเสียง

ชุดการสอนที่ 3 เพลงดอกไม้ของชาติ ประสิทธิภาพร้อยละ 87.00

ชุดการสอนที่ 4 เพลงชาวไทย ประสิทธิภาพร้อยละ 77.00

ชุดการสอนที่ 5 เพลงยอดชายใจหาญ ประสิทธิภาพร้อยละ 84.00

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 คำร้องทั้งรูปและเสียง

ชุดการสอนที่ 6 เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า ประสิทธิภาพร้อยละ 76.00

ชุดการสอนที่ 7 เพลงคืนเดือนหงาย ประสิทธิภาพร้อยละ 78.00

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 คำร้องความหมาย

ชุดการสอนที่ 8 เพลงหญิงไทยใจงาม ประสิทธิภาพร้อยละ 76.00

ชุดการสอนที่ 9 เพลงงามแสงเดือน ประสิทธิภาพร้อยละ 77.50

ชุดการสอนที่ 10 เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ ประสิทธิภาพร้อยละ 75.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำร้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ทั้ง 10 ชุด มีประสิทธิภาพของกระบวนการ $E1 = 80.65$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ $E1 = 75$

4. ประสิทธิภาพของกระบวนการ E2

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนโดยใช้ชุดการสอนครบทั้ง 10 ชุด เพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ E2 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คนที่ N=20	ผลจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
1	42
2	45
3	47
4	43
5	40
6	46

ตาราง 4 (ต่อ)

คนที่ N=20	ผลจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเต็ม 50 คะแนน
7	39
8	43
9	41
10	43
11	38
12	46
13	40
14	38
15	46
16	43
17	45
18	48
19	32
20	42
ΣF	847
$\bar{X}$	42.35
E2	84.70

จากตาราง 4 คะแนนของการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนด้วยชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ครบทั้ง 10 ชุด มีประสิทธิภาพของกระบวนการ $E2 = 84.70$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ $E2 = 75$

5. ประสิทธิภาพของชุดการสอน ตามเกณฑ์มาตรฐาน E1/E2

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐาน $E1/E2 = 75/75$ ดังนี้

ตาราง 5 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน $E1/E2 = 75/75$

ชุดที่	เรื่อง	E1	E2
1	เพลงรำขิมารำ	89.00	-
2	เพลงบุษานักรบ	87.00	-
3	เพลงดอกไม้ของชาติ	87.00	-
4	เพลงชาวไทย	77.00	-
5	เพลงยอดชายใจหาญ	84.00	-
6	เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	76.00	-
7	เพลงคืนเดือนหงาย	78.00	-
8	เพลงหญิงไทยใจงาม	76.00	-
9	เพลงงามแสงเดือน	77.50	-
10	เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	75.00	-
11	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	-	84.70
รวมเฉลี่ย		80.65	84.70

จากตาราง 5 ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ $E1/E2 = 75/75$ โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ E1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80.65 และประสิทธิภาพของกระบวนการ E2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 84.70 แสดงว่าชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คือ 80.65/84.70

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน และทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75 ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะในประเด็นที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 75/75

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียนชาวต่างชาติ และทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาจีน ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 49 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาจีนของมหาวิทยาลัยชิงเจนกวงสี ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ-ไทย ที่มาแลกเปลี่ยนเรียนที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ 10 ชุดการสอน
2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

3. แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอนและแบบประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน 4 ขั้นตอนหลัก โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรม
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคำพ้องและร่ายมาตรฐาน
3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการสอนและการออกแบบ

กิจกรรมการสอน

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการสอน

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหัวข้อในแต่ละชุดการสอน
 2. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทย
 3. กำหนดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับหัวข้อและกิจกรรมในแต่ละชุดการสอน
 4. กำหนดแบบทดสอบในแต่ละชุดการสอน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- หลังจากเรียนครบทุกชุด

ขั้นตอนที่ 3 สร้างชุดการสอน

1. สร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ายมาตรฐาน จำนวน 10 ชุด และสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่ผู้เรียนเรียนครบทั้ง 10 ชุดแล้ว
2. สร้างแบบประเมินคุณภาพชุดการสอนและแบบประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพชุดการสอน

1. นำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ายมาตรฐาน ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบคุณภาพแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
2. นำชุดการสอนที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และประเมินคุณภาพของชุดการสอน
3. แก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ชุดการสอนที่สมบูรณ์
4. นำชุดการสอนที่ถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปทดลอง 3 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1 ทดลองกับกลุ่มทดลอง จำนวน 1 คน ได้แก่ นักศึกษาจีน วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ครั้งที่ 2 ทดลองกับกลุ่มทดลอง จำนวน 3 คน ได้แก่ นักศึกษาจีน วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ครั้งที่ 3 ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ได้แก่ นักศึกษาจีนของมหาวิทยาลัยเชิงเจนกวาสี ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ-ไทย ที่มาแลกเปลี่ยนเรียนที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน $E1/E2 = 75/75$

จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดลองหลังจากเรียนชุดการสอนแต่ละชุด และคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนครบทั้ง 10 ชุด มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ $E1/E2 = 75/75$ โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$E1 = \frac{\left(\frac{\sum X}{N} \right)}{A} \times 100$$

$$E2 = \frac{\left(\frac{\sum F}{N} \right)}{B} \times 100$$

E1 = ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่ผู้เรียนได้รับ โดยเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดและประกอบกิจกรรม

E2 = ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่ผู้เรียนได้รับ โดยเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียน

$\sum X$ = คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกหัดและ/หรือการประกอบกิจกรรมการเรียน

$\sum F$ = คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทดสอบหลังเรียนและ/หรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน

N = จำนวนผู้เรียน

- A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและ/หรือกิจกรรมการเรียนรู้
 B = คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนและ/หรือกิจกรรมหลังเรียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ได้ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย และชุดการสอน 10 ชุด ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มารู้จักคำพ้อง	ชุดการสอนที่ 1 เพลงรำซิมารำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คำพ้องรูป	ชุดการสอนที่ 2 เพลงบุษานักรบ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คำพ้องเสียง	ชุดการสอนที่ 3 เพลงดอกไม้ของชาติ
	ชุดการสอนที่ 4 เพลงชาวไทย
	ชุดการสอนที่ 5 เพลงยอดชายใจหาญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 คำพ้องทั้งรูปและเสียง	ชุดการสอนที่ 6 เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า
	ชุดการสอนที่ 7 เพลงคืนเดือนหงาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 คำพ้องความหมาย	ชุดการสอนที่ 8 เพลงหญิงไทยใจงาม
	ชุดการสอนที่ 9 เพลงงามแสงเดือน
	ชุดการสอนที่ 10 เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

ชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้ ผ่านการประเมินคุณภาพของชุดการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า คุณภาพของชุดการสอนโดยรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับดี ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 ขึ้นไป

2. ได้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบเลือกตอบ (multiple choice) 4 ตัวเลือก ทั้งหมด 50 ข้อ ประกอบด้วย

เรื่องร่ำวงมาตรฐาน	10 ข้อ
เรื่องคำพ้องรูป	10 ข้อ
เรื่องคำพ้องเสียง	10 ข้อ
เรื่องคำพ้องทั้งรูปและเสียง	10 ข้อ
เรื่องคำพ้องความหมาย	10 ข้อ

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นนี้ ผ่านการประเมินคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่ามีระดับความสอดคล้องเท่ากับ 0.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือกำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3. ประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่อง คำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพของกระบวนการ $E1/E2 = 80.65/84.70$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $E1/E2 = 75/75$ ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพจากการทดลองใช้ชุดการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าชุดการสอน ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ทั้ง 10 ชุด มีค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพของกระบวนการ $E1 = 80.65$

3.2 ประสิทธิภาพจากการทดลองแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนด้วย ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ครบทั้ง 10 ชุด มีประสิทธิภาพของกระบวนการ $E2 = 84.70$

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน มีประสิทธิภาพของกระบวนการ $E1 = 80.65$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ $E1 = 75$ แสดงว่า ชุดการสอนนี้เหมาะที่จะนำไปใช้ในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับชาวต่างชาติ เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้รับความรู้ทางภาษาไทยเรื่องคำพ้อง และได้รับความรู้ทางวัฒนธรรมไทยเรื่องร่ำวงมาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและดำเนินสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนการสร้างชุดการสอนของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 102-105) และชุดการสอนนี้ยังได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอนภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญได้การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ซึ่งประเมินคุณภาพของชุดการสอนว่าคุณภาพโดยรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับดี โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ชุดการสอนยังผ่านการทดลองในระดับรายบุคคลและระดับกลุ่มย่อย เพื่อรวบรวมข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ซึ่งผลปรากฏว่าชุดการสอนทั้ง 10 ชุด ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพของกระบวนการที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาง จือหวี (2552) ที่ได้สร้างชุดการสอนทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับนักศึกษาจีน ผลการทดลองพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 86.2/90 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากชุดการสอนนี้ได้ศึกษาและดำเนินการสร้างอย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างดีตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และได้ทำการทดลองย่อยกับกลุ่มทดลองก่อนการนำไปใช้จริง ซึ่งส่งผลให้ชุดการสอนนี้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ชุดการสอนที่ได้คะแนนมากที่สุด ได้แก่ ชุดการสอนที่ 1 เรื่องมารู้จักคำพ้อง ได้ค่าประสิทธิภาพเฉลี่ยอยู่ที่ 89.00 เนื่องจากชุดการสอนชุดนี้เป็นการอธิบายประวัติของรางวัลมาตรฐานและความหมายของคำพ้องประเภทต่างๆ จากการสอบถามผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาจีนทำให้ทราบว่าภาษาจีนก็มีคำพ้องเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะภาษาไทยและภาษาจีนมาจากภาษาตระกูลไทหรือไตเช่นเดียวกัน จึงทำให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของคำพ้องและเรียนรู้วิธีการทำความเข้าใจความหมายของคำพ้องแต่ละประเภทง่ายขึ้น และเรื่องรางวัลมาตรฐานเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนและทำคะแนนได้สูง ส่วนชุดการสอนที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ได้แก่ ชุดการสอนที่ 10 เรื่องเพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 75.00 เนื่องจากชุดการสอนชุดนี้มีเนื้อหาเรื่องคำพ้องความหมายซึ่งเป็นเนื้อหาที่ยาก แบบทดสอบของชุดนี้เป็นการเลือกใช้คำให้สัมพันธ์กับเสียงและความหมาย ซึ่งผู้เรียนไม่มีพื้นฐานเรื่องคำประพันธ์ภาษาไทย จึงเกิดการสับสน ส่งผลให้ค่าคะแนนมีประสิทธิภาพไม่สูงมาก แต่ก็ยังผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าภาพรวมของค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ 1-5 ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าชุดการสอนที่ 6-10 เมื่อพิจารณาปัจจัยต่างๆ พบว่า แบบทดสอบของชุดการสอนที่ 1-5 ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ จับคู่คำศัพท์กับภาพหรือความหมายของคำศัพท์ วงกลมหรือขีดเส้นใต้คำตอบที่ถูกต้อง เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะแบบทดสอบที่ไม่ยาก และการมีตัวเลือกให้อาจจะทำให้ผู้เรียนเดาคำตอบได้ง่าย ส่วนแบบทดสอบในชุดการสอนที่ 6-10 จะมีลักษณะให้เติมคำศัพท์ในช่องว่าง เขียนความหมายของคำศัพท์ เขียนคำพ้องความหมายที่มีความหมายเหมือนกัน รวมทั้งแต่งประโยคจากคำพ้องที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นลักษณะของแบบทดสอบที่ยากขึ้นและเน้นให้เขียนคำตอบ ผู้เรียนไม่สามารถเดาคำตอบได้ จึงส่งผลให้ ภาพรวมของค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ 1-5 ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าชุดการสอนที่ 6-10 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองอาจจะอ่อนทักษะทางการเขียน เมื่อต้องทำแบบทดสอบที่ต้องเขียนจึงทำคะแนนได้น้อย

2. ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงรางวัลมาตรฐาน มีประสิทธิภาพของกระบวนการ $E2 = 84.70$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ $E2 = 75$ เนื่องจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ และได้สร้างแบบทดสอบที่มีทั้งความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ตลอดจนผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกแบบทดสอบจากจำนวน 60 ข้อ ให้เหลือแบบทดสอบที่มีค่าความสอดคล้องมากที่สุดจำนวน 50 ข้อ และได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงรางวัลมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ $E1/E2 = 80.65/84.70$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ $E1/E2 = 75/75$ เนื่องจากมีกระบวนการสอนที่หลากหลาย มีทั้งการสอนแบบบรรยาย การสาธิต การอภิปราย และการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทย โดยการใช้คำพ้องที่ปรากฏในเนื้อเพลงรางวัลมาตรฐานมาเชื่อมโยงกันผ่านสื่อการสอนและกิจกรรมการสอนที่

หลากหลาย สอดคล้องกับ ทิศนา แชมมณี (2545: 231) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการว่า เป็นการนำเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกันมาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลาย และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากเรื่องกระบวนการสอน และกิจกรรมการสอนแล้ว กลุ่มตัวอย่างยังให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี เป็นผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามแผนที่วางไว้ จึงทำให้ได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

การทดลองครั้งนี้พบว่าค่าประสิทธิภาพ E2 สูงกว่า E1 เนื่องจากผู้เรียนมีเวลาในการทบทวนเนื้อหาความรู้ที่เรียนมาทั้งหมดเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาโดยรวม และมีเวลาในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมหลังการเรียน เพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้นก่อนที่จะวัดผลโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้สอนก็ได้มีการถามเพื่อทบทวนเรื่องที่เรียนไปอย่างสม่ำเสมอ การเรียนเรื่องคำพ้องประเภทต่างๆ ซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง ก็ถือเป็นการทวนซ้ำย้ำจำ ทำให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้มากขึ้น สอดคล้องกับ ฮิวสตัน (Houston, 1991: 258) ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีความจำสองกระบวนการของแอตคินสันและชิฟฟริน (Atkinson and Shiffrin) ว่าความจำระยะสั้นเป็นความจำชั่วคราว สิ่งที่อยู่ในความจำระยะสั้นต้องได้รับการทบทวน เพื่อป้องกันการสลายตัวหรือการลืม และเมื่อมีการทบทวนสิ่งที่อยู่ในความจำระยะสั้นเป็นเวลานานพอ สิ่งนั้นก็จะมีโอกาสฝังตัวเป็นความจำระยะยาว จึงส่งผลให้ค่าประสิทธิภาพของ E2 มีค่ามากกว่า E1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ชัย สำเภาทอง (2555) ที่ได้สร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่อง นำเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ผลปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.66/88.61 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา นิสมโกมล (2553) ที่ได้สร้างชุดการสอนคำศัพท์ภาษาไทยระดับต้นสำหรับชาวต่างประเทศ ผลปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.45/94.64 เนื่องจากผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและได้รับการทบทวนจากแบบฝึกหัดและสื่อเพิ่มเติมที่ให้ผู้เรียนได้นำกลับไปทบทวนด้วยตัวเองที่บ้าน จึงส่งผลให้ค่าประสิทธิภาพของ E2 มีมากกว่า E1

4. การสอนเรื่องคำพ้องสำหรับชาวต่างชาติ ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองไม่เคยเรียนเรื่องคำพ้องในภาษาไทยมาก่อน แต่การมีความรู้พื้นฐานหลักภาษาไทยหรือการเรียนรู้เรื่องลักษณะภาษาไทย เช่น การผันเสียงวรรณยุกต์ ขำ-คำ การอ่านคำไทย หรือเรื่องระดับของภาษาล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องคำพ้องได้เร็วขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นภาษาจีนเองก็มีคำพ้องเช่นเดียวกับภาษาไทย เนื่องจากภาษาไทยและภาษาจีนเป็นภาษาตระกูลเดียวกัน คือ ภาษาตระกูลไทหรือไต จึงทำให้มีลักษณะคำที่คล้ายคลึงกัน จึงส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายและลักษณะของคำพ้องได้ง่ายและเร็วขึ้น ดังนั้นสิ่งที่ผู้เรียนต้องให้ความสำคัญในการเรียนเรื่องคำพ้องในภาษาไทยก็คือคำศัพท์คำใดที่เป็นคำพ้อง มีการอ่านออกเสียงที่ถูกต้องอย่างไร การเขียนสะกดคำอย่างไร และความหมายของคำศัพท์ในบริบทต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องจดจำและนำไปใช้ให้ถูกต้อง

ผู้วิจัยพบข้อสังเกตในกระบวนการเรียนรู้เรื่องคำพัง คือ ถ้าเป็นคำพังที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือพบในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้เร็ว เช่น คำว่า ทุก-ทุกซ์ สระ-สระ เป็นต้น ผู้เรียนเข้าใจความหมายและสามารถยกตัวอย่างได้ถูกต้อง ในขณะเดียวกัน คำพังบางคำผู้เรียนไม่เคยพบมาก่อน แต่ผู้เรียนให้ความสนใจ เช่น คำว่า ใจ-ใจ ผู้เรียนไม่เคยเรียนคำว่า ใจ มาก่อน แต่เป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนสนใจและอยากเรียนรู้ ผู้เรียนก็จะซักถามและพยายามให้ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ การสอนเรื่องคำพังจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน ยังพบข้อจำกัดว่า คำพังบางคำเป็นคำเก่าที่ไม่ค่อยได้ใช้ในปัจจุบันแล้ว เช่น วิลาด-วิลาส แต่ผู้สอนก็ให้ผู้เรียนตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับคำเหล่านั้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นพัฒนาการของภาษาไทย ว่าภาษามีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย คำบางคำอาจนิยมใช้ในช่วงเวลาหนึ่งแต่ปัจจุบันอาจไม่นิยมใช้แล้ว

5. กิจกรรมร่ำวงมาตรฐาน การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยจากร่ำวงมาตรฐาน ช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของคนไทยในอดีต การได้ฝึกปฏิบัติทำร่ำวงมาตรฐานง่าย ๆ ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นลีลาที่อ่อนช้อยงดงามของไทย สอดคล้องกับ นวลทิพย์ เพิ่มเกษร (2547: 274) ที่กล่าวถึงกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมว่า การร้องเพลงไทย และการร่ำวงมาตรฐาน เป็นกิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทย รวมทั้งได้ปฏิบัติหรือได้แสดงออกด้วยตนเอง

นอกจากกิจกรรมร่ำวงมาตรฐานแล้ว ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดการสอนให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยได้อย่างเพลิดเพลินและไม่น่าเบื่อ ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องคำพังจากเพลงร่ำวงมาตรฐานแล้ว ผู้เรียนยังได้ฝึกทักษะทางภาษาผ่านกิจกรรมต่างๆ อีกด้วย เช่น

- ทักษะการฟัง จากกิจกรรมฟังเพลงแล้วเติมคำศัพท์ที่หายไปให้ถูกต้อง
- ทักษะการพูด จากการพูดอภิปรายความหมายและข้อคิดที่ได้จากเพลง
- ทักษะการอ่าน จากการอ่านออกเสียงเนื้อเพลงร่ำวงมาตรฐาน
- ทักษะการเขียน จากการเขียนความหมายของเพลง

กิจกรรมร่ำวงมาตรฐานเหมาะกับผู้เรียนทุกเพศทุกวัย แต่อาจมีข้อจำกัดสำหรับผู้เรียนที่เป็นเด็กเล็กอยู่บ้าง เนื่องจากร่ำวงมาตรฐานทั้ง 10 เพลง มีเนื้อเพลงและทำนองทั้งง่ายและยากปะปนกัน ผู้สอนต้องเลือกเพลงและทำนองให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนที่เป็นเด็กอาจเลือกเพลงรำซิมารำ ที่ใช้ทำนองสาย หรือเพลงงามแสงเดือน ที่ใช้ทำนองสร้อยมาลา เพราะเป็นเพลงที่มีเนื้อหาลื่นๆ และทำนองก็ไม่ยากเกินไป แต่ถ้าผู้เรียนเป็นเด็กโตหรือเป็นผู้ใหญ่ก็สามารถใช้กิจกรรมร่ำวงมาตรฐานได้ทั้ง 10 เพลง ทั้งนี้ต้องดูความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลักด้วย นอกจากนี้กิจกรรมร่ำวงมาตรฐานยังเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความกล้าแสดงออก และต้องมีการรำเป็นคู่ชายหญิง เมื่อสอนร่ำวงมาตรฐานให้ชาวต่างชาติ ปัจจัยด้านเชื้อชาติก็มีผลต่อการจัดกิจกรรม เช่น ผู้เรียนชาวต่างชาติเป็นประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ และลักษณะการประกอบอาชีพที่เป็นเกษตรกรรม ส่งผลต่อวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนที่

อาศัยอยู่ในแถบใกล้เคียงกัน ทำให้คุ้นเคยกับการรำไทยหรือเครื่องดนตรีไทยอยู่แล้ว แต่บางประเทศอาจมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป เช่น ประเทศญี่ปุ่น คนญี่ปุ่นเป็นคนขี้อาย ไม่กล้าแสดงออก การให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมรำวงมาตรฐานอาจจะไม่เหมาะกับผู้เรียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะกิจกรรมรำวงมาตรฐานจึงต้องเข้าใจในความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วย

6. สื่อการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากผู้สอนนำสื่อและอุปกรณ์ต่างๆ มาใช้ในการสอน ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงรำวงมาตรฐาน ได้นำสื่อต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น วิดีทัศน์ เพลง ใบความรู้ ใบกิจกรรม แถบประโยค รูปภาพ บัตรคำ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น กระตุ้นความสนใจ และช่วยให้จดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีใบความรู้เพิ่มเติมที่ผู้เรียนสามารถกลับไปทบทวนเนื้อหาและศึกษาได้ด้วยตนเอง ดังที่ กรมวิชาการ (2533: 32-33) ได้กล่าวไว้ว่าการใช้สื่อการสอนจะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ดี ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการใช้สื่อการสอนในกิจกรรมรำวงมาตรฐานก็พบข้อจำกัดอยู่บ้างในเรื่อง สื่อ อุปกรณ์ และสถานที่ เนื่องจากการเรียนเรื่องรำวงมาตรฐานมีสื่อที่เป็นวีดิทัศน์ ดังนั้นห้องเรียนจะต้องมีโสตทัศนูปกรณ์ หรือมีอุปกรณ์ที่สามารถเปิดวีดิทัศน์พร้อมทั้งมีระบบเสียงที่ดี และยังต้องมีพื้นที่สำหรับผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติรำวงมาตรฐานได้อีกด้วย

นอกจากสื่อการสอนที่หลากหลายแล้ว ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงรำวงมาตรฐาน ยังมีองค์ประกอบครบถ้วนตามองค์ประกอบการสอนของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 54) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน จะต้องประกอบด้วย เนื้อหาวิชา ทักษะกระบวนการ และการประเมินผล ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยๆ ได้แก่ การเตรียมการสอน วัตถุประสงค์ของวิชา เอกสารประกอบการสอน ความสามารถในการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่อการสอน และการประเมินผลการสอน ซึ่งองค์ประกอบการสอนเหล่านี้ได้เป็นส่วนประกอบของชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างครบถ้วน ยิ่งไปกว่านั้นชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังมีขั้นตอนการสร้างที่เป็นระบบ และมีวิธีการใช้ชุดการสอนที่อธิบายไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนได้นำไปทดลองก่อนการนำมาใช้จริง จึงได้ชุดการสอนซึ่งเป็นสื่อการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลัดดา สุขปรีดี (2523) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนอย่างเชื่อถือได้ เพราะชุดการสอนผลิตขึ้นด้วยวิธีการเข้าสู่ระบบ (System Approach) โดยมีการทดลองใช้และปรับปรุงจนกระทั่งแน่ใจว่าเป็นชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงรำวงมาตรฐาน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยไปพร้อมๆ กัน เช่น การฟังเพลงแล้วเติมเนื้อเพลงที่หายไป การฝึกร้องเพลงรำวงมาตรฐาน ตลอดจนการฝึกรำวงมาตรฐานท่าต่างๆ

เช่น ทำรำส่าย ทำสวดสร้อยมาลา ทำชักแบ่งผัดหน้า เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สร้อยนภา อัมสมบุรณ์ (2542: 52-53) ที่กล่าวว่า การสอนวัฒนธรรมในชั้นเรียนทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนสนุกสนาน น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อหน่าย ผู้เรียนมีโอกาสดูออกไปสัมผัสโลกภายนอกโดยใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อ และยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาได้ดีขึ้นด้วย ผู้วิจัยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามได้เสมอ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ครูผู้สอนเองก็ต้องเตรียมความพร้อมก่อนการสอนเสมอ โดยเฉพาะการร่างมาตรฐานในท่าต่างๆ ซึ่งต้องฝึกซ้อมและฝึกฝนอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้ และผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจ และรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ดังที่ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540: 4) ได้กล่าวว่า ผู้สอนหรือครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพผู้ทำหน้าที่สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ขาดไม่ได้ บุคลิกภาพและความสามารถของผู้สอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรมีบุคลิกภาพที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

7. ความพึงพอใจของผู้เรียน ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะไม่ได้ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน แต่ผู้วิจัยก็สังเกตความพึงพอใจจากกิจกรรมและบรรยากาศในการเรียนรู้อยู่เสมอ ตามที่ ปริญญา จเรรัชต์ และคณะ (2546: 4) ได้กล่าวว่า มาตรฐานวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี และการสังเกตก็เป็นหนึ่งในวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย จากการแสดงออก การพูด และกิริยาท่าทางอาการต่างๆ จากการสังเกตพบว่าผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดี ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้เรียนมีความสนใจทางด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว จึงทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆ โดยกิจกรรมที่ผู้เรียนชื่นชอบมากที่สุด คือ กิจกรรมร่างมาตรฐานที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกร่างมาตรฐานท่าต่างๆ เช่น ทำสวดสร้อยมาลา ทำรำส่าย ทำชักแบ่งผัดหน้า เป็นต้น เนื่องจากผู้เรียนมีความสนใจเรื่องรำไทยอยู่แล้วแต่ยังไม่เคยปฏิบัติจริง ผู้เรียนจึงมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม บรรยากาศในการเรียนก็เต็มไปด้วยความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540: 11) ที่กล่าวถึงลักษณะการสอนที่ดีว่า เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ส่วนกิจกรรมที่ผู้เรียนชอบน้อยที่สุดคือ กิจกรรมเขียนตามคำบอก ผู้สอนอ่านประโยคที่มีคำพ้องเสียงแล้วให้ผู้เรียนเขียนให้ถูกต้อง สาเหตุที่ผู้เรียนชอบกิจกรรมนี้น้อยเพราะผู้เรียนกังวลว่าประโยคที่เขียนจะยาก ในขณะที่ต้องฟัง คัดวิเคราะห์ ความหมาย และเขียนให้ถูกต้องในระยะเวลาที่จำกัด แต่เมื่อได้ลงมือทำกิจกรรมจริงแล้วผู้เรียนก็ผ่อนคลายขึ้น เนื่องจากประโยคที่ผู้สอนให้เขียนนั้นไม่ยากอย่างที่คิด และผู้สอนก็ให้เวลาผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์จนกว่าผู้เรียนทุกคนจะเขียนประโยคเสร็จ แล้วจึงเริ่มอ่านประโยคใหม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 การนำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐานนี้ไปใช้ ผู้สอนสามารถปรับขั้นตอนการสอนและระยะเวลาในการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.2 ชุดการสอนนี้กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทำร่ำวงมาตรฐานจำนวน 4 ทำได้แก่ ทำรำสาย ทำซึกแบ่งผัดหน้า ทำสวดสร้อยมาลา และทำสวดสร้อยมาลาแปลง หากผู้เรียนมีความสนใจที่จะฝึกปฏิบัติทำร่ำวงมาตรฐานอื่นๆ ผู้สอนสามารถสอนเพิ่มเติมได้จากที่กำหนดไว้ในชุดการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากหัวข้ออื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น คำพ้องจากละคร คำพ้องจากเพลงไทยลูกทุ่ง คำพ้องจากนิทาน คำพ้องจากข่าว เป็นต้น

2.2 ควรสร้างแบบเรียนสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนต่างชาติที่สนใจสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.3 ควรมีกิจกรรมการสอนและการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนที่บูรณาการความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยที่น่าสนใจอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานและได้พัฒนาทักษะทางภาษาไปพร้อมๆ กัน เช่น การใช้เพลงเป็นสื่อในการสอนภาษาไทย การเล่านิทาน การแสดงละครหรือบทบาทสมมติ เป็นต้น

2.4 การตั้งชื่องานวิจัยให้ทันสมัย จะช่วยให้งานวิจัยน่าสนใจยิ่งขึ้น อย่างเช่นคำว่า “ชุดการสอน” ซึ่งเป็นคำที่เริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2516 ที่แผนกโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้ริเริ่มคือ อ.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ งานวิจัยในปัจจุบันมักใช้คำว่า “กลยุทธ” หรือ “กลวิธี” เพื่อดึงดูดความสนใจและเพื่อให้ดูทันสมัย ดังนั้น หากเปลี่ยนคำว่า “ชุดการสอน” เป็นคำอื่น เช่น “กลยุทธ” หรือ “กลวิธี” ยกตัวอย่างเช่น เปลี่ยนชื่องานวิจัยจาก “ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน” เป็น “กลวิธีการสอนเรื่องคำพ้องสำหรับชาวต่างชาติผ่านเพลงร่ำวงมาตรฐาน” ก็จะทำให้งานวิจัยดูทันสมัย น่าสนใจยิ่งขึ้น ทั้งยังเหมาะกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 4*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: องค์การ
คำของ สกสค.
- กรมวิชาการ. (2533). *หลักการพื้นฐานของหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การ
ศาสนา.
- กรมศิลปากร. (2514). *ร่ำวง*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- กาญจนา อินทรสุณานนท์; และรุจี ศรีสมบัติ. (2547). *ร่ำวงมาตรฐาน*. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- ขันธ์ชัย อธิเกียรติ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย*. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จำนงค์ ทองประเสริฐ. (2526, กุมภาพันธ์). พัฒนาการทางวัฒนธรรมไทย. *วารสารวัฒนธรรมไทย*.
22(2): 60-67.
- ชม ภูมิภาค. (2528). *เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชมพูนุท เพชรทับ. (2556). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย เรื่องคำพ้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล*.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2537). *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการสอน ชุดวิชาระดับ
ประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์; สมเชาว์ เนตรประเสริฐ; และสุดา สินสกุล. (2520). *แบบฝึกปฏิบัติระบบชุดการ
สอนแผนจุฬา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูวงศ์ กลิ่นเลขา. (2548). *การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมเพลงร่ำวง*. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาจิโกะ ซาโก. (2542). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยของนักศึกษาญี่ปุ่นที่เรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โดยใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อการสอน*. วิทยานิพนธ์
ศศ. ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- จิตติมา งามโชคสมุทร. (2555). *ชุดการสอนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นเพื่อการทำงานสำหรับผู้เรียน
ชาวต่างประเทศ ในบริษัทอินโดรามา โพลีเอสเตอร์ จำกัด (มหาชน)*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การ

สอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2535). *ภาษากับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู

ทิตนา แคมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

ธัญญรัตน์ พูลสวัสดิ์. (2554). *ชุดการสอนสำหรับครูเรื่อง ภาษาและวัฒนธรรมไทยในการเล่นของเด็กไทยสำหรับชาวต่างชาติ*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นวกัทร สมานพันธ์ และสิทธิพล อาจอินทร์. (2555). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือและเพลง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 36(3): 23-30.

นาวรรณ พันธุเมธา. (2555). *คลังคำ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

นวลทิพย์ เพิ่มเกษร. (2547, พฤศจิกายน). การสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่ชาวต่างประเทศ. *วรรณวิทัศน์*. 4(12): 268-278.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2530). *นวัตกรรมการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

ประกาศี สีหอำไพ. (2532). *วัฒนธรรมทางภาษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสิทธิ์ชัย สำเภาทอง. (2555). *ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องนำเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปริญญา จเรรัชต์ และคณะ. (2546). *ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้และผู้บริโภคสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี*. รายงานวิจัยในการฝึกอบรมหลักสูตร พัฒนานักวิจัยปศุสัตว์เบื้องต้น. กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). *การจัดและบริหารอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ผะอบ โปษะกฤษณะ. (2532). *ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: บำรุงสาสน์.

พระยาอนุমানราชชน. (2531). *หมวดวัฒนธรรม เรื่องรวมเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ชุรสภาลาดพร้าว.

พัชนีพงศ์ คล่องนาวา. (2553). *การพัฒนาความสามารถในการร่วางมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.

- (หลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ฟาง จื่อหวี. (2552). ชุดการสอนทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับ นักศึกษาจีน. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี เพียวพานิช. (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เรณู โกศินานนท์. (2543). นาฏศิลป์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฤดี กมลสวัสดิ์. (2554). การสร้างแบบเรียนเรื่องคำพ้องเสียงสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ สาทร์ใหม่ เกรด 6. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฤดี เชยเดช. (2557). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทย โดยแนวคิดการจัดการ เรียนรู้แบบเรียนปนเล่น เพื่อพัฒนาทักษะการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีการ วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลักขณา อินทะจักร. (2538). กิจกรรมการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดา ศุขปริดี. (2523). เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: พิมพ์. สถาบันพัฒนาคุณภาพ วิชาการ.
- เล เจิ่น หมาก ขาย. (2553). การสร้างแบบเรียนความรู้ทางวัฒนธรรมไทย เรื่องศิลปะไทย สำหรับ ผู้เรียนชาวเวียดนาม. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกษประทุม. (2557). หลักภาษาไทย (ฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- ศรีวิไล พลมณี. (2545). พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงศ์ พยอมแย้ม. (2533). การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน *Selection and Utilization of Instructional Media*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศิริวัฒน์ นัตรเมธี. (2547). วิเคราะห์เพลงร่ำวมาตฐาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การดนตรี). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สร้อยนา อัมสมบูรณ์. (2542, มกราคม). วัฒนธรรมกับการสอนภาษา. กองทุนสงเคราะห์ การศึกษาเอกชน. 9(81): 52-57.
- สมพงศ์ วิทิตศักดิ์พันธุ์. (2549). การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. เชียงใหม่: มิ่งเมือง.

- สงัด อุทรานันท์. (2525). *กิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิต เพียรชอบ; และสายใจ อินทร์พรรย์. (2538). *วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิรา แก้วมณี. (2536). *การศึกษาประสิทธิภาพเทปวีดิทัศน์การสอนวิชานาฏศิลป์เรื่อง “รำวงมาตรฐาน” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ปรียนันท์ ษช.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณี ทรัพย์เจริญ. (2534). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องคำพัง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา-การสอน) ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). *การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา นิสมกอมล. (2553). *การสร้างชุดการสอนคำศัพท์ภาษาไทยระดับต้นสำหรับนักเรียนชาวต่างประเทศ*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภี สุขเกษม. (2549). *คลังคำพัง*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- อนงค์ เชยโพธิ์. (2553). *ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เรื่องคำพัง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อรนุช ลิมตศิริ. (2551). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- Krashen, S. (1982). *Principles and Practices in Second Language Acquisition*. Oxford: Pergamon Press.
- Houston, John P. (1991). *Fundamentals of learning and memory*. 4th ed. Orlando, Florida: Harcourt Brace Jovanovich College.

ภาคผนวก ก
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 0519.12/ 4404

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑ กันยายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล วิบูลย์ศรี

เนื่องด้วย นางสาวนภลัย โลภวิทย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย (การสอนภาษาไทย
ในฐานะภาษาต่างประเทศ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ชุดการสอน
ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พิมพ์พรรณ บุญประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจชุดการสอน แบบประเมินชุด
การสอน และแบบประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียด
ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวนภลัย โลภวิทย์ และ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 168 5186

ที่ ศธ 0519.12/ 4410

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ กันยายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.วาสนา กาญจนะคุหะ

เนื่องด้วย นางสาวนภลัย โลภวิทย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย (การสอนภาษาไทย
ในฐานะภาษาต่างประเทศ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ชุดการสอน
ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอน แบบประเมินชุด
การสอน และแบบประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียด
ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวนภลัย โลภวิทย์ และ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 168 5186

ที่ ศธ 0519.12/ 4411

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ กันยายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจันทุล

เนื่องด้วย นางสาวนภลัย โลภวิทย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย (การสอนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ชุดการสอน ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ภากรณ์ บุญประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอน แบบประเมินชุด การสอน และแบบประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียด ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวนภลัย โลภวิทย์ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 168 5186

ภาคผนวก ข
แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนและแบบประเมินคุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินคุณภาพ ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
เรื่อง คำพังจากเพลงรำวงมาตรฐาน

ผู้เชี่ยวชาญ.....ผศ.ดร.วิรัชพล วิบูลย์ศรี.....

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1	ด้านรูปเล่ม		✓				
	1.1 การออกแบบหน้าปก	✓					
	1.2 ขนาดรูปเล่ม	✓					
	1.3 ขนาดตัวอักษร	✓					
	1.4 รูปภาพประกอบ	✓					
	1.5 ความสะดวกต่อการนำไปใช้งาน	✓					
2	ด้านเนื้อหา						
	2.1 เนื้อหาถูกต้อง เหมาะสม	✓					
	2.2 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	✓					
	2.3 ระดับความยากง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
	2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
	2.5 แบบทดสอบสอดคล้องและเหมาะสม	✓					
3	ด้านกิจกรรมการสอน						
	3.1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน	✓					
	3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	✓					
	3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	✓					
	3.4 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน		✓				
	3.5 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓					
4	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
	4.1 ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาไทยของผู้เรียน โดยเน้นทักษะการอ่าน	✓					
	4.2 เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเรื่องคำ พังให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ	✓					
	4.3 ช่วยเป็นสื่อในการสอนภาษาและวัฒนธรรม ไทยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ	✓					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

- ได้รับตามวัตถุประสงค์และเพิ่มเติม -

.....

แบบประเมินคุณภาพ ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
เรื่อง คำพ้องจากเพลงรางวัลมาตรฐาน

ผู้เชี่ยวชาญ.....อ.ดร. วาสนา กาญจนะคุณะ

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1	ด้านรูปเล่ม						
	1.1 การออกแบบหน้าปก		✓				
	1.2 ขนาดรูปเล่ม			✓			
	1.3 ขนาดตัวอักษร		✓				
	1.4 รูปภาพประกอบ			✓			
	1.5 ความสะดวกต่อการนำไปใช้งาน			✓			
2	ด้านเนื้อหา						
	2.1 เนื้อหาถูกต้อง เหมาะสม		✓				
	2.2 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			✓			
	2.3 ระดับความยากง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
	2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน			✓			
	2.5 แบบทดสอบสอดคล้องและเหมาะสม		✓				
3	ด้านกิจกรรมการสอน						
	3.1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน			✓			
	3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม			✓			
	3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม		✓				
	3.4 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน			✓			
	3.5 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น		✓				
4	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
	4.1 ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาไทยของผู้เรียน โดยเน้นทักษะการอ่าน		✓				
	4.2 เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเรื่องคำพ้องให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ			✓			
	4.3 ช่วยเป็นสื่อในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ	✓					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ควรปรับปรุงตามข้อแนะที่แนะให้ไว้ให้เต็ม

แบบประเมินคุณภาพ ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
เรื่อง คำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

ผู้เชี่ยวชาญ.....รศ.ดร. ศิริวรรณ นันทชัยกุล.....

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1	ด้านรูปเล่ม						
	1.1 การออกแบบหน้าปก			✓			รูปแบบคืออักษรไฟโรไลน
	1.2 ขนาดรูปเล่ม			✓			
	1.3 ขนาดตัวอักษร		✓				
	1.4 รูปภาพประกอบ			✓			ต้องชัดเจน มีสีสัน
	1.5 ความสะดวกต่อการนำไปใช้งาน		✓				ทรงกลมแบบ โดยเน้นมี
2	ด้านเนื้อหา						
	2.1 เนื้อหาถูกต้อง เหมาะสม		✓				
	2.2 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้		✓				
	2.3 ระดับความยากง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
	2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
	2.5 แบบทดสอบสอดคล้องและเหมาะสม		✓				
3	ด้านกิจกรรมการสอน						
	3.1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน		✓				
	3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม		✓				
	3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม		✓				
	3.4 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน		✓				
	3.5 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น		✓				
4	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
	4.1 ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาไทยของผู้เรียน โดยเน้นทักษะการอ่าน		✓				
	4.2 เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเรื่องคำพ้องให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ		✓				
	4.3 ช่วยเป็นสื่อในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติ		✓				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. พิมพ์กระดาษดี สด สวยงานให้ดู
2. ให้ผู้พิมพ์ทำไปแบบดี "อรรถก" "
3. หลักเชิงการใช้สื่อเสียงแบบ ถูกทุกข้อ
4. ควรจัดชุดการสอน มาตรฐานให้ชัดเจนว่าเงิน จัดเพลง " "
5. ภาษอังกฤษตอนประเด็นเน้นไปในเล่มชุดการสอน

แบบประเมินคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวม
ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

ผู้เชี่ยวชาญ... ศิริอรุณ หันแท่งเทพ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
แบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	✓			
แบบทดสอบมีความเป็นปรนัย	✓			
แบบทดสอบมีความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้เรียน	✓			
คำถามและคำตอบมีความชัดเจน ตรงจุด	✓			
ข้อคำถามในแบบทดสอบมีจำนวนเหมาะสม		✓		จำนวนข้อคำถามของข้อละ 12 ข้อ
แบบทดสอบนี้เหมาะสมที่จะนำไปใช้จริง	✓			ได้เกณฑ์มาทำ B-418

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จำนวนข้อคำถาม ได้มาจากเกณฑ์ B-418 ด้วยเกณฑ์เกณฑ์ที่รับรองด้วย

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 6918/ ๐๐๖1

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 มกราคม 2560

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำ

เรียน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

เนื่องด้วย นางสาวนภัส โลภวิทย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ชุดการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ภากรณ์ บุญประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำ โดยใช้ชุดการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 24 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ห้องเรียน และห้องสมุด ในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ระหว่างเดือนธันวาคม 2559 ถึงเดือนมีนาคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 168 5186

ภาคผนวก ง
ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน

ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย
สำหรับชาวต่างชาติ
เรื่องคำร้องจากเพลงรำวงมาตรฐาน

จัดทำโดย : นางสาวนภลัย โลภวิทย์

คู่มือการใช้ชุดการสอน

ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน เป็นสื่อการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนชาวต่างชาติมีทักษะความรู้ทางภาษาควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย กล่าวคือ ด้านภาษา คือ การเรียนรู้เรื่องคำพ้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องทั้งรูปและเสียง และคำพ้องความหมาย ส่วนด้านวัฒนธรรมไทย คือ การเรียนรู้เรื่องร่ำวงมาตรฐาน ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยมาช้านาน ผู้เรียนชาวต่างชาติจะได้เรียนรู้ลีลาท่าร่ำที่อ่อนช้อยสวยงามผ่านบทเพลงที่ได้รับการเลือกสรรเนื้อร้องและทำนองมาเป็นอย่างดี สื่อความหมายในทางที่ดี เป็นแบบแผนของการแสดงถึงวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

ประเภทชุดการสอน

ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน เป็นชุดการสอนสำหรับครูผู้สอนนำไปใช้ในชั้นเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และยังมีความรู้เพิ่มเติมที่ให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองนอกห้องเรียนอีกด้วย

จุดประสงค์ของชุดการสอน

ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐานนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องคำพ้องในภาษาไทย และสามารถนำคำพ้องทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ คำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องทั้งรูปและเสียง และคำพ้องความหมาย ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ในขณะเดียวกันชุดการสอนนี้ก็มีการสอดแทรกความรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรม

ส่วนประกอบชุดการสอน

ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ 10 ชุดการสอน แต่ละชุดประกอบด้วย

1. รายการส่วนประกอบชุดการสอน เป็นตารางแสดงส่วนประกอบต่างๆ ของชุดการสอน เพื่อให้สะดวกต่อการนำชุดการสอนไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้เข้าใจว่าส่วนประกอบแต่ละชนิดในชุดการสอนนั้น นำไปใช้ในขั้นตอนใดของการเรียนการสอน เอกสารใดมีไว้สำหรับครูผู้สอนหรือสำหรับแจกผู้เรียน เพื่อจัดเตรียมให้พร้อมก่อนนำไปประกอบการสอน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนจัดการเรียนการสอนสำหรับให้ครูผู้สอนศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา ขั้นตอน และกิจกรรมในการดำเนินการสอน ประกอบด้วย

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 สังเขปเนื้อหาบทเรียน

2.3 สื่อการเรียนการสอน

2.4 กิจกรรมการเรียนการสอน

2.5 การวัดและประเมินผล

3. ใบกิจกรรม เป็นเอกสารสำหรับให้ข้อมูลผู้สอนเกี่ยวกับจุดประสงค์ เนื้อหา ระยะเวลา สื่อการสอนที่ใช้ในกิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมอย่างละเอียด

4. ใบความรู้ เป็นเอกสารสำหรับผู้เรียนที่มีรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนที่จะเรียน

5. ใบคำศัพท์ เป็นเอกสารอธิบายคำอ่านและความหมายของคำศัพท์

6. ใบงาน เป็นแบบฝึกหัดที่มีทั้งให้ผู้เรียนทำรายบุคคล และช่วยกันทำเป็นกลุ่ม เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

7. ใบเฉลย เป็นเอกสารแสดงคำตอบที่ถูกต้องของใบงาน แบบทดสอบ หรือกิจกรรมที่ผู้เรียนทำ

8. ใบความรู้เพิ่มเติม เป็นเอกสารสำหรับแจกให้ผู้เรียนนำกลับไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง นอกเวลาเรียน ประกอบด้วย เนื้อหา แบบทดสอบ และเฉลย นักเรียนจะต้องทำด้วยตนเองด้วยความซื่อสัตย์

9. แบบทดสอบ ใช้สำหรับวัดผลการเรียนรู้ในชุดการสอนแต่ละชุด

คำแนะนำสำหรับผู้สอน

1. ผู้สอนควรแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนก่อนเริ่มใช้ชุดการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับตัวกับกระบวนการเรียนการสอนที่นักเรียนอาจไม่คุ้นเคยมาก่อน

2. ศึกษาลักษณะของชุดการสอน ส่วนประกอบชุดการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด เพื่อให้เข้าใจเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลก่อนนำไปใช้

3. ควรศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนเพิ่มเติม

4. ศึกษาสื่อการสอนที่ระบุไว้ในแต่ละชุด เพื่อให้เข้าใจวิธีการและขั้นตอนการนำไปใช้

5. จัดเตรียมเอกสารที่ต้องแจกให้ครบตามจำนวนผู้เรียน เช่น ใบความรู้ ใบงาน เป็นต้น

6. จัดเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็นให้พร้อมใช้งานก่อนเริ่มสอน

7. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนที่ระบุไว้ตามลำดับ

8. สังเกตและใส่ใจดูแลการทำกิจกรรมของผู้เรียน ให้คำแนะนำและคอยช่วยเหลือผู้เรียน

ภาพรวมของชุดการสอน

หน่วยการเรียนรู้	ชุดการสอน	กิจกรรมจากเพลง	เนื้อหาทางภาษา	ความรู้เพิ่มเติม
1. มารู้จักคำร้อง	1. เพลงรำชีมารำ	ร่ำวงทำรำสาย	มารู้จักคำร้อง -คำร้องรูป -คำร้องเสียง -คำร้องทั้งรูปและเสียง -คำร้องความหมาย	รำไทย
2. คำพ้องรูป	2. เพลงบูชาจักรบ	เขียนคำอ่านจากเนื้อเพลง	คำพ้องรูป คำว่า พลี กริ เขมา ปรัก ปักเป้า เพลา สมาธิ สระ เสมา แหน	ฝึกอ่านคำพ้องรูป
3. คำพ้องเสียง	3. เพลงดอกไม้ของชาติ	ร้องเพลงดอกไม้ของชาติ	คำพ้องเสียง คำว่า ชาติ วิลาส นาด องค์ ทุก สู้ ทน	สีแดงชาติ
	4. เพลงชาวไทย	ร่ำวงทำซึกแบ้งผัดหน้า	คำพ้องเสียง คำว่า การ ไทย อย่า ทำ ทุกข์ ชาติ สุข	ความเป็นไทย
	5. เพลงยอดชายใจหาญ	เติมคำศัพท์ที่หายไป	คำพ้องเสียง คำว่า จัก ใจ หาญ ชาติ ไม่ สู้ ทำ	เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
4. คำพ้องทั้งรูปและเสียง	6. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	เรียงลำดับเนื้อเพลง	คำพ้องทั้งรูปและเสียง คำว่า จันทร์ ขวัญ ฟ้า ที่ ชาติ สนิท	“ขวัญ” ในภาษาไทย
	7. เพลงคืนเดือนหงาย	ร่ำวงทำสอสร้อยมาลาแปลง	คำพ้องทั้งรูปและเสียง คำว่า ยาม เดือน เย็น ร่ม ปก ฟ้า พรหม	ยามเย็นลมพัดเย็น
5. คำพ้องความหมาย	8. เพลงหญิงไทยใจงาม	ร้องเพลงหญิงไทยใจงาม	คำพ้องความหมาย คำว่า พระจันทร์ ผู้หญิง สวย ดี	หญิงงามในวรรณคดี
	9. เพลงงามแสงเดือน	ร่ำวงทำสอสร้อยมาลา	คำพ้องความหมาย คำว่า พระจันทร์ สวย ลำบาก แผ่นดิน	งามหรือไม่งาม
	10. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	เติมคำศัพท์ที่หายไป	คำพ้องความหมาย คำว่า พระจันทร์ ผู้หญิง สวย ท้องฟ้า ดวงใจ คำพูด	พระจันทร์ในวันธรรมดา

สารบัญ

คู่มือการใช้ชุดการสอน	ก
ภาพรวมของชุดการสอน	ค
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มารู้จักคำพ้อง	
ชุดการสอนที่ 1 ราชมาร่ำ	1
กิจกรรมเพลงราชมาร่ำ	7
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	11
ความรู้เพิ่มเติม เรื่องรำไทย	15
แบบทดสอบ	17
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คำพ้องรูป	
ชุดการสอนที่ 2 บุชานักรบ	22
กิจกรรมเพลงบุชานักรบ	26
กิจกรรมคำพ้องรูป	29
ความรู้เพิ่มเติม เรื่องฝึกอ่านคำพ้องรูป	34
แบบทดสอบ	35
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คำพ้องเสียง	
ชุดการสอนที่ 3 ดอกไม้ของชาติ	41
กิจกรรมเพลงดอกไม้ของชาติ	46
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	49
ความรู้เพิ่มเติม เรื่องสีแดงชาติ	54
แบบทดสอบ	56
ชุดการสอนที่ 4 ชาวไทย	60
กิจกรรมเพลงชาวไทย	64
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	68
ความรู้เพิ่มเติม เรื่องความเป็นไท	74
แบบทดสอบ	76
ชุดการสอนที่ 5 ยอดชายใจหาญ	82
กิจกรรมเพลงยอดชายใจหาญ	86
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	89
ความรู้เพิ่มเติม เรื่องเห็นกงจักรเป็นดอกบัว	93
แบบทดสอบ	95

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 คำพ้องทั้งรูปและเสียง

ชุดการสอนที่ 6 ดวงจันทร์ขวัญฟ้า	99
กิจกรรมเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	104
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	108
ความรู้เพิ่มเติม เรื่อง “ขวัญ” ในภาษาไทย	112
แบบทดสอบ	114
ชุดการสอนที่ 7 คีนเคือนหงาย	119
กิจกรรมเพลงคีนเคือนหงาย	123
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	127
ความรู้เพิ่มเติม เรื่อง ยามเย็นลมพัดเย็น	131
แบบทดสอบ	133

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 คำพ้องความหมาย

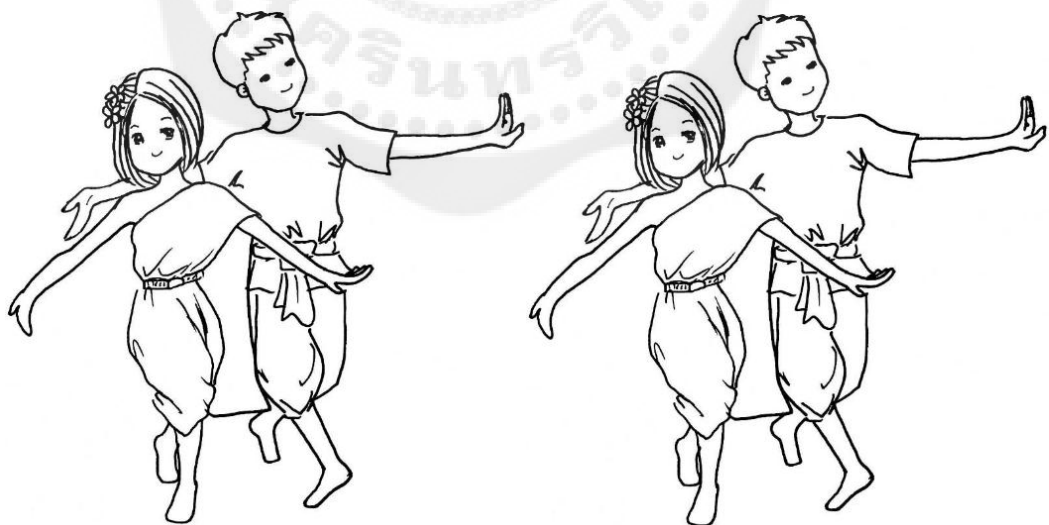
ชุดการสอนที่ 8 หญิงไทยใจงาม	138
กิจกรรมเพลงหญิงไทยใจงาม	143
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	146
ความรู้เพิ่มเติม หญิงงามในวรรณคดี	150
แบบทดสอบ	152
ชุดการสอนที่ 9 งามแสงเดือน	156
กิจกรรมเพลงงามแสงเดือน	160
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	164
ความรู้เพิ่มเติม เรื่อง งามหรือไม่งาม	168
แบบทดสอบ	170
ชุดการสอนที่ 10 ดวงจันทร์วันเพ็ญ	175
กิจกรรมเพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	179
กิจกรรมคำพ้องในเพลง	182
ความรู้เพิ่มเติม เรื่อง ดวงจันทร์ในวันธรรมดา	186
แบบทดสอบ	188

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	192
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	195

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มารู้จักคำพ้อง

ชุดการสอนชุดที่ 1 เพลงรำซิมารำ

ส่วนประกอบชุดการสอนที่ 1 เพลงรำชีมารำ

ขั้นตอนการใช้	ส่วนประกอบชุดการสอน	ผู้ใช้	
		ผู้สอน	ผู้เรียน
ขั้นเตรียม	รายการส่วนประกอบชุดการสอน	✓	
	แผนการจัดการเรียนรู้	✓	
ขั้นสอน	ใบความรู้เรื่องรำวงมาตรฐาน		✓
	ใบกิจกรรมเพลงรำชีมารำ	✓	
	ใบความรู้เพลงรำชีมารำ		✓
	ใบคำศัพท์เพลงรำชีมารำ		✓
	ใบความรู้เรื่องคำร้องในเพลง		✓
	ใบความรู้เรื่องคำร้อง		✓
	ใบความรู้เพิ่มเติมเรื่องรำไทย		✓
ขั้นประเมิน	แบบทดสอบ		✓
	เฉลยแบบทดสอบ	✓	

(สำหรับผู้สอน)

หน่วยที่ 1 มารูจักคำพ้อง / ชุดการสอนที่ 1 เพลงรำซิมารำ**แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เพลงรำซิมารำ**

ผู้สอน..... วันที่..... เวลา 120 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนบอกความหมายและประเภทของคำพ้องได้
2. ผู้เรียนอธิบายเกี่ยวกับรางวัลมาตรฐานได้

สังเกตเพื่อหาบทเรียน

1. ความรู้เรื่องคำพ้อง
2. ความรู้เรื่องรางวัลมาตรฐาน
3. ความรู้เพิ่มเติมเรื่อง รำไทย

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดีทัศน์เพลงรำซิมารำ
2. ใบความรู้เรื่องรางวัลมาตรฐาน
3. ใบกิจกรรมเพลงรำซิมารำ
4. ใบความรู้เพลงรำซิมารำ
5. ใบคำศัพท์เพลงรำซิมารำ
6. ใบความรู้เรื่องคำพ้องในเพลง
7. ใบความรู้เรื่องคำพ้อง
8. ใบความรู้เพิ่มเติมเรื่องรำไทย
9. แบบทดสอบ
10. ใบเฉลยแบบทดสอบ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

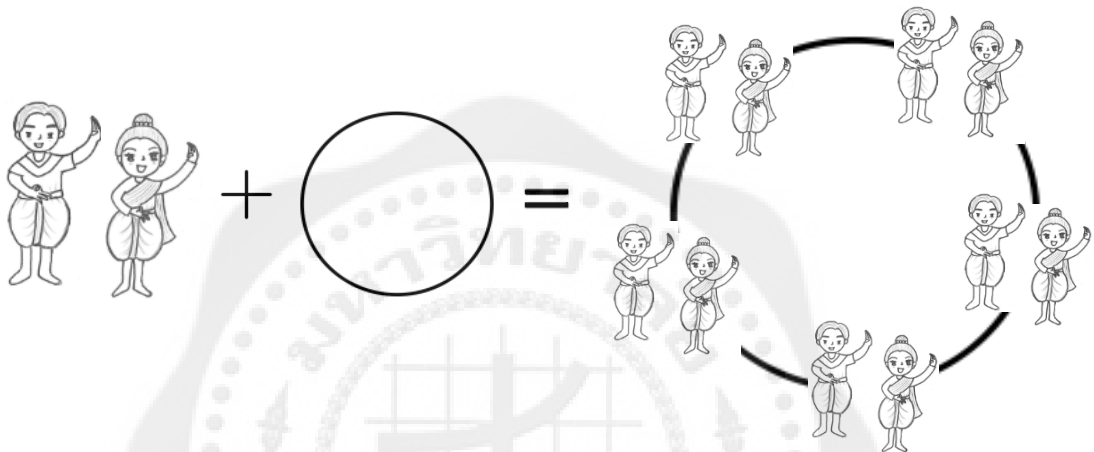
ขั้นตอนการสอน	กิจกรรม	เวลา (นาที)
1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	- ครูกล่าวทักทายผู้เรียน พร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ และวิธีการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนก่อนเริ่มใช้ชุดการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับตัวกับกระบวนการเรียนการสอนที่นักเรียนอาจไม่คุ้นเคยมาก่อน - ครูเริ่มนำเข้าสู่บทเรียนโดยเปิดวีดิทัศน์เพลงรำซิมารำให้ผู้เรียนสังเกตการรำเป็นคู่ๆ เดินเป็นวงกลม การแสดงนี้เรียกว่า “รำวง”	5
2. ขั้นเสนอความรู้ใหม่ พร้อมฝึกปฏิบัติ / ทำกิจกรรม	- ครูแจกใบความรู้เรื่องรำวงมาตรฐานให้ผู้เรียนอ่านทำความเข้าใจ พร้อมทั้งอธิบายความหมายและลักษณะของรำวงมาตรฐาน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัย	20
	- เมื่อผู้เรียนรู้จักรำวงมาตรฐานแล้ว ครูสอนผู้เรียนรำท่ารำสาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติท่ารำที่อ่อนช้อยงดงามของไทย *ดูรายละเอียดในใบกิจกรรม*	35
	- จากเนื้อเพลงรำซิมารำ ครูให้ผู้เรียนสังเกตคำ 4 คำ คือ เพลา, ไม่, รำ, งาม พร้อมทั้งสอบถามเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง การเขียนสะกดคำ และความหมายของคำทั้ง 4 คำนี้ จากนั้นแจกใบความรู้เรื่องคำพ้องในเพลง เพื่อให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปลักษณะของคำทั้ง 4 คำ สำหรับโยงเข้าสู่เรื่อง คำพ้อง	10
	- ครูแจกใบความรู้เรื่องคำพ้อง พร้อมทั้งอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและประเภทของคำพ้อง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัย	30
3. ขั้นสรุปบทเรียน	- ครูสรุปบทเรียนทั้งเรื่องรำวงมาตรฐาน และ คำพ้อง - ครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบพร้อมเฉลย - ครูแจกใบความรู้เพิ่มเติมเรื่องรำไทย เพื่อให้ผู้เรียนนำไปศึกษาและทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองนอกห้องเรียน	20

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามของผู้เรียน
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียน
3. ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบ

ใบความรู้เรื่อง รำวงมาตรฐาน

$$\boxed{\text{รำ}} + \boxed{\text{วง}} = \boxed{\text{รำวง}}$$

รำวง เป็นการละเล่นของชาวบ้านที่เล่นกันเพื่อความสนุกสนานและความสามัคคี โดยมีผู้ชายและผู้หญิงรำเป็นคู่ๆ เดินตามกันไปเป็นวงกลม บทร้องและทำรำเป็นไปตามความถนัด ไม่มีแบบแผนกำหนดไว้ เดิมใช้โทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “รำโทน”

โทน

ต่อมาในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการละเล่นรื่นเริงประจำชาติ และเห็นว่าคนไทยนิยมเล่นรำโทนกันอย่างแพร่หลาย จึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากรปรับปรุงรำโทนให้เป็นมาตรฐาน มีการแต่งเนื้อร้อง ทำนองเพลง และนำทำรำแม่บทมากำหนดเป็นทำรำเฉพาะแต่ละเพลงอย่างเป็นแบบแผน เรียกว่า รำวงมาตรฐาน

รำวงมาตรฐาน เป็นการแสดงที่ผู้ชายและผู้หญิงรำเป็นคู่ๆ เดินวนเป็นวงกลมในลักษณะ **ทวนเข็มนาฬิกา** ก่อนจะรำผู้แสดงต้องทำความเคารพกันโดยการไหว้ซึ่งกันและกันเพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ทำรำแต่ละท่าก็มีความยากง่ายแตกต่างกันออกไป เพลงที่ใช้แสดงเป็นเพลงที่แต่งเนื้อร้องและทำนองขึ้นใหม่ มีการใช้ทั้งวงปี่พาทย์และวงดนตรีสากลบรรเลงเพลงประกอบ ซึ่งมีทั้งหมด 10 เพลงดังนี้

รำวงมาตรฐานประกอบด้วยเพลง 10 เพลง

1. เพลงงามแสงเดือน

2. เพลงชาวไทย

3. เพลงรำซิมารำ

4. เพลงคืนเดือนหงาย

5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

6. เพลงดอกไม้ของชาติ

7. เพลงหญิงไทยใจงาม

8. เพลงดวงจันทร์ขั้วฟ้า

9. เพลงยอดชายใจหาญ

10. เพลงบุชานักรบ

อธิบายเพิ่มเติม :

ทวนเข็มนาฬิกา คือ มีทิศทางวนซ้ายซึ่งตรงกันข้ามกับทิศทางเดินของเข็มนาฬิกา

ใบกิจกรรม เพลงรำซิมารำ

กิจกรรม : เพลงรำซิมารำ
 เนื้อหา : เพลงรำซิมารำและท่ารำสาย
 จุดประสงค์ : ผู้เรียนร่ำวงท่ารำสายได้
 เวลา : 35 นาที
 สื่อ : 1. ใบความรู้
 2. ใบคำศัพท์
 3. วีดิทัศน์เพลงรำซิมารำ

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 1 (15 นาที)

1.1 ครูเปิดวีดิทัศน์เพลงรำซิมารำให้ผู้เรียนดู 1 รอบ ให้ผู้เรียนสังเกตท่ารำและการรำเป็นคู่ๆ เคลื่อนที่เป็นวงกลม ซึ่งเรียกว่า ร่ำวง

1.2 ครูแจกใบความรู้เพลงรำซิมารำพร้อมทั้งอธิบายเกี่ยวกับเพลงรำซิมารำ จากนั้นให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงเนื้อเพลงตามครูที่ละวรรค อธิบายคำศัพท์ยาก และช่วยกันแปลความหมายเพลง

1.3 ครูเปิดวีดิทัศน์เพลงรำซิมารำให้ผู้เรียนดูอีกครั้งให้ผู้เรียนสังเกตการรำท่ารำสาย

ขั้นตอนที่ 2 (15 นาที)

2.1 ครูสาธิตท่ารำสายให้ผู้เรียนดูและให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม

2.2 ครูให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อฝึกท่ารำสาย

2.3 ครูเปิดวีดิทัศน์เพลงรำซิมารำ และให้ผู้เรียนร่ำวงท่ารำสายโดยเดินเป็นวงไปรอบๆ ห้องพร้อมกัน

ขั้นตอนที่ 3 (5 นาที)

3.1 ครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม พร้อมให้ข้อคิดที่ได้จากเพลงรำซิมารำ คือการรู้จักแบ่งเวลาไม่ว่ายามเรียนหรือยามเล่น เราก็ต้องตั้งใจทำทุกกิจกรรมให้เต็มที่

เพลง รำchimารำ

ท่ารำ รำสาย

แขนทั้งสองตั้งโดยมือซ้ายแบหงายข้อมือขึ้นอยู่ระดับไหล่ มือขวาคำว่ามืออยู่ระดับเอว จากนั้นค่อยๆ วาดมือซ้ายลงมาอยู่ระดับเอวคำว่ามือ ส่วนมือขวาพลิกข้อมือหงายแล้ววาดขึ้นไประดับไหล่ มือและแขนซ้ายขวารำสายสองแขนสลับกันไปตามจังหวะเช่นนี้จนจบเพลง

ใบความรู้เพลง รำchimara

ทำรำสาย

เพลง รำchimara

คำร้อง : จมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์)

หัวหน้ากองการสังคีต กรมศิลปากร

(ประพันธ์ในนามกรมศิลปากร)

ทำนอง : ครูเอื้อ สุนทรสนาน

ทำรำ : ทำรำสาย

เพลงรำchimara

รำchimara

ยามงานเราทำงานจริงจัง

ถึงยามว่างเราจึงรำเล่น

ตามเยี่ยงอย่างตามยุค

เล่นอะไรให้มีระเบียบ

มาชิมเจ้าเอ๋ยมาพ้อนรำ

เรจระบำกันให้สนุก

ไม่ละไม่ทิ้งจะเกิดเชิฐชุก

ตามเชิงเช่นเพื่อให้สร้างทุกข์

เล่นสนุกอย่างวัฒนธรรม

ให้งามให้เรียบจึงจะคมขำ

มาเล่นระบำของไทยเราเอ๋ย

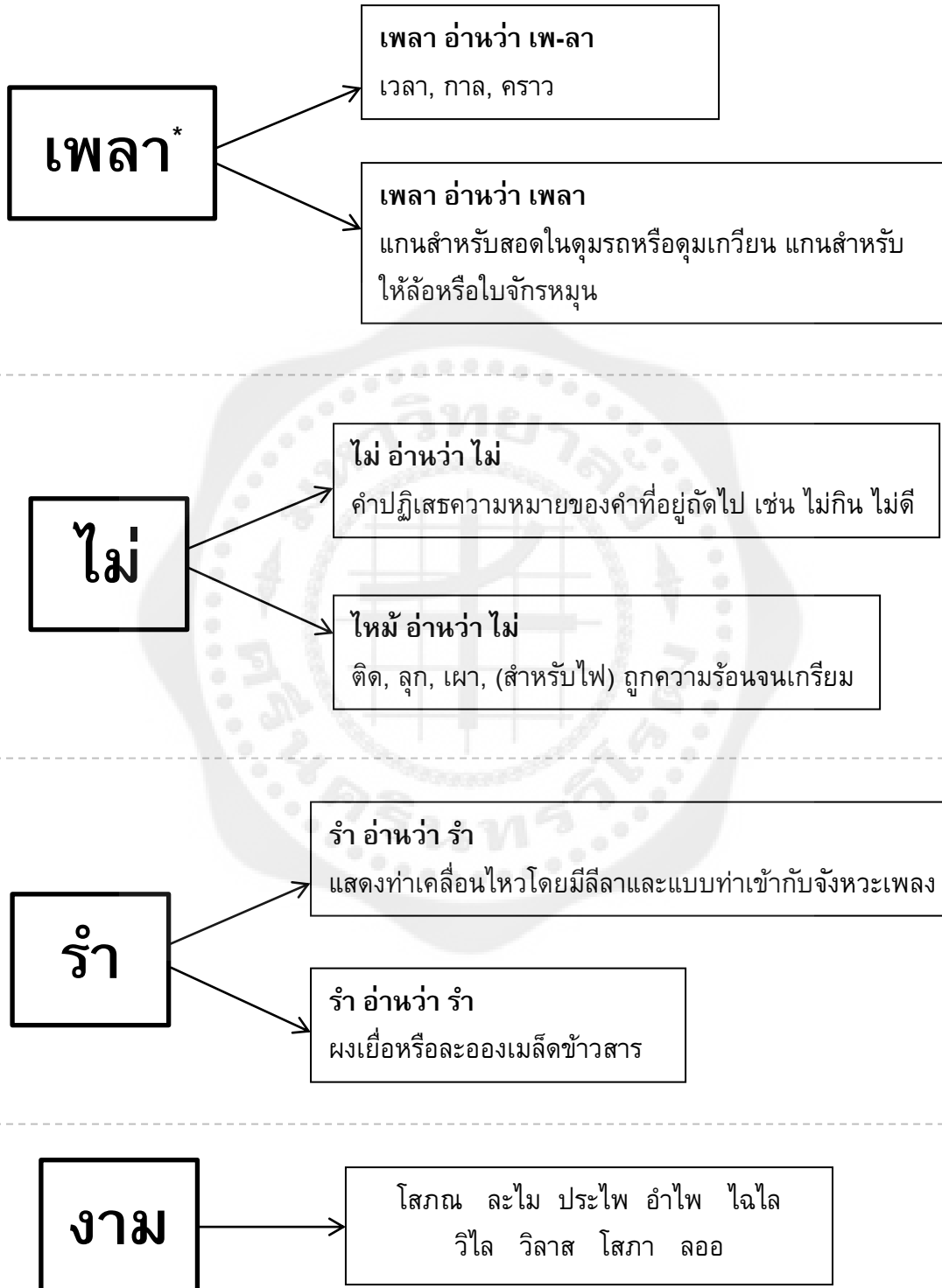
ความหมาย :

เชิฐชนพวกเรมารำวงกันให้สนุกสนานเพลิดเพลิน ยามทำงานเราก็จะทำงานกันอย่างจริงจังด้วยความตั้งใจ ในยามว่างเราก็รำวงอย่างความสนุกสนาน เพื่อผ่อนคลายจากความทุกข์ การรำวงตามแบบแผนวัฒนธรรมไทยจะทำให้เป็นระเบียบสวยงาม จึงขอเชิฐชนพวกเราให้มารำวงด้วยกัน

ใบคำศัพท์

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
เรีง	เรีง	รำเรีง สนุก
ระบำ	ระ-บำ	การแสดงที่ใช้ทำพ็อนรำ ไม่เป็นเรื่องราว มุ่งความสวยงามหรือความบันเทิง จะแสดงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ เช่น ระบำนพรัตน์ ระบำนุญฉาย
เขีญ	เขิ่น	ลำบาก ยาก
ชุก	ชุก	พลัน ทันทีทันใด เช่น ชุกเขีญ คือ เกิดความลำบากขึ้นทันที
สร้าง	สร้าง	คล้าย, ถอย, ทุเลา
วัฒนธรรม	วัด-ทะ-นะ-ทำ	สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมในการแต่งกาย วิถีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา
ระเบียบ	ระ-เบียบ	แบบแผนที่วางไว้เป็นแนวปฏิบัติหรือดำเนินการ เช่น ระเบียบวินัยระเบียบข้อบังคับ ต้องปฏิบัติตามระเบียบ
คมขำ	คม-ขำ	สวอยอย่างซึ่งใจชวนพิศ มักหมายถึงหญิงผิวสองสี ผิวสีแทน
พ็อนรำ	พ็อน-รำ	รำ ร่ายรำ

ใบความรู้เรื่อง คำพ้องในเพลง

*หมายเหตุ : คำว่า “เผลา” ไม่ได้อยู่ในเนื้อเพลงรำซิมารำ เป็นการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายประเภทของคำพ้อง

ใบความรู้เรื่อง คำพ้อง

การอ่านออกเสียงและการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตรงกับความหมาย เป็นสิ่งที่ผู้เรียนชาวต่างชาติต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะคำในภาษาไทยบางคำออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน เช่น สุก สุข ศุภร์ หรือคำบางคำเขียนสะกดเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกัน เช่น เผลา อ่านว่า เผลา หรือ เพ-ลา ก็ได้ ขึ้นอยู่กับความหมายในบริบท ทั้งนี้เป็นเพราะภาษาไทยมีการยืมคำภาษาอื่นมาใช้ เช่น ภาษาบาลี-สันสกฤต เขมร เป็นต้น และอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทย คือเรื่องการผันเสียงวรรณยุกต์ จึงทำให้มีคำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน เช่น คำว่า ขำ กับคำว่า คำ เป็นต้น คำที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น เรียกว่า “คำพ้อง”

คำว่า “พ้อง” แปลว่า เหมือน ดังนั้น คำพ้อง จึงหมายถึง คำที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งเหมือนกัน อาจเป็นรูปเขียน เสียงอ่าน หรือความหมายก็ได้ คำพ้องในภาษาไทยมีการแบ่งประเภทได้หลากหลาย แต่ในที่นี้จะแบ่งคำพ้องออกเป็น 4 ประเภท (วิเชียร เกษประทุม, 2557: 157-169) คือ คำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องทั้งรูปและเสียง และคำพ้องความหมาย

1. คำพ้องรูป

คำพ้องรูป หมายถึง คำที่เขียนสะกดเหมือนกัน แต่อ่านออกเสียงต่างกัน และมีความหมายต่างกัน การอ่านคำพ้องรูป ต้องสังเกตคำแวดล้อมและความหมายของคำ เช่น

เพลา	อ่านว่า เพ-ลา	แปลว่า	เวลา, กาล, คราว
เพลา	อ่านว่า เผลา	แปลว่า	แกนสำหรับให้ล้อหรือใบจักรหมุน
พลี	อ่านว่า พฺลึ	แปลว่า	เสียสละ
พลี	อ่านว่า พะ-ลี	แปลว่า	การบวงสรวง การบูชา
สระ	อ่านว่า สระ	แปลว่า	แอ่งน้ำขนาดใหญ่ ชำระ ล้าง
สระ	อ่านว่า สะ-หระ	แปลว่า	เสียง อักษรแทนเสียงแท้
สมาธิ	อ่านว่า สะ-มา-ที	แปลว่า	การสำรวมใจให้สงบเพื่อให้เกิดปัญญา
สมาธิ	อ่านว่า สะ-หมาด	แปลว่า	นั่งโดยให้เข่าทั้ง 2 ข้างแตะลงที่พื้นแล้วเอาขาไขว้กัน เรียกว่า นั่งขัดสมาธิ

2. คำพ้องเสียง

คำพ้องเสียง หมายถึง คำที่เขียนสะกดต่างกัน แต่อ่านออกเสียงเหมือนกัน และมีความหมายต่างกัน เช่น

ไม่ แปลว่า คำปฏิเสธความหมายของคำที่อยู่ถัดไป
ใหม่ แปลว่า ดิด, ลุก, เผา (สำหรับไฟ) ถูกความร้อนจนเกรียม

ทุก แปลว่า แต่ละหน่วยๆ ของจำนวนทั้งหมด
ทุกข์ แปลว่า ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ

เชิญ แปลว่า ยากจน
เข็น แปลว่า ดันให้เคลื่อนที่ไปข้างหน้า

ย่า แปลว่า แม่ของพ่อ
หญ้า แปลว่า ชื่อไม้ล้มลุกหลายชนิด

3. คำพ้องทั้งรูปและเสียง

คำพ้องทั้งรูปและเสียง หมายถึง คำที่เขียนสะกดเหมือนกันและอ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน คำพ้องทั้งรูปและเสียงนี้อาจเรียกว่า “คำหลายความหมาย” ก็ได้ เช่น

รำ แปลว่า เยื่อหรือละอองเมล็ดข้าว
รำ แปลว่า แสดงท่าเคลื่อนไหวโดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับจังหวะเพลง

งาน แปลว่า สิ่งหรือกิจกรรมที่ทำ
งาน แปลว่า มาตรฐานเนื้อที่ตามวิธีประเพณี 1 งาน เท่ากับ 100 ตารางวา หรือ 400 ตารางเมตร

กัน แปลว่า คำประกอบท้ายกริยาที่กระทำร่วมกันของผู้กระทำตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
กัน แปลว่า คำใช้แทนตัวผู้พูดเพศชาย สำหรับคนที่สนิทกันในทำนองกันเอง
กัน แปลว่า กีดขวางไว้ไม่ให้เข้ามาหรือออกไป หรือไม่ให้เกิดขึ้น
กัน แปลว่า โกงให้เสมอกัน

4. คำพ้องความหมาย

คำพ้องความหมาย หมายถึง คำที่เขียนต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันมาก อาจเรียกว่า “คำไวพจน์” ก็ได้ เช่น

งาม	=	โสภณ ละไม ประไพ พะงา อำไพ ใจไล วิไล วิลาส โสภา ลออ
ดอกไม้	=	ผกา ฝุ่ บุปผา มาลา มาลี บุหงา บุหงัน บุชบา โกสุม
ดอกบัว	=	บงกช อุบล ปทุม นิลูบล นิโลบล สัตตบุษย์
น้ำ	=	คงคา อาโป นที สินธุ สายธาร ชลธาร สาคร อุทก ธารา
ช้าง	=	กริ กฤษร หัตถิ ไอยรา คชา
ป่า	=	พงพนา ชฎ ไพรสณฑ์ พงพี พงไพร พนัส
เมือง	=	พารา ธาณี นคร บุรี
แผ่นดิน	=	พิภพ ธรณี ปฐพี ชาติรี หล้า
ตาย	=	หมดลม มรณะ วายชีพ ลินชีพ ลินพระชนม์
ใจ	=	กมล ฤทัย หทัย ฤดี ดวงแด

คำพ้องความหมายหรือคำไวพจน์ ทำให้นักประพันธ์หรือกวีสามารถเลือกใช้คำได้หลากหลายในการบรรยายความให้เหมาะสมและมีเสียงสัมผัสที่ไพเราะ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงอารมณ์และความไพเราะของคำประพันธ์ เช่น

ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร	ไม่สิ้นสุดความรักสมครสมาน
แมเกิดในใต้ฟ้าสุธาธาร	ขอพบพานพิศวาสไม่คลาดคลา
แม่เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ	พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
แม่เป็นบัวตัวพี่เป็นกุมรา	เชยผกาโกสุมปทุมทอง
เจ้าเป็นถ้ำอำไพขอให้พี่	เป็นราชสีห์สมสู่เป็นคู่สอง
จะติดตามทราวมสงวนนวลละออง	เป็นคู่ครองพิศวาสทุกชาติไป

(พระอภัยมณี, 2517: 662)

จากคำประพันธ์ของสุนทรภู่ข้างต้น พบคำพ้องความหมายหรือคำไวพจน์ ดังนี้

น้ำ	=	สุธาธาร	ผู้หญิง	=	เนื้อเย็น, นวลละออง
ปลา	=	มัจฉา	แมลงภู่, ผึ้ง	=	กุมรา
ดอกไม้	=	ผกา, โกสุม	ดอกบัว	=	ปทุม
สิงโต	=	ราชสีห์			

ใบความรู้เพิ่มเติมเรื่อง รำไทย

“รำ” เป็นการแสดงประเภทหนึ่งของนาฏศิลป์ไทย ที่มีเอกลักษณ์ในการเคลื่อนไหวร่างกายที่อ่อนช้อยงดงามประกอบกับเสียงดนตรีที่อาจมีบทร้องหรือไม่ก็ก็ได้ เมื่อนำคำว่า “รำ” มารวมกับคำอื่นก็จะเกิดคำที่มีความหมายต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- **รำวง** หมายถึง การรำโดยมีผู้แสดงจับคู่รำตามกันไปเป็นวงกลม
- **ฟ้อนรำ** หมายถึง แสดงท่าทางเคลื่อนไหวให้เข้ากับทำนองดนตรี (คำว่า ฟ้อน นิยมใช้กับการแสดงทางภาคเหนือ)
- **รำยรำ** หมายถึง การเดินหรือเคลื่อนที่ไปตามจังหวะดนตรีของละครรำ
- **ละครรำ** หมายถึง ละครแบบเดิมของไทย ตัวละครแต่งตัวและแสดงบทบาทโดยวิธีรำรำไปตามเพลงที่ต้นเสียงและลูกคู่ขับร้อง ใช้ดนตรี ปี่พาทย์ประกอบ แบ่งออกเป็น ละครชาตรี ละครนอก ละครใน
- **เต้นรำ** หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายให้เข้ากับจังหวะดนตรี เน้นความสนุกสนานมากกว่าความอ่อนช้อย

นอกจากนี้คำว่า “รำ” ยังปรากฏในสำนวนไทย เช่น รำไม้ดีโทษปีโทษกลอง, รำชั่วโทษพากย์

รำไม้ดีโทษปีโทษกลอง, รำชั่วโทษพากย์

สำนวนนี้ หมายถึง ตนเองทำผิดแต่กลับไปโทษผู้อื่นว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้น ทั้งๆ ที่ผู้อื่นไม่ได้เกี่ยวข้องในความผิดพลานั้นๆ

ตัวอย่างประโยค : คุณเป็นคนรำไม้ดีโทษปีโทษกลอง คุณทำงานผิดพลาดเองแต่กลับไปโทษว่าเป็นเพราะเพื่อนร่วมงานเตรียมงานมาไม่ดี คุณควรพิจารณาตัวเองนะ

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. คำว่า “รำ” เป็นคำพ้องประเภทใด
 - ก. คำพ้องรูป
 - ข. คำพ้องเสียง
 - ค. คำพ้องทั้งรูปและเสียง
 - ง. คำพ้องความหมาย
2. ข้อใดมีความหมายของคำว่า “รำ” แตกต่างจากข้ออื่น
 - ก. รำข้าว
 - ข. รำวง
 - ค. พ้อนรำ
 - ง. เต็นรำ
3. สำนวน รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง หมายถึงอะไร
 - ก. เห็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ถูกต้อง
 - ข. ผู้ชายที่หมายปองผู้หญิงที่มีฐานะสูงกว่า
 - ค. ตนเองทำผิดแต่กลับไปโทษผู้อื่นว่าเป็นต้นเหตุ
 - ง. เป็นผู้น้อยทำอะไรต้องดูให้พอสมควรกับฐานะของตน

ทำเสร็จแล้ว มาดูเฉลยกันเลยคะ

เฉลย : 1. ค. 2. ก. 3. ค.

(สำหรับผู้เรียน)

ชื่อ-นามสกุล.....รหัส.....

แบบทดสอบชุดที่ 1 เพลงรำชีมารำ

ตอนที่ 1 : ให้ผู้เรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่มีลักษณะเหมือนกัน และเครื่องหมาย ✕ ในช่องที่มีลักษณะต่างกัน

ลักษณะที่เหมือนกัน	อ่าน	เขียน	ความหมาย
คำพ้องรูป			
คำพ้องเสียง			
คำพ้องทั้งรูปและเสียง			
คำพ้องความหมาย			

ตอนที่ 2 : ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- รำวง หมายถึงอะไร
 - การเล่นพื้นบ้านของคนไทยในอดีต
 - การรำเป็นคู่ๆ เดินวนไปรอบๆ เป็นวงกลม
 - การแสดงความสามารถในการรำของคนสมัยก่อน
 - รำวงที่มีการกำหนดเพลง ทำรำ การแต่งกาย และรูปแบบการแสดงอย่างเป็นแบบแผน
- รำวงมาตรฐาน หมายถึงอะไร
 - การเล่นพื้นบ้านของคนไทยในอดีต
 - การรำเดินวนไปรอบๆ ครกตำข้าว
 - การแสดงความสามารถในการรำของคนสมัยก่อน
 - รำวงที่มีการกำหนดเพลง ทำรำ การแต่งกาย และรูปแบบการแสดงอย่างเป็นแบบแผน
- รำวงมาตรฐาน เกิดขึ้นในสมัยใด

ก. จอมพล ป. พิบูลสงคราม	ข. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช
ค. หลวงวิจิตรวาทการ	ง. นายปรีดี พนมยงค์

4. ข้อใดไม่ใช่เพลงร่ำวงมาตรฐาน
ก. เพลงงามแสงเดือน	ข. เพลงลอยกระทง
ค. เพลงรำซิมารำ	ง. เพลงบูชานักรบ
5. “วันนี้ฉันเรียนร่ำวงสนุกมากเลย”
“ฉันเห็นลุงนำร่ำข้าวไปเลี้ยงหมู”
คำว่า “ร่ำ” เป็นคำพ้องประเภทใด
ก. คำพ้องทั้งรูปและเสียง	ข. คำพ้องรูป
ค. คำพ้องความหมาย	ง. คำพ้องเสียง
6. ข้อใดมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกับคำว่า “งาม”
ก. นภา	ข. มัจฉา
ค. โสภา	ง. ผกา

ใบเฉลยแบบทดสอบชุดที่ 1

ตอนที่ 1 : ให้ผู้เรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่มีลักษณะเหมือนกัน และเครื่องหมาย ✕ ในช่องที่มีลักษณะต่างกัน

ลักษณะที่เหมือนกัน	อ่าน	เขียน	ความหมาย
คำพ้องรูป	✕	✓	✕
คำพ้องเสียง	✓	✕	✕
คำพ้องทั้งรูปและเสียง	✓	✓	✕
คำพ้องความหมาย	✕	✕	✓

ตอนที่ 2 : ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข.
2. ง.
3. ก.
4. ข.
5. ก.
6. ค.

บรรณานุกรม

- กาญจนา อินทรสุนานนท์; และรุจี ศรีสมบัติ. (2547). *ร่ำวงมาตรฐาน*. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- นววรรณ พันธุเมธา. (2555). *คลังคำ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นาฏศิลป์ไทย ชุดที่ 12. (ม.ป.ป.) (วิจิตต์). กรุงเทพฯ : ศรีเอทมีเดีย สตูดิโอ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์), ชุน. (2538). *สำนวนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- วิเชียร เกษประทุม. (2557). *หลักภาษาไทย (ฉบับสมบูรณ์)*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- สุนทรภู่. (2517). *พระอภัยมณี*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: บรรณาการ.
- โสภี สุขเกษม. (2549). *คลังคำพ้อง*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ที่มารูปภาพ

รูปภาพ	ที่มา
	http://www.siamdontrithai.com/catalog.php?idp=915
	กาญจนา อินทรสุนานนท์; และรุจี ศรีสมบัติ. (2547). รำวงมาตรฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. หน้า 22
	กาญจนา อินทรสุนานนท์; และรุจี ศรีสมบัติ. (2547). รำวงมาตรฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. หน้า 22

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาวนภลัย โลภวิทย์

วันเดือนปีเกิด

25 พฤษภาคม 2527

สถานที่เกิด

สมุทรสงคราม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

2/4 หมู่ที่ 7 ต.บางนกแขวก อ.บางคนที

จ.สมุทรสงคราม 75120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549

ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย

จาก มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2560

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย

แขนงการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

